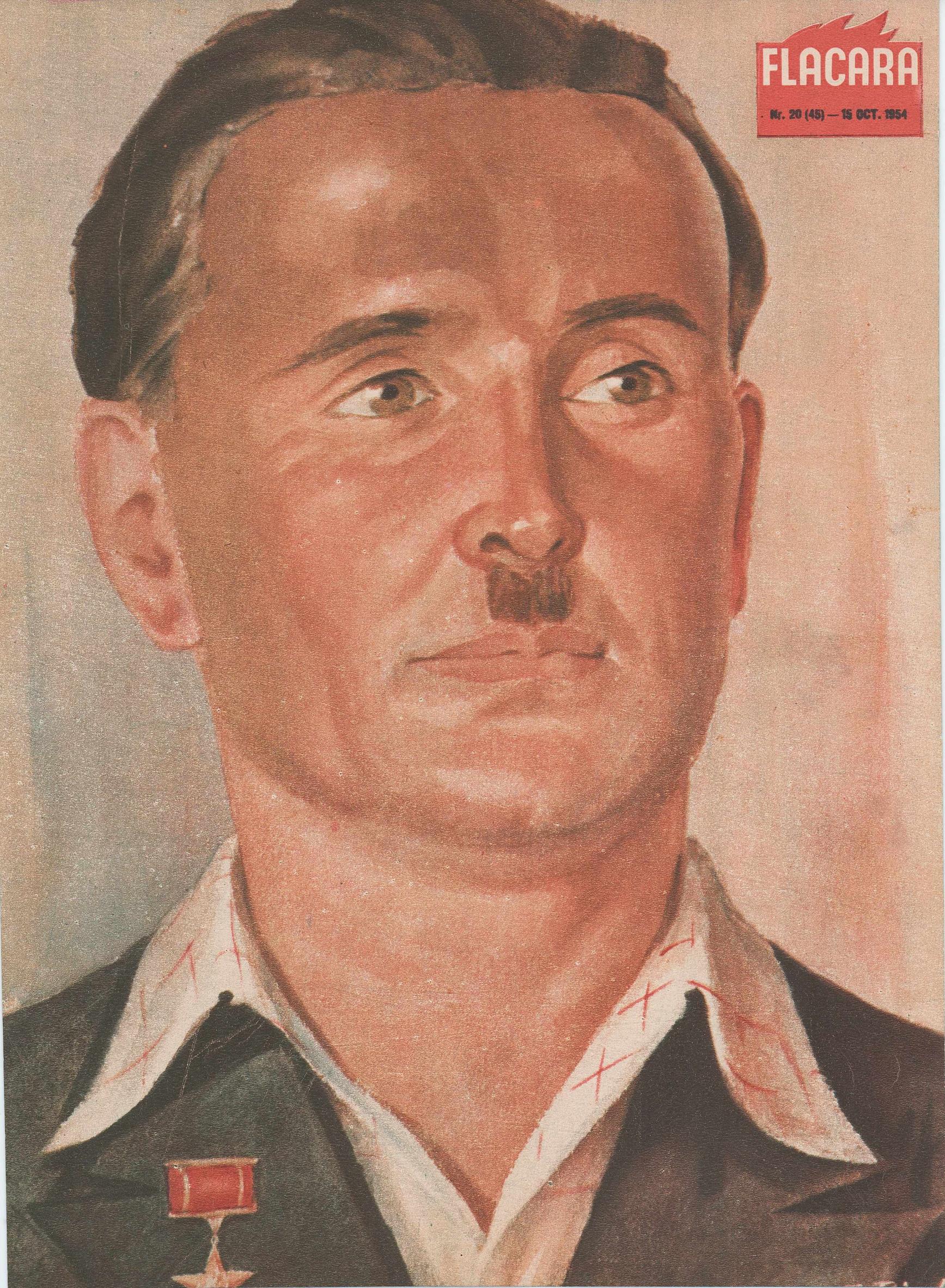

FLACARA

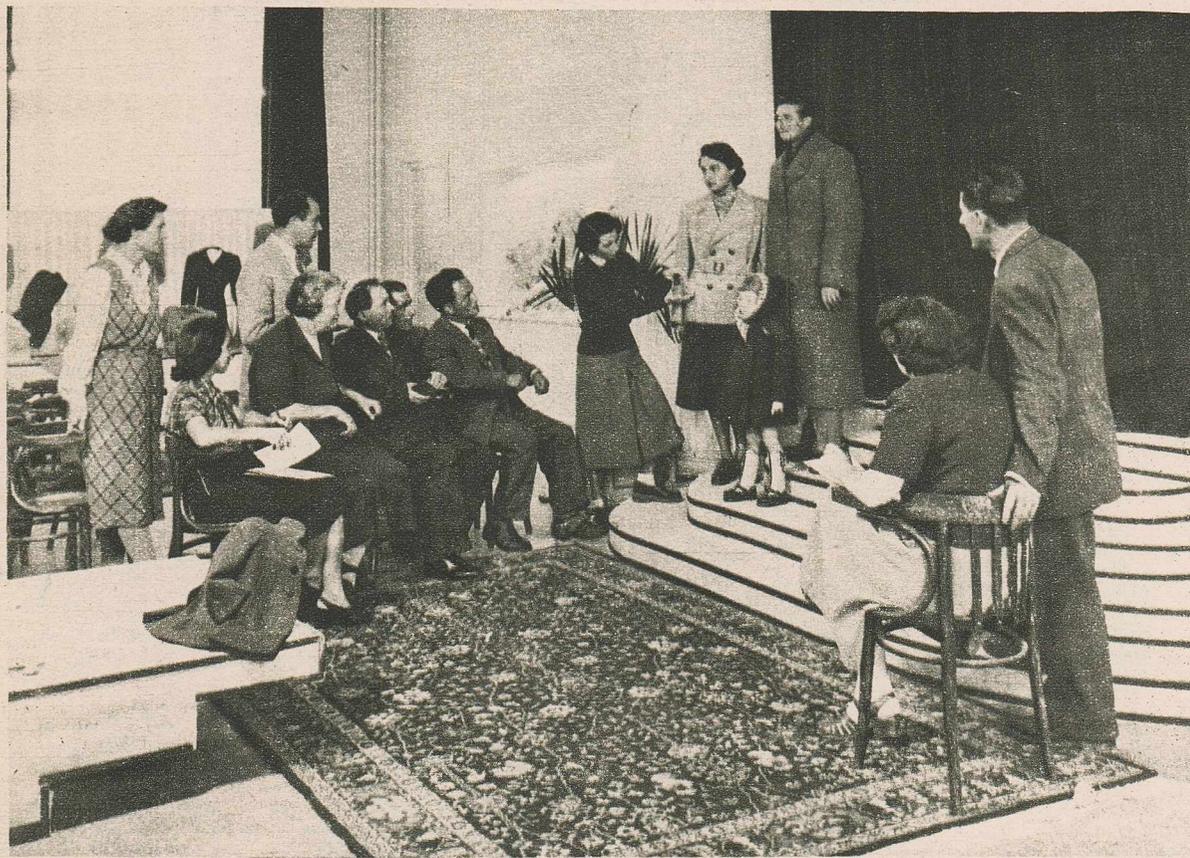
Nr. 20 (45) — 15 OCT. 1954

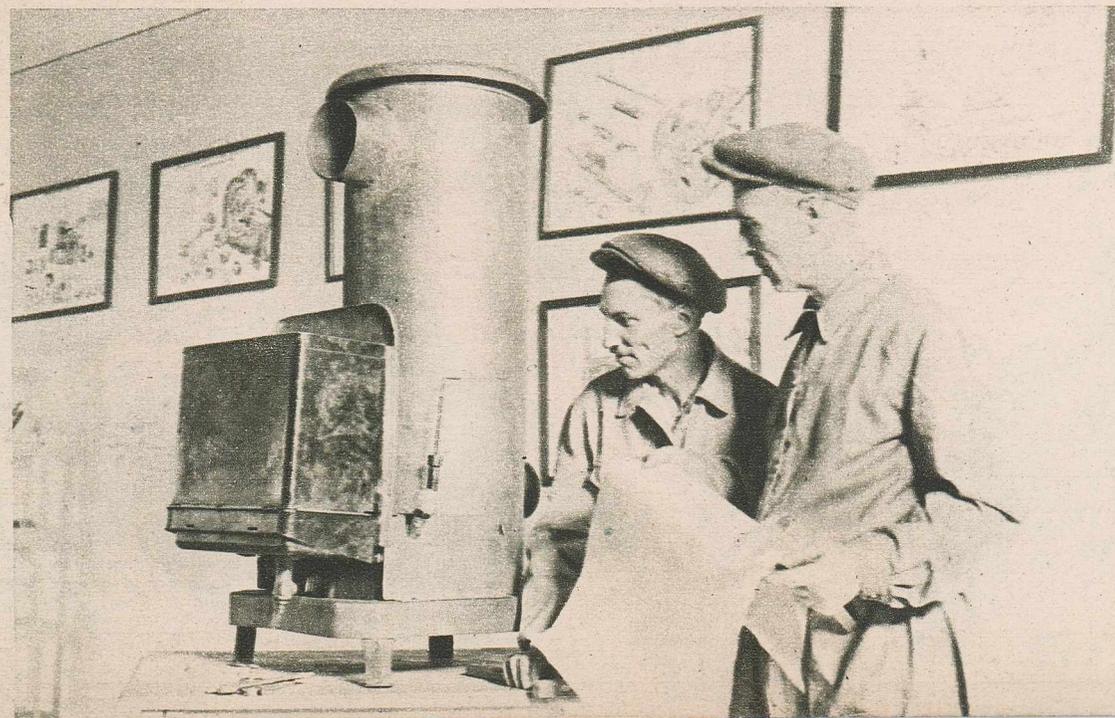

In cadrul întrecerii socialiste muncitorii întreprinderii de bunuri de larg consum „23 August” din Oraşul Stalin s-au angajat să descopere şi să folosească noi rezerve interne. In secţia de reparat încălţăminte, de pildă, s-a înfiinţat un atelier în care se fabrică din deşeuri, serviete, curele, hamuri, rucsacuri, sacoşe etc.

NOI PRODUSE DE LARG CONSUM

Un grup de creatori de modele de la fabrica de confecţii „Gheorghiu-Dej” analizând noi modele de iarnă.

Tovarăşii Alexandru Sasu şi Nicolae Niculescu de la fabrica „Ascensorul” au construit un nou tip de sobă cu petrol. Acest nou produs de larg consum va începe să fie fabricat de întreprindere chiar în zilele acestea.

COPERTA I-a: Minerul Haidu Iuliu, Erou al Muncii Socialiste. (acuarelă de Beca Rind).

COPERTA aIV-a: Comuna Lucina, regiunea Suceava: Unul din sutele de fărcuri ale stinelor cooperatiste ce se restiră pe munţii Jării.

TARA ÎN ÎNTRECERE

Stînd de vorbă cu unul din redactorii ziarului „Scîntela”, directorul fabricii de confecții „Gheorghe Gheorghiu-Dej” din Capitală anunțase plin de mîndrie că avîntul muncii din întreprinderea pe care o conduce îl îndreptățește să creadă că fabrica va putea produce peste plan în cinstea zilei de 7 Noiembrie: 5000 paltoane, 6000 de pantaloni și costume bărbătești, 7000 de canadiene, 15.000 de cămăși bărbătești, 4500 diverse confecții pentru copii.

Erau cifre care treceau dincolo de limitele angajamentelor hotărîte de muncitorii fabricii înainte cu cîteva zile.

Vești asemănătoare sosesc în fiecare zi din cele mai îndepărtate unghere ale țării.

Încă din primele zile ale chemării la întrecere adresată de oamenii muncii din regiunea Stalin, zeci de întreprinderi au răspuns cu înflăcărare. „Vom forța 3000 metri peste plan”, anunță Oficiul de foraj nr. 2-Pitești; „Vom da agriculturii piese de schimb în valoare de 300.000 lei”, se angajează colectivul Atelierelor C.F.R. „Grivița Roșie”; „Vom produce pîine de mai bună calitate”, spun cei de la fabrica de pîine „Pionierul” din București.

La 21 septembrie, adică numai la șase zile după această chemare la întrecere, ziarele publicau o a doua chemare la întrecere, de data aceasta venită din partea unor oameni ai muncii din agricultură. Scrisoarea colectivă a muncitorilor, inginerilor, tehnicienilor și țăranilor din unele unități agricole socialiste și a țăranilor muncitori cu gospodării individuale din unele comune ale regiunii Galați chema pe toți oamenii muncii de pe ogoare la întrecere, pentru strîngerea la timp și fără pierderi a recoltelor de toamnă, pentru executarea la timp a arăturilor și însămînțărilor de toamnă, pentru îndeplinirea tuturor obligațiilor față de Stat.

De pe întreg cuprinsul patriei noastre au sosit neîntîrziat răspunsuri înflăcărare. Cei ce muncesc în comuna Sînpetru, din raionul Stalin, se angajează să obțină, pînă la 7 Noiembrie, cîte 2000 litri lapte de la fiecare vacă. Gospodăria agricolă de stat din Deveseu, raionul Caracal, se angajează să dea Statului în această toamnă 1.021 porci ș. a. m. d.

De la apariția celor două chemări la întrecere au trecut cîteva săptămîni. Faptele arată azi că oamenii muncii din țara noastră își respectă cu cinste angajamentele, depășindu-le de cele mai multe ori. Muncitorii fabricii „Simion Bărnuțiu” din Alba Iulia dau într-o singură zi 100 perechi de încălțăminte peste plan. La „Tehnofrig”-Cluj sudorul Ludovic Jeremias, lucrînd împreună cu Horvath Francisc și Aurel Tanciu, realizează zilnic depășiri de sută la sută. Țăranii muncitori din comuna Movila Miresei au arat și semănat spre sfîrșitul lui septembrie peste 300 hectare grîu.

Prin asemenea fapte cei ce muncesc în fabrici și pe ogoare arată că sînt hotărîți să meargă înainte pe drumul socialismului.

FLACĂRA

Proletari din toate țările, uniți-vă!
REVISTA BILUNARĂ
SOCIAL - POLITICĂ
ȘI LITERAR - ARTISTICĂ
Nr. 20 (43) 15 Octombrie 1954

Pe șoselele patriei noastre vor circula în scurtă vreme mii de camioane cu marca „Steagul Roșu”. Antrenați în întrecerea socialistă, cei ce muncesc la „Steagul Roșu” s-au angajat ca la finele lui octombrie să lucreze în contul zilei de 23 noiembrie. În fotografie: hala de montaj a autocamioanelor ce se produc în această uzină.

Foto: CIOȘ TADEU

L-am cunoscut mai întâi dintr-un articol de gazetă. S-ar putea spune că e greu să deslușești firea unui om numai dintr-atîta și eu nu mă ridic împotriva. Totuși mie articolul cu pricina, publicat în ziarul „Clopotul“ din Botoșani, în anul 1951, mi-a dat puțința să cunosc un om pe care l-am îndrăgit de la bun început, pentru că în slova pe care a tipărit-o atunci, am citit, pe lângă lucrurile minunate despre care scria și o seamă de însușiri ale lui: o pătrunzătoare ascuțime a minții, o strănică îndrjire în hotărîrile pe care le ia, laolaltă cu un minunat dar de a ști să viseze și de a-i face și pe alții să poată vedea ce va să fie mîine.

Drept este că mi l-am închipuit ca pe un bărbat înalt, voinic, aprig, cu chipul ca tăiat în piatră, pe care l-au bătut multe furtuni grele, fără să-l poată doborî însă. Ochiul îi erau visători și albaștri, în închipuirea mea, poate numai ca să-i dea un aer poetic, care contrastînd cu restul înfățișării, să-l dezvăluie ca pe un om cu totul aparte imbinînd energia, voința, sîngele rece și o oarecare asprime, cu o dulșie și o blîndețe poate nepotrivite pentru el.

Și nu-i de mirare că mi l-am închipuit astfel! Judecați și dumneavoastră: omul istorisea în articolul cu pricina cum a ospetit acum trei ani și mai bine un colhoznic din Țara Sovietelor și anume din colhozul „Lenin“ de prin părțile Voronejului.

Pe vremuri — scria el — locurile acelea purtau numele amar de „Stepa de piatră“. Se învîrtejau peste șosurile acelea vînturi uscate, secetoase, năpăstuiind pămînturile, sărăcindu-le bruma de rod și stropul de apă. Nu se vedea sub bolțile cerului țipenie de copac... Nu se vedea nicăieri cocostireul vreunui fîntîni cu cumpănă care să ciugulească adîncul pămîntului cu ciutura...

Iarna și vara băteau vînturile acelea turbate, spulberînd zăpezile și colburile în patru zări. Era sărăcie și istov dintr-o zare într-alta și porneau bieții oameni, în bejenii, cu copiii în codrița căruțelor, în căutarea altor locuri cît de cît mai mănoase...

Dar toate acestea au fost odată. Acum în fosta stepă de piatră, după sute de ani de uscăciune și spulber, înfloresc cireșii și prunii; rodesc merii și vița de vie; combinatele adună peste trei mil de kilograme de grîu la hectar; își strălucesc oglinzile iazuri întinse; își ridică trupurile fabrici colhoznice, de cherestea, de unt, de cărămidă, de mezeluri; o casă a apelor irigă 800 de hectare de pămînt, iar foșnitoarele perdele forestiere ademenesc curentii bogăți în mana ploilor!...

Să stai să te minunezi de cîte-au putut face comuniștii în fosta stepă de piatră! Apoi, oare noi n-am putea face ceva asemănător în gospodăria noastră, că doar comuniștii sîntem și noi și pildă neprețuită avem în față? Putem spune că și la noi lucrurile au somănat și seamănă întrucîtva cu cele din stepa de piatră... Iaca: vînturi uscate ne bat și pe noi vara; ducem lipsă de ploii; înîmna pămîntului e firavă. A fost ea puternică, dar au stors-o boierii zeci și zeci de ani! E drept c-am mai oblojit-o noi, i-am mai dat putere de cînd am pus temelia muncii în devălmășie, totuși, nu-i încă pe măsura potrivită setei noastre de belșug...

COMUNISTUL Mihai Floraru

reportaj de Dragoș VICOL

Foto: A. LOVINESCU

Trebuie să punem cît mai degrabă umărul la muncă! O muncă îndrjită, neostoită! Ce sat nou și frumos s-ar putea ridica la marginea cîmpurilor, niște cîmpuri de păpușoi din care să nu se vadă omul călare, de grîu cu spicul cît vrabia, de răsărită ca o pădure de flori galbene... Iazuri bogate în peste ne-ar ajuta să înlocuim ploile; ateliere fel de fel ne-ar îndoi veniturile!...

...Cam acestea erau gîndurile și visul, tipărite în articolul scris acum trei ani și ceva de communistul Mihai Floraru, de la gospodăria agricolă colectivă „Ilie Pintilie“ din Roma Botoșanilor, cel pe care

în 1949 l-au bătut la sînge dușmanii pentru că „îmblă cu ispita colectivului“ și care a fost poftit, după ce colectiva s-a născut, să-i ospetească pe frații colhoznici din stepa de piatră și de aiurea...

Acestea sînt gîndurile și visul lui și, după trei ani, înîmna mi-a dat ghies să mă duc să văd: implinitu-s-au, au ba?...

INTILNIREA CU MIHAI FLORARU

Era o zi de toamnă cu văzduhul limpede și nins de funigei... De-acolo, de pe gorganul pe care poposisem, am îmbrățișat cu privirile pămînturile cuprinse între zări și

vilcele, unduindu-se în valuri cînd verzi de pomăt, cînd galbene de cucuruz, cînd argintii de apă — iazurile.

Soarele molcom de septembrie stîrnea în depărtări, strălucirea unor turle; în postatele largi de păpușoi lucea ascuțitul secorilor care rețeau strujonii...

Arături negre de toamnă se po-virneau peste cline; pe miriști sure pășteau turmele și dangătul înăbușit al talăngilor răzbătea pînă la noi.

— Astea ni-s pămînturile, grăi către noi un flăcău negricios care ne ieșise în întîmpinare, sugînd cu sete un capăt de țigară.

— Rodul e bun, măcar că nu ne-au prea ospetit ploile anul ăsta. Dar și noi le-am tras festa cu irigația. Iazurile, sireacele! — rise el și ne pofli la drum.

Trecem prin lotul legumicol, pe lângă cultura de roșii. Cîmpurile sînt pline de culegători. O brigadă de femei a ridicat la o margine de drum munți de pătlăgele...

Nimerim în bostănăria gospodăriei, acolo unde-și au colibecele cei doi „cumetri într-ale pazei“ — Vasile Niculică și Nicolae Culi-diu, cel dintîi înalt și șugubăt, cel de al doilea mai mic de stat, cărunt pînă și-n barbă, și-n mustață, și mai scump la vorbă.

Îi căutam pe Mihai Floraru. Vasile Niculică ne-a deslușit în dată:

— Secretarul, fie că are treabă cu „exponentele“, fie că s-a dus la grajduri...

— Secretarul?... mă mirai eu.

— Da, că-i secretar Floraru. Om ca el ne-a trebuit nouă — și l-am ales secretar... Adineauri a trecut pe-aici... A ales un harbuz cît un obuz de „Dicke Berta“... Se face expoziție la Botoșani.

Am dat să pornim pe urmele secretarului, dar Vasile Niculică s-a arătat nemulțumit. Ne-a arătat o băncuță lângă colibă și a hotărît:

— Stați și vă hodoniți pînă mă-ntorc eu cu cumătrul Nicolae.

Ne-am supas. Cumătrul Nicolae a zîmbit, arătînd cu ochiul spre Niculică:

— Are omul o fală a lui... Și așteaptă cuvînt de laudă...

Nu după multă vreme, cumetrii s-au întors, aducînd cîte-un harbuz copt în brațe.

— Pofțiți, gustați... Doar sînteți oașpeți.

Într-adevăr, aveau cu ce se fâli paznicii. Harbuzii aveau un miez dulce și zămos, ca de zahăr. Am ospătat în lege, apoi ne-am aprins cîte-o țigară și ne-am pus pe taciale.

Vasile Niculică ne-a povestit despre sumedenia de harbuji și zarzavaturi trimisă la oraș anul acesta; Nicolae Culi-diu despre nunțile ce s-or face în gospodărie în toamna asta, îngrijorîndu-se că o să-l împiedice slujba de la bostănărie să fie față la toate petrecerile, cînd, de după colibă, s-a ivit un om mijlociu de stat, cu obraji bătuti de arșiță, cu ochii blînzi, calzi.

— Noroc. Era Mihai Floraru. M-am uitat la el și parcă mi-a părut rău că nu era așa cum mi-l închipuisem. Nu era nici înalt, nici cînc stic ce voinic, nici aprig la înfățișare. Numai ochii aveau ceva din ceea ce le dăduse închipuirea mea.

S-a așezat lângă noi pe băncuță, a gustat și el dintr-o folie de harbuz și pe urmă, așînd ce hram purtăm pe la gospodărie, s-a ridicat.

— Dacă vreți să știți ce-am izbutit noi, pofțiți, să vedeți...

Chiar și un tractorist fruntaș cum este Enea Cîrcu de la S.M.T.-Botoșani, Mihai Floraru se pricepe să-l dea îndrumări și sfaturi înțelepte.

Am pornit.
Ne-a dus întâi la cele trei iazuri care slujesc pentru irigație și pentru creșterea crapului galițian. În oglinda lor peștii se tăvăleau greoi în razele soarelui toamnătic.

— Locurile acestea ale noastre suferă de secetă. N-ai apă, n-ai rod. Am făcut iazurile acestea după pilda tovarășilor din colhozul „Lenin”. El au vreo șapte. Am văzut chiar eu cu ochii mei cum se amenaja unul. Lucrau acolo niște mașini strașnice, numai că, deși se săpase destul de adînc, apa încă nu se ivea. „Bine, am zis eu. Totu-i în regulă, dar ce faceți de apă?” Mă gîndeam de fapt la gospodăria noastră: „vom face și noi iazuri, dar de unde vom aduce apa?”

„Din ploii și din topirea zăpezii, mi-a răspuns un colhoznic. Captăm apa ploilor, captăm apa ce se naște din topirea zăpezilor. Și provizia asta o să ne ajungă de la un an la altul.” Am încercat și noi. Și-am reușit. Avem apă din belșug și să irigăm ogoarele, și să creștem pește...

Intr-adevăr, pornind de la fiecare iaz, sumedenie de scocuri se prelingeau spre inima ogoarelor.

„SATUL LUI ILIE PINTILIE”

Ieșim la șosea, după ce trecem pe la cele trei grajduri noi care adăpostesc acum numai cinci-sprezece vaci, dar vor adăposti în 1955 douăzeci și două; pe lângă salvanul care adăpostește acum 401 oi, dar va adăposti la anul 531; pe lângă padocul de păsări; pe lângă remizele de unelte. Și ne oprim la sediul gospodăriei.

Nou-nouț, sediul are în preajmă un atelier de rotărie și fierărie, din care răzbat pocnetele baroaselor, și mai ales o uliță cu case noi, albe, cu cerdac, acoperite cu țiglă ori șindrilă. Deasupra unora se leagănișor în vînt antene de radio. Mihai Floraru suride:

— Aici a fost pustiu. Cîmp. Așa ca-n stea de piatră.

Acum, douăzeci și una de case noi se-nșirule pe marginea șoselei. Douăzeci și una de familii de gospodari și-au durat locuințe încălțoate, curate, părăsind bordelarele cu ferestre cît pumnul.

— L-am botezat „satul lui Ilie Pintilie”... deslușește Mihai Floraru.

E după amiază. Lucrul la cîmp a sîrșit. Gheorghe Tofan, unul între gospodarii care-și clădesc usă, trebaluiește, împreună cu țiva vecini, în ogradă. Vecinii dau o mîină de ajutor: unii la trivrit ferestrele, alții la rînduit

șindrila. Așa s-a înstăpînit obiceiul între ei: unul pentru toți și toți pentru unul.

Despre acesta, Gheorghe Tofan n-avea habar mai demult... Și să ne fie cu iertare dacă vom povesti o întîmplare mai veche, pe care el poate s-o fi uitat-o. De fapt, nu vrem altceva decît să arătăm cum s-a schimbat ceva în firea, în obiceiurile și-n mintea acestui Gheorghe Tofan, azi gospodar de frunte.

În preajma Romei este un sat: Teișoara. Acolo a viețuit Gheorghe Tofan, ca și Vasile Dan, alt gospodar cu casă nouă. Și unul și celălalt erau oameni săraci care nu-și puteau încropi viața și din pricina asta... mai scăpau din cînd în cînd mina în avutul altora, adică mai clupeau dintr-un ogor o coșarcă de cartofi, dintr-o porumbiște o traistă de știuleți... Erau, așadar, acești doi oameni, cam deochiați în sat la ei.

Cînd s-a alcătuit gospodăria din Roma, s-au înfățișat amîndoi la consiliul de conducere. „Primiți-ne, tovarăși, că noi știm a munci, numai că n-am avut pămînt destul și la chiaburi munca-i așa cum ai cerca să scoți piine din piatră seacă... De, am mai făcut noi pînă acum cîte una-alta ce nu se cuvîne — dar dacă este chip de trăit cînstit, de muncit cînstit, vrem să fim oameni în rînd cu lumea”.

Au stat cei din conducere și chiar adunarea generală în cumpene. Ce să facă? „Nici vorbă!” au sărit o seamă. „Ba să-i primim!” s-au muiat alții.

Mihai Floraru, secretarul de partid, s-a socotit: „dacă noi comunistii i-om ajuta și le-om da pildă, oamenii s-or da pe brazdă”... Și a pus cuvînt pentru ei.

Și iată că azi Gheorghe Tofan e un om din cale afară de cînstit, fruntaș. Vasile Dan, la fel, ba a ajuns brigadier zootehnic, și amîndoi își clădesc casă, prin muncă vrednică și cînstită...

Dar „satul lui Ilie Pintilie” crește mereu. Case noi își fac și Groaza Savei, și Stoian Dumitru, și Butnărașu Dumitru, și Adumitrăcesei Dumitru. Ba după pilda celor din colhozul „Lenin”, își construiesc în mijlocul satului și o fîntînă ca un fel de casă a apelor.

Mihai Floraru ne-o arată:
— Ne cresc fetele și băieții... Oamenii care vor avea o altă tinerețe... Parcă-i văd strînși seara la fîntîna asta... Poate-or cînta,

Vizitînd Ţara Socialismului, comunistul Mihai Floraru a văzut că numeroase colhozuri au amenajat iazuri cu pești. Intors în țară, el a inițiat și în satul său amenajarea unui iaz.

poate-or face șotii tinerești... Noi i-om privi mulțumiți de pe cerdac... Ce vrei, am și eu încă cinci — fete și băieți — afară de cele două fete măritate...

Și trecînd la alt gînd, Mihai Floraru urmează:

— Avem un motorăș la grădina de zarzavat. O să-l folosim pentru electrificare, deocamdată, pînă ne-om cumpăra unul mai în putere... S-apropie vremea nunților: uite tractoristul nostru Grigore Onuță ia față vrednică, colectivistă fruntașă, pe Alexandrina Adumitrăcesei... Și altă față de nădejde se mărită: Iulia Pînzaru...

Or fi poștiți la nuntă o seamă de voinici de-ai noștri: feciorul paznicului Niculică, care-i locotenent, al Dominicăi Pirlog, ofițer și el, al lui Cîrcu Vasile, care-i activist la C.C. al U.T.M... Cum să nuntești la opaliț?...

Are dreptate Mihai Floraru: cum să nuntești la opaliț, în casă nouă și-n gospodărie de frunte?...

COMUNIȘTII ÎN FRUNTE, MEREU ÎN FRUNTE

S-au făcut lucruri de seamă la Roma în anii aceștia! Văzîndu-le, și s-ar părea că toate s-au ivit așa ca în basmul acela cu năframa vrăjîtă căreia i se porunca să s-astearnă și să iverască bucate și băuturi de soi... Dar nu-i așa... Toate cîte se văd sînt rodul unor lupte aprige, înțeleștate, rodul iscusinței unor oameni dintr-o bucată, care au pătruns cu pricepere și dragoste povețele partidului și le-au dus cu vrednicie pînă la capăt.

N-au stat degeaba, în anii aceștia, nici jupîn Tîlluță, nici jupîn Ioniță, nici ceilalți: Alexoale, Ignat, Radeș. Întîi s-au pornit pe spart capete: Mihai Floraru mai are și acum un semn în ceafă; au întors douăzeci și patru de familii de pe drumul cel nou. Pe urmă, după ce au fost puși cu botul pe labe, cînd într-un singur an au intrat în gospodărie aproape o sută de familii, au găsit un alt vicieșug: au vîrît în sinul gospo-

darilor un șarpe: pe Corja Vasile. Dar comunistii l-au dibuit și l-au pus la locul lui.

Multora li se părea că lucrurile s-au sîrșit aici. Treburile mergeau bine. În 1952 gospodăria s-a mărit la două sute douăzeci de familii. „Gata, de-acum am izbîndit!” și-au zis o seamă...

„Cu dușmanul de clasă am terminat!” se mîndreau alții. Numai că lucrurile au dovedit cu totul altceva. Mulți dintre gospodari au început să lenevească. Podurile se umplură cu roade, așa că... „ce-o fi — om vedea”...

Și iată că în toamna lui '53 au rămas nearate 204 hectare de pămînt...

Mihai Floraru era trimis să învețe. Și cînd s-a-ntors, în primăvara lui '54, gospodăria intrase în paragină... Ce se făcea, se făcea de mîntuială. Jupînii rîdeau pe toate ulițele: „Poftim colectiv! La toamnă o să umblați cu traista prin sat!”

Consiliul de conducere își uitase rostul... O seamă de activiști de la raion treceau prin gospodărie... ca geamantă prin gară...

Vreo cîțiva oameni doar: comunistii Dumitru Stoian, Natalia Niculică și Gheorghe Pînzaru, se zbăteau neajutați de nimeni.

Printre oi și vite se-ncuibau molimile... Semănăturile se făceau alandala...

Mihai Floraru și-a pus mîinile în cap.

— Ne facem de ris, tovarăși! Au strîns comunistii, vreo doisprezece. Și-au chibzuit: ne trebuie un nou consiliu de conducere, un nou președinte. Zis și făcut. S-a ținut adunarea generală. A venit un birocrat de la raion cu noul președinte în buzunar.

— Nu! s-au ridicat comunistii. Se poartă ca un majur! Altul ne trebuie!

Birocratul s-a burzuluiț:
— E bun ăsta! Îl cunoaștem!
— Ba să ne fie cu iertare! Voi îl cunoașteți din hîrțoage, noi l-am văzut la lucru.

N-a avut ce face birocratul. A

Cînd am intrat pe poarta fabricii de porțelanuri din Cluj, gîndeam că voi da peste tot felul de articole de menaj, unele mai frumoase ca altele, așezate simetric în rafturi, în lăzi. Mă gîndeam la farfurii, la cești, la vase, la orice poate modela mîna iscusită a meșterului din plămădeala fină a ceramicii. Intr-adevăr, nu m-am înșelat. Dar ceea ce m-a surprins, e că într-o fabrică de porțelanuri aproape toți muncitorii sînt artiști în meseria lor, precum mulți artiști sînt muncitori în fabrică. Și pe drept cuvînt, fiecare obiect, de la farfuria albă de porțelan cu marginea aurită, pînă la statueta artistic executată, este o mică operă de artă, chiar dacă unele din aceste obiecte sînt lucrate în serii.

Sculpturi în porțelan, picturi pe porțelan, ateliere de modelat și de pictură, modele gata de a fi transpuse pe albul porțelanului — iată ce poți găsi azi într-o fabrică ai cărei muncitori vor într-adevăr să dea produse de larg consum cît mai multe, mai frumoase și mai bune. El caută modele noi, creează prototipuri și desene noi, se străduiește să folosească elementele cele mai artistice. Multe surse de inspirație au găsit în vechile lucrări de artă populară.

...Alexandru Pethő este sculptor în porțelan. Dimineața muncește în fabrică după amiază e student la Școala de artă plastică. Cu

ÎNTR-O FABRICĂ de PORTELANURI

Fotografia alăturată ne aduce imaginea unuia dintre artiștii fabricii, pictorița Lenka — lucrînd cu multă grijă asupra unui minunat vas de porțelan.

aceeași mîna cu care modelează o statueta de porțelan, știe să creeze prototipul unui nou articol de menaj, după modelul cărui se vor fabrica mii și mii de exemplare.

...Cîte lucrări de artă n-am văzut pe masa de lucru a sculptorilor în porțelan! Statuete, alături de diferite bibelouri executate cu multă gingășie. Mici busturi înfățișînd pe Beethoven și pe Ciprian Porumbescu sînt pregătite pentru multiplicare. Oare cîți amatori de muzică nu așteaptă să așeze pe pianul lor sau pe o etajeră aceste două statuete?

Anton Kessler lucrează de mulți ani în ceramică și porțelan. Mîinile sale dau lucrări excepționale. Acum e foarte preocupat: studiază o metodă nouă pentru reproducerea fidelă, în serii largi, a modelelor de artă.

Intr-un colț al fabricii se află atelierul de pictură al tinerei Lenke Schleininger-Simon. A studiat dreptul, dar s-a apucat de pictură pe porțelan. Mirajul porțelanului a cuprins-o și pe ea, la fel cum a cuprins și pe alți pictori care lucrează aici. În atelierul tovarășei Lenke totul e policromic. Te îmbată varietatea și tăria culorilor în contrast cu albul strălucitor al porțelanului glazurat.

Muncitorii și artiștii fabricii de porțelanuri din Cluj se străduiesc să dea poporului cît mai multe și mai frumoase lucrări de artă.

F. URSU

(Conținut din pagina 3)

plecat cu nasul în pămînt... Președinte a fost ales un om iute, harnic, argint-viu.

Asta a fost una.

A doua treabă a fost: arăturile după agrotehnică. Înflăcărați de Mihai Floraru, comuniștii au ieșit primii la arat. Au arat întîi cele 204 hectare rămase nearate din toamnă. Apoi culturile de primăvară. Pe urmă organizația de partid a chemat în fața ei brigada zooteh-

Colectiva din Roma-Botoșanilor se mîndrește cu un atelier de rotărie și fierărie. Fotografia înfățișează două noi căruțe terminate de muncitorii din cele două ateliere.

nică. I-a judecat munca. A întărit-o cu oameni pricepuți. În sfîrșit, s-au chibzuit alte și alte măsuri: lărgirea sectorului legumicol: grădina de zarzavat cu roșii, ardei, pepeni verzi și galbeni, castraveți, cartofi iarovizați! Secretarul a trecut el însuși șef de echipă în sectorul legumicol. Comuniștii în frunte, mereu în frunte!

Și așa, zi de zi, bătălia s-a întîrit: lenea s-a dus pe apă, cîmpurile au început a-și foșni rodul, oamenii a-și limpezi mîntea. Au crescut porumbiști nesfîrșite, grîie de aur, tarlale uriașe de floarea-soarelui, iarbuji mustoși; izlazul s-a albit de oi și mioare; din ograda rotăriei și fierăriei au prins a ieși căruțe noi — care au adus numai pînă-n septembrie un ciștig de 48.000 lei în loc de 30.000 cît se chibzuse la începutul anului.

Și iată că-n augustul anului 1954, cînd s-au împlinit cinci ani de ființare a gospodăriei, în ziua aniversării s-au împărțit avansurile: porumb, grîu, zarzavat, brînză, bani.

Abuzăloale Pintilie, din brigada IV-a legume, s-a ridicat să spună, cu glasul sugrumat de bucurie:

— Am fost un om sărac, lipit pămîntului, argat boieresc și chlaburesc o viață-ntregă... Cînd aveam pantaloni — și aceia ca vai de ei — n-aveam cămașă. Cînd aveam cămașă, n-aveam pantaloni și bocanci... Acum am, și cămașă, și pantaloni și bocanci. Am merinde mai mult decît îmi trebuie! Îmi fac și casă, tovarăși! Muncesc! Am muncit și cu dinții în trecut. Și ce-am

ales? Acuma sînt om!... Și mi-e dragă munca, pe cît de dragă mi-i viața!

Abuzăloale Pintilie face trei zile-muncă într-o zi!...

MESAJ ANILOR CE VOR VENI...

Au trecut cinci ani de cînd ființează gospodăria din Roma... Mihai Floraru a îmbătrînit și el cu cinci ani. În păr i-au răsărit fire albe, dar el nu le socotea semne ale bătrîneții, ci semne ale luptelor pe care le-a dus și în care a învins de cele mai multe ori.

— Vor mai veni și alte fire cărunte, zimbește el. Uite, chiar acum de curînd mi-au mai ieșit vreo două din cîteva picini: am greșit anul acesta, uitînd să duc munca pentru întărirea gospodăriei cu noi membri... Am luat măsuri cam tîrziu pentru salvarea unei suprafețe de varză din gura omizilor... Nu m-am priceput îndeajuns de bine să mă ocup de cultura roșiilor... Știu eu?...

Poate m-am lăsat năpădit de prea multe probleme deodată... Chiar și de probleme literare...

Abia atunci am zarit pe masă o coală de hîrtie plină de ștersături.

— Scrii literatură?

— Încerc. Socot că în munca de agitație poezia e un mijloc minunat. Am scris multe pînă acum; și le-am citit tovarășilor. Au lipsuri, de bună seamă, dar fiindcă vorbesc în versuri despre noi, despre gospodăria noastră, oamenii le ascultă cu plăcere.

Alături de coala plină de ștersături, alte cîteva coale, proaspăt

scrise în curat, după o ciornă cu tot felul de adaugiri, cu urme de îndoitură. „Plan de măsuri în ce privește proiectul de Directive al celui de al doilea Congres al P.M.R. cu privire la dezvoltarea agriculturii în următorii 2—3 ani”.

Spicuiesc: „Vom desteleni 30 ha de izlaz neproductiv, îngrășîndu-l cu îngrășăminte artificiale; vom semăna 10 ha grîu în plus; porumbul, floarea-soarelui, cartofii îi vom însămînța în cuiburi așezate în pătrat; vom amenaja un nou iaz; vom planta pomi fructiferi pe șoselele din perimetrul gospodăriei; vom...”

Au trecut cinci ani... Pe cealaltă coală, cea cu ștersături, izbutesc să citesc un mesaj al omului acesta închinat anilor ce vor veni: o poezie simplă, dar sinceră, în care comunistul Mihai Floraru întrezărește gospodăria de mîine, din ce în ce mai asemănătoare celei din fosta stepă de piatră...

*Rod îmbelșugat să crească,
Iar chiaburii să pleznească
De ură și de minie
Că la noi-n gospodărie
E izvor de bogăție...*

Înserează. Ne luăm rămas bun. Și uite că, la sfîrșitul ospetiei, Mihai Floraru mi se pare taman cum mi l-am închipuit la început: un bărbat înalt, dîrz, cu chipul ca tăiat în piatră și totuși cu niște priviri albastre și visătoare, un om pe care l-au bătut furtunii grele, fără să-l poată doborî. Și nu-i de mirare că-l văd așa. Judecați și dumneavoastră: omul acesta este un comunist!

ARCUL DE TRIUMF

— piesă în 4 acte —

de Aurel BARANGA

Publicăm mai jos actul I din piesa „Arcul de triumf” de Aurel Baranga. Acțiunea acestei drame se petrece într-un târg din nordul țării, în perioada lunilor martie-aprilie 1944.

Apropierea ostilor biruitoare sovietice a produs derută în rândurile celor care au provocat și întreținut criminalul război împotriva marelui popor de la răsărit.

Așa cum arată desfășurarea întregii piese, pe de o parte se găsește o clică de uzurpatori care mai nădăjduiesc să-și prelungească agonia și de partea cealaltă, poporul, care n-a vrut război, care a văzut în Uniunea Sovietică pe marea lui eliberatoare.

În fruntea luptei celor mai buni fii ai patriei se află comuniștii. Eroina, care apare în acest prim act al piesei „Arcul de triumf”, numită de autor de la începutul piesei sale NECUNOSCUTA, este o luptătoare conștientă, gata să se jertfească pentru înaltele idealuri ale poporului. Înfruntarea cea mare o va avea cu soțul ei, Matei Zapan, care, sub influența dușmanului și la presiunea lui, a alunecat pe panta trădării.

ACTUL I

Scena reprezintă o încăpere bătrânească, provincială, peste care a trecut aripa războiului, a bombardamentelor, și acum, în ultimele ceasuri, a evacuării. Geamurile ce dau în stradă sînt sparte și înlocuite cu șipci și placaj. Mobilele desperechiate, cite au mai rămas, sînt îngrămădite spre mijlocul odăii. Pretutindeni cufere, lăzi, geamantane sau boccele făcute în pripă.

Graba a alăturat neverosimil obiectele: o ramă de oglindă lângă un cerb împăiat, o gitară deasupra unei cutii de pălării, o mașină de scris inutilizabilă, deasupra unor schiuri vechi. Aspect de haos și de dezolare. Pereții acoperiți cu o zugrăveală albăstrăie închisă, cu flori de bronz, urmele de tablouri, ca niște cicatrice, lampa devenită inutilă din cauza întreruperii curentului electric, sfeșnicele vechi de alamă, în care fumegă luminări, și pianina demodată, mutată din loc, întregesc peisajul și amintesc de încăperea în care a murit de curînd cineva și e acum un dute-vino și o vrajste amestecate, provocată de grija gălăgioasă și ipocrită a vecinilor îndurerăți. În mijlocul acestui vacarm, într-un fotoliu, la o luminare înfipită în sfeșnicul pianului, Valeria Zapan citește ziarul, în timp ce Sava Zapan încearcă—pentru a cîta oară?—să închidă un cufăr.

VALERIA (a întrerupt pentru o clipă lectura): Te chinuiești de po-mană.

SAVA: Cum?

VALERIA: Nu plec. N-am unde pleca. Nu ne cunoaște nimeni. Cine o să ne deschidă ușa?

SAVA: N-o să rămînem în capcana asta.

VALERIA: Și pentru ce te temi? Ce avem de pierdut?

SAVA: Ne-am înțeles cu oamenii să plecăm...

VALERIA: Face fiecare cum îl taie capul. Eu rămîn. N-am de plătit nimănui nimic. O să ne întrebze rușii cînd or intra: „Ce ați făcut în timpul războiului?” (caută între lucruri un tablou) O să le arăt: un singur copil. Spînzurat. (pe ultimele cuvinte a intrat generalul Ageamolu și soția sa, Jeni)

AGEAMOLU: Te înșeli, doamnă doctor, te înșeli. Ți-o declar ritos: războiul are regulile lui. Luptă cine vrea, scapă cine poate. Am făcut patru campanii: nouă sute treispre-

zece, ăi mare, Budapesta, și-acum pînă în Crimeea...

JENI (celorlalți): Și ce a realizat? Scos din comandă, declarat civil și avansat la baston...

AGEAMOLU: Da, dar de ce? Că n-am vrut să zic „sărut mîna, coane” și să ling. C-am avut limbă lungă. Dar, iacă, am vorbit, și-o să vorbesc. „Cîine roșu?” Dacă ești „cîine roșu”, fii cîine pînă mori, și nu te băga slugă la neamț, că n-am fost vistavoii, să ne comande prusacii, nici pe vremea Vizigoților. Cum accepti dumneata, mareșal, ori general, ce-era pe vremea aia, să intri sub comandă la nemți? (pauză, își rotește privirea prin cameră). Ați strîns tot? Eu las casa vrajste.

JENI: Ba nu las, să știu de bine că torn benzina și dau foc.

AGEAMOLU: Ba nu, cheile în ușa, să intre cine vrea, să prade cine poțeste. Generalul Ageamolu e în bejenie, ca rezultat al politicii dumnealor și a unei strategii de belferi. Păi bine, doctore, te întreb pe dumneata, că ești civil: cînd ai în mînă Crimeea, și te sprîjini pe Don, e permis să ataci... Unde e harta?

VALERIA: A rupt-o Sava adinea-urii.

AGEAMOLU: Știu eu ce ai să-mi spui: stepă. Mă rog, recunosc, nu zic nimic, că am văzut-o cu ochii mei, da' să deschidem pe cine vrei dumneata: Klausowitz, Ludendorff, pe oricine, pînă și în Cezar găsești, măcar că e mort de două mii de ani, și pe vremea lui n-avea blindate, e permis să faci asemenea greșală grosolană? Și te mai pretinzi strateg... Asta, după ce ai văzut cu ochii dumitale ce au pățit franțuții cu Maginonul lor...

JENI: Lasă, dragă, nu mai pune toate la inimă, că tot nu mai poți să repari nimic.

AGEAMOLU: Barem să se știe... Să rămînă pentru cei care or veni după noi. Să afle cine poartă răspunderea catastrofei în care ne găsim.

JENI: Te-am rugat în treizeci și opt să-ți dai demisia, să vindem tot, și să ne stabilim în străinătate... Avea dreptate tata...

AGEAMOLU: Nu-mi pomeni de tatăl dumitale: a bătut moșile la papuc, și de asta a ajuns la optzeci de ani să joace poker cu chelnerii prin tripouri. Tatăl meu la optzeci de ani a pus livadă de nucii. Noi sîntem legați de țara asta. Ce

s-aude, doctore, cu omul dumitale? Vine ori nu vine?

VALERIA (cu ironie și amărăciune): A ajuns la preț...

JENI: Las' că e bine să-l avem la drum. (a intrat Mayer Bayer)

AGEAMOLU: Ce faci, domnule Bayer? Gata?

BAYER: Gata, domnule general. AGEAMOLU (celorlalți): Om hotărît. Să dau un telefon prefectului, să mă asigur de mașină, dacă n-om reuși să ne urcăm în tren. Dumneata ce-ți iei, domnule?

BAYER: Nimic. Nu plec. AGEAMOLU: Ce socoteală e asta? Parcă spuneai că vii cu noi...

BAYER: Un moment de slăbiciune, domnule general. Unde să plec? Unde-o să-mi fie mai bine? Nu te supăra, dom' general, dar, aici, de cînd sînt rușii vizavi, mi-am făcut un fel de situație...

JENI: Acum, cînd s-a dus totul de ripă?

BAYER (explicitîndu-se): Înainte nu-mi dădea nimeni bună ziua. Acu trag boierii de mine, să plec cu ei. Mayer Bayer, anticaru' a intrat în hotvolei. Mă întreb singur, ce se întîmplă. Incep să-mi fiu suspect.

JENI: Nu e adevărat. Noi nu ne cunoaștem de ieri, de alaltăieri, că sîntem vecini și stăm în fundacul ăsta de-o viață întreagă. Ehei, măcar să fie toți ovreii ca dumneata...

VALERIA (întunecîndu-se): Cîți oameni ai pierdut aici, Bayer?

BAYER: Tot ce-am avut, doamnă doctor. Patru feciori.

VALERIA: Morți fără morminte...

SAVA: Tocmai d-aia, ce să mai cauți aici? Nu vezi ce am ajuns? Umblăm prin orașul ăsta ca niște strigoi.

VALERIA: Sava, tacl, nu te amesteca, n-ai dreptul.

SAVA: N-am dreptul? Toată viața n-am avut dreptul să mă amestec. Să trag ca o vită de povară și să tac...

JENI: Ești bolnav, doctore, cruță-te.

SAVA: ... să alerg prin toate mahalalele, pînă la marginea țirgului, și să tac. Să nu mă amestec și să tac. Din pricina asta ți s-a prăpădit băiatul.

VALERIA: Sava!...

SAVA: Tu-l-ai ucis! Cînd a început să nu-și mai vadă de învățătură, și s-a amestecat în alte treburi, eu n-am știut nimic. Cînd a fost arestat înțtia oară, mi-ai ascuns. Cînd a avut primul proces, și a fost condamnat la doi ani, mi-ai spus: „nu te amesteca!”...

VALERIA: Băiatul n-a fost vinovat...

SAVA: Iar povestea veche.

VALERIA: Băiatul meu n-a fost vinovat...

SAVA: Am auzit cîntecul ăsta de o mie de ori: „femeia aia l-a tras”. Nici nu știu dacă există. N-am văzut-o niciodată.

VALERIA: Ea l-a împins.

SAVA: S-a prăvălit singur. Cînd am fost tînăr ca ei, am avut și eu

visuri. M-am lămurit curînd... Fiecare om să-și gospodărească bine cortul lui.

JENI: Că mai știm astăzi ce-i bine și ce-i rău...

AGEAMOLU: Știm, Jeni: aici e rău. (lui Titu Priboiești, care a intrat urmat de Zinca cu Fanache Verzea) Haideți, fraților, ce treabă socoteală-i asta, pe unde umblați?

TITU: O clipă, generale, vin de la prefect. De la prefect vin... Vin...

AGEAMOLU: Te pomeniești că s-a răzgîndit și că nu ne mai dă mașina...

JENI: Și gardă. Eu fără gardă nu plec la drum. Ce spune prefectul?

TITU: Nu e dracul chiar atît de negru cum îl zugrăvesc unii. Nu-i nici un motiv de pripeală...

AGEAMOLU: Asta-i nenorocirea: să faci strategie cu civilii. Titule, înțelege: se prăbușește totul ca un castel din cărți de joc. Te uiți că stau rușii și nu atacă? Asta face parte din tactica lor. Unde-i harta? De ce-ai rupt harta, domnule? Strategia lor: atac și învăluire. Noi ăștia de aici sîntem condamnați, pricepe.

FANACHE: Asta caut și eu să-i arăt...

ZINCA: Noi am strîns tot. Ce nu se poate lua, trimitem la țară, la arman.

AGEAMOLU (lui Titu Priboiești): Ei, ce-ți închipui, c-au plecat rușii din fața Volgii, ca să se operească aici, înaintea dumitale?

TITU: Există și o armată romînă pe lumea asta.

AGEAMOLU: Decimată și descompusă. Gata să depună armele.

TITU: Am ascultat adineaori, împreună cu prefectul, comentariul lui Dittmar: frontul se stabilizează, retragerile se fac...

AGEAMOLU (ironic)... pe poziții dinainte pregătite...

TITU: A venit cumnatul meu, Miluța, de la București. Acolo-i o atmosferă calmă și încrezătoare... Mareșalul...

AGEAMOLU (din nou ironic): „E sigur de situație”. Fiindcă e la cinci sute de kilometri de front. Altă socoteală, altă mîncare de pește. (exasperat că nu e înțeles) Vin, Titule, vin peste noi.

TITU: Dacă o să-i lăsăm...

FANACHE (cuprins subit de un acces de vitejie): Nu-i lăsăm, să știm că luptăm cu unghiele și cu ghearele, să știm de bine...

ZINCA: Nu te irita, Fanache.

TITU: Și pe urmă să se teamă cine are ceva pe conștiință. Eu, mă știe toată lumea care au fost opiniile mele politice. În casa mea n-a călcat picior de neamț.

JENI: Păi, dacă-i p'asa, nici noi n-avem nimic pe conștiință. Ce, Ageamolu a fost pe front de capul lui? A mers, că a fost în serviciu comandat.

TITU: Și-am protestat tot timpul. Tot timpul am protestat... Am protestat...

AGEAMOLU: Da, dar vezi că pînă să arăți că ai protestat, o să-ți iasă lucrătorii și-o să-ți pună pielea pe băț, cînd or intra frații. Și n-ai să mai protestezi. Uităi c-ai fost prefect?

TITU: Șase luni...

AGEAMOLU: Fiindcă nu ținea guvernul mai mult. Dar de cite ori cite șase luni? Să te văz ce faci... (lui Fanache) Și dumneata la fel, cînd or ieși țărani cu topoarele.

ZINCA: Nenorocții... Are dreptate. Impachetează, Fanache.

AGEAMOLU: Să te văd cum te descurci la socoteală, că ai proces cu

țărâni, și numai la Vadul lui Vodă ai nouă sute de hectare...

FANACHE: Moșie răzășească. Am zăpis.

ZINCA: Are. Eu de când zic să caute pe cineva, să-l traducă în rușește. Dumnezeuastră, nu știți rușește, domnule Bayer?

FANACHE: Pe pridvorul bisericii din Vadul lui Vodă stă scris: „Aici hodinește Fanache Verzea, care aici s-a născut, aici a trăit, aici a murit, și el, și taică-su, și bunelul, și neam de neamul lui”. Eu sint al optulea Fanache din neamul meu, generale. Pe front n-am fost, armată n-am făcut, nici mîna pe armă n-am pus.

ZINCA: Ca adventiștii... Așa pot să jur, că nici la vînătoare nu merge. Pescuitul, asta-i meteahna lui.

AGEAMOLU (ironic): Când or intra rușii, să le arăți undițele...

FANACHE: Le arăt, că mă cer la comandir și-i spun: „sint Fanache Verzea” și țin capul sus. „N-am profesat politică, dar am avut convingeri sociale”. În nouă sute treizeci și cinci am scris în „Opinia” un articol. L-ai găsit, Zinco? (*Zinca scoate ziarul din sin*)

ZINCA: Îi am aici.

FANACHE (citind): „Poporul nostru-i un popor de martiri... o țărâtime umilită, vlăguită de oftică și de pelagră”...

AGEAMOLU: Teoria asta trebuia să le-o ții și ălora de ai proces cu ei la Vadul lui Vodă. De ce i-ai tras în judecată pentru o sfoară de izlaz?

FANACHE: Dar dumneata, de ce mi-ai făcut proces, de ne judecăm de unsprezece ani, și am ajuns și în „secții unite” pentru o falcie de pămînt?

AGEAMOLU: Altă socoteală. Chestie de principiu. Dreptul inviolabil al testamentului...

FANACHE: Testamentul spune limpede: „Las nepotului meu de frate, Fanache Verzea, în deosebi scump inimii mele, o șesime dintr-o șeptime de moșie și Bălțata”.

AGEAMOLU: Pardon, respectă litera testamentului: zice precis: „o șesime dintr-o șeptime de moșie și Bălțata”. Adică Bălțata intră în moșie.

FANACHE: Aș, dacă ar fi fost așa, de ce mai era nevoie să spună nepotului meu de frate: „în deosebi scump inimii mele”? A precizat toc-mai fiindcă a vrut să facă deosebire între noi: „O șesime dintr-o șeptime...” și Bălțata separat.

AGEAMOLU: Ne judecăm pînă în ziua de apoi. Vii la parte egală cu noi.

FANACHE: Om vedea.

AGEAMOLU: Ce să mai vedem, c-am văzut: pînă la casație am cîștigat.

ZINCA: Bine că ați găsit momentul să vă certăți...

JENI: Nu te amesteca. Să se descurce bărbății între ei...

ZINCA: Lasă că vin rușii să vă sature, să vă dea moșie, să n-o puteți duce.

TITU: Zău dacă n-are femeia dreptate.

AGEAMOLU: Păi, eu ce caut să vă explic și nu vă intră în cap? Se retrag armate uriașe, părăsesc poziții întărite, se repliază sute de divizii.

TITU: Și ce propui?

AGEAMOLU: Să ne repliem și noi, să trecă focul, că pe urmă, să te întorci e ușor.

JENI: Să scăpăm din infernul ăsta, că nu mai pot... Am auzit că la București nici nu e camuflaj.

TITU: Ba e al dracului, că bombardează americanii de zvîntă.

FANACHE: Ce fac, domnule,

americanii ăștia? Acum și-au găsit, la spartul tîrgului?

TITU (cu subînțeles și satisfacție): Las' că știu ei ce fac. Și fac bine. Bine fac.

ZINCA: Atunci poate că tot mai bine e aici... Ai alarme, dar n-ai bombardament. Eu zic să despachetăm, Fanache...

FANACHE: Dumneata ce spui, doctore? Ce taci?

VALERIA: Noi rămînem.

TITU (lui Sava): Ce, te-ai răzgîndit?

SAVA: Nu vrea să plece, și poate că are dreptate. O dată moare omul.

JENI: Dar trăiește tot o singură dată. N-o să pierim aici ca într-o cursă de șoareci. Nu mai suport. N-am închis ochii de săptămîni de zile. Vreau să dorm liniștită. O singură noapte...

AGEAMOLU: Ce mă mir e de Titu, că-l știu om cu socoteală.

Pricipe: rușii pot să declanșeze ofensiva din oră în oră. După informațiile mele sint peste cinci zeci de divizii, bașca blindatele.

ZINCA: Bașca blindatele? Ce facem, Fanache?

AGEAMOLU: S-ar putea ca mîine să fie prea tîrziu. Hotărîți-vă. (*și îndreaptă privirea spre Valeria*).

VALERIA (neclintită): V-am mai spus: nu plec.

FANACHE: Ei, dacă nu pleacă femeia, poți s-o iei cu sila? Cît e ceasul?

TITU: Zece fără zece.

FANACHE: Zinco, pune radioul, S-auzim știrile.

AGEAMOLU: De știri îți arde dumatile acum?...

FANACHE: S-auzim, să vedem ce facem. Că nici așa, să lași ce-ai agonisit o viață întreagă, și să pleci, izmană pe călător, nu-i treabă ușoară.

ZINCA (montează un aparat de radio cu baterie): Taci, Fanache. (*se aude radioul. Ultimul refren din Lilly Marlen, și apoi vocea crainicului*): „Radio-Jurnal. Comandamentul de căpetenie al armatei comunică: În Basarabia de nord trupele germane continuă să ducă grele lupte de apărare. Orașul Hotin a fost părăsit. Intre Prut și Jijia, acțiuni locale, în partea de mijloc a Basarabiei, trupele sovietice au depășit linia ferată Chișinău-Iasi...”

AGEAMOLU: Vedeți?! (*se aude în continuare vocea crainicului*): „In Crimeea și pe litoralul Mării Negre, nimic de semnalat. De la Marele Cartier General al Führerului, comunicat... De afară se aud bubuituri”.

FANACHE: Ia taci, stai, închide. (*Zinca a închis, se aud explozii*)

JENI: Dumnezeule, iar a început...

ZINCA: Ziceam că-n noaptea asta ne iartă...

TITU: Mai stingeți din luminări. (*Zinca stinge luminările unui sfeșnic*)

JENI (lui Ageamolu): Te-am rugat, te-am implorat, să mă scoți din iadul ăsta.

AGEAMOLU: Sst! Liniște...

FANACHE: Nu te zbuicuma, coană Jeni, sîntem împreună. Cum ne-o fi scris.

JENI (lui Fanache): Că dacă oi muri cu dumneata alături, m-am pricopsit. (*privind plafonul*) Nici n-are beton... Quesque tu a fait de ma vie, Ageamolu?

AGEAMOLU: Jenișo, ține-ți firea, puile... Nu vezi? S-a potolit... (*liniște, pauză prelungită*)

JENI: Mai aprindeți o luminare, întunericul mă sufocă... (*Nu se*

mai aud bubuituri). Doctorul care mă vede spune că asta e de la tiroidă.

ZINCA: Acu' tot ce nu știu doctorii, tiroida e de vină. Așa e, doctore?

SAVA (care n-a ascultat nimic din tot ce s-a vorbit): Cum? (*Explozie puternică, apoi liniște*)

ZINCA: Nimic. Ziceam de glande... O nepoată a cumnatei mele tot așa suferă și doctorii au găsit că sint cauze adînci...

Cauzele sint că trăim o viață anormală. Se prăbușește totul, cămin, situație...

FANACHE: Ne pedepsește dumnezeu, că sîntem răi... c-am uitat de orice respect...

SAVA (către Valeria): Mai aprinde o luminare; pe întuneric oamenii devin stupizi...

ZINCA: Și răi, doctore. A fost ieri la mine un frate călugăr. Cum zicea că e, Fanache?

FANACHE: Bogomil.

JENI: Ce-i asta?

FANACHE (expert): Un fel de sectă.

ZINCA: Mi-a dat și-o hîrtie. Spunea să nu mă despart de ea. (*o scoate din geantă și citește*): „Striviți rodul! Turburați izvorul! Inecați copilul! Prădați bogatul fericit, izbîți în calicul ce poartă la pătura măgarului, la mîncarea cîinelui, la cuibul pasării și e purtat de jale. Noi, sfîntii, grăbim sfîrșitul. Mintuirea nu este decît în mucenicie. Ne scoatem cu cleștele pielea capului, ne întindem mădularele sub căruțe, ne aruncăm în pînțelele cuptoarelor...” (*pe alt ton*)

„Copiaz-o de nouă ori, și dă-o de nouă ori, la nouă oameni, ca s-o dea la nouăzeci și nouă...”

(*Explozii foarte puternice și foarte apropiate*)

JENI: Dumnezeule, e prăpăd! Haideteți în beci, ce mai stați!

BAYER: Dacă e să vină moartea, vine și în beci. Găsește drumul.

JENI: Scoateți-mă de aici, că înnebunesc.

AGEAMOLU: Nu-i nimic, Jeni, liniștește-te: antiaeriana noastră...

ZINCA (lui Ageamolu care privește prin crăpătura ferestrei): Ce se vede?

AGEAMOLU: Reflectoare și trasoare. (*exploziile se întesesc*)

FANACHE (cu jumătate glas): Parcă n-ar fi tocmai antiaeriana...

AGEAMOLU: Acu', vrei să mă înveți pe mine? Trag ai noștri din spatele internatului.

ZINCA (șoptit): Numai din cauza ta, Fanache, pătinesc cu toate.

FANACHE: Din cauza mea? Da' ce, eu trag?

SAVA: Pe mine o să mă iertați, o să mă duc să mă culc.

JENI (excedată): Domnule doctor, iartă-mă, dar nu te înțeleg. De-asta spune orașul despre dumneata.

ZINCA (cu un interes cancanier, provincial): Ce spune?

FANACHE: Ce spune orașul?

TITU: Ce spune, spune, frate, ce spune...

JENI (după o scurtă ezitare): Că injură în toate părțile... Că războiul ăsta e o porcărie...

SAVA (în timp ce se îndreaptă spre camera lui): Inexact. Am spus, dar altceva: că e o crimă. Abjectă. Monstruoasă. Asta am spus. Și vă rog să nu strigați. Nu mai aud detunăturile și nu mai am nici o plăcere de alarmă. (*a ieșit. Detunătură și mai puternică*)

FANACHE (pierit): Ăsta-i obuz.

AGEAMOLU: Termină cu prostiile.

ZINCA: Taci, Fanache, că generalul știe mai bine. Ba nu, zău, dacă nici la explozii nu s-o pricepe, atunci, ce-o fi pîzit atîția ani în armată?... (*explozii din ce în ce mai violente*) Fii atent, generale...

JENI: Să ne băgăm în beci.

AGEAMOLU: Copilării, vino lîngă mine.

JENI: Scoate-mă de-aici, că-mi pierd mințile.

TITU: Poate că-i mai bine să coborîm. (*lui Bayer, care a montat din nou aparatul de radio*)

Ce faci, acolo, domnule? (*se aude începutul simfoniei a cincea*)

BAYER (explicativ): Beethoven. E bun, calmează nervii.

JENI (lui Bayer): Păi, sigur, dumneata te bucuri... (*explozie foarte puternică*) Mamă...

AGEAMOLU: Fii cuminte, Jeni.

JENI: S-a terminat. S-a isprăvit! Nu vreau să mor! De ce n-am plecat ieri? (*lui Ageamolu*) De ce mă ții aici?

VALERIA: E mai bine să treceți în pivniță. Acolo se aude mai puțin.

TITU: Da, e mai bine. În adăpost: ai altă psihologie... Altă psihologie.

VALERIA: Luați un sfeșnic. Vedeți că ultima treaptă e ruptă. (*le deschide o ușă ce duce spre scara pivniței*)

BAYER: Eu zic să luăm și aparatul, poate stăm mai mult. Nici nu știți ce calmantă e muzica. (*au ieșit, în cameră a rămas numai Valeria*)

VALERIA (din pragul ușii se duce spre adăpost): Sting luminările și vin și eu... (*a stins un sfeșnic, a ridicat tabloul fiului ei, l-a privit cu o nesfîrșită dragoste, a tresărit. A intrat cineva pe ușa ce dă în stradă*): Ce doțiti? Pe cine căutați? (*în semiobscuritatea odăii, lîngă ușă, o fată de douăzeci și cinci, douăzeci și șase de ani, într-un trencicot, cu un basc pe cap*)

NECUNOSCUTA: Nu vă supărați... Vă rog să mă iertați... m-a prins alarma în stradă, flulerau sergenții în urma mea, am văzut tăblița doctorului și...

VALERIA: Vă e rău?

NECUNOSCUTA: Nu. Oboseala. Am alergat.

VALERIA: Luați loc. Să vă dau un pahar cu apă... Dacă nu vă simțiți bine, îl chem pe soțul meu.

NECUNOSCUTA (ușor alarmată): Nu, mulțumesc. Nu e nevoie. A trecut. (*asezîndu-se totuși*) Curios, nu mi s-a mai întîmplat niciodată.

VALERIA: Nu sînteți de aici... NECUNOSCUTA: Nu. Astăzi am venit.

VALERIA: Înainte era un oraș frumos.

NECUNOSCUTA (privind în jur): Plecați?

VALERIA: Nu știu... Soțul meu vrea să se evacueze. Dar eu nu pot. Nu pot pleca... Am socoteli... (*arătîndu-și rochia*) Nu vedeți? Mă leagă prea multe de orașul ăsta.

Dacă ar ști cei care au făcut războiul ce dureri zac într-o inimă de mamă... (*a luat fotografia fiului ei și sfeșnicul de pe masă*) Două zeci de ani. Luat împreună cu alți cincisprezece oameni, predați Gestapoului și spînzurați dincolo de Bug. (*Îi întinde fotografia. La lumina sfeșnicului chipul fetei apare pentru prima oară. Pe fața bătrînei se înscrie o stupoare dureroasă. Scurtă pauză*) Dumneata, aici? Ce cauți dumneata în casa mea?

NECUNOSCUȚA: Doamnă, dar e o eroare... Mă asemuiți...

VALERIA: Te asemuiesc eu?

NECUNOSCUȚA: Nu v-am văzut în viața mea.

VALERIA: Eu da. În treizeci și cinci. În gară...

NECUNOSCUȚA: Vă înșelați, doamnă.

VALERIA: Erai cu Matei.

NECUNOSCUȚA: E o confuzie, și nu știu cum...

VALERIA: Când ai intrat, nu mi-am dat seama. Sînt nouă ani de atunci. Pentru ce ai venit? Să te convingi că ți-ai dus opera pînă la capăt? Privește în jurul dumitale. Ești mulțumită. Nu te apara. Știu bine ce spun. N-a fost el de vină. Dumneata l-ai împins. Fără dumneata, toată viața lui era alta.

NECUNOSCUȚA (ca un imens resort care s-a răsucit brusc): Nu e adevărat.

VALERIA: Nu-i adevărat? Ei bine, o să vedem noi dacă nu e adevărat... (pe stradă se aude tro-păitul unei patruli. Se apropie de ușa de la intrare. Necunoscuta are o scurtă dar stăpînită clipă de panică. Valeria a observat, s-a sculat, stinge lumina, se apropie de ușă, încuie. Patruța e în fața uși. Încetul cu încetul, zgomotul pașilor se îndepărtează)

SAVA (din camera lui): Mamă, nu vii să te culci? Cu cine stai de vorbă?

VALERIA: Cu doamna Fiona. (pauză. Aprinde lumina)

NECUNOSCUȚA (pe un ton șoptit): Matei Zapan e un om întreg. E un om deosebit.

VALERIA (își revine. Cu vehemență): Și ce s-a ales din viața lui? În treizeci și șapte, l-am văzut la proces. Pentru ultima oară. M-am bătut cu jandarmii să intru. „Lupt — spunea — pentru ca nici o mamă să nu mai poarte zăbranic“.

NECUNOSCUȚA: Și n-avea dreptate?

VALERIA: Pentru ce mi s-a covenit o asemenea soartă? Pentru ce l-ai țirțit pe drumul ăsta?

NECUNOSCUȚA: Uitați-vă la mine, doamnă. Am douăzeci și șase de ani. Când l-am cunoscut pe Matei...

VALERIA: Matei al meu era un copil.

NECUNOSCUȚA: Munceam într-o fabrică de medicamente. Seara mă întorceam acasă, cu degetele umflate. Dar visam o altă viață.

VALERIA: Și eu am fost odată tînără. Dar am visat o altă viață. Dar am înțeles: „n-ai să schimbi tu lumea“.

NECUNOSCUȚA: Noi o s-o schimbăm. Nu putem trăi ca niște viermi.

VALERIA: Cuvintele astea le-am auzit spuse și de el. De la dumneata le-a învățat?

NECUNOSCUȚA: Eu trebuia să-i deschid ochii asupra adevărului, cînd adevărul urlă la fiecare pas? (detunătură puternică. Pauză).

VALERIA (cu amărăciune): Mor oamenii pe toate drumurile...

NECUNOSCUȚA: Temnițele pline... Lagăre... Nu vedeți ce-au făcut hitloriștii din țara asta? Încarcă oamenii ca pe vite și-i trimite la abator. Ați fi putut să vă uitați în ochii lui dacă ar fi plecat capul și ar fi tăcut? Mă învinuiți fiindcă am stat alături de el? Doamnă, vă cunosc mai bine decît vă închipuiți. Matei mi-a vorbit nopți întregi de dumneavoastră...

VALERIA (dornică să afle cîte

Seară de vals

de Veronica PORUMBACU

Vîntul își flutură
calde aripile,
seara își scutură
clipele, clipele...

Briza foșnește ușor pe terasă.
Vesel e valsul, veselă casă.
Valul în spume valsează dantele.
Intră-n vârtejuri puzderii de stele.

— Cîte lămpașel — glumește minerul
Sus peste mare se-nvîrte tot cerul.
Negru ni-l trupul, alb ni-l veșmîntul.
Bine-l să-ți pieptene pletele vîntul

Vila sclipește înaltă și nouă.
Tale tot cerul noptatic în două.

Zveltă și albă-i sub luna mlădie;
cine-a zidit-o știa meserie!

Albă și-naltă, și-naltă și albă...
Stelele-n valsuri au clinchet de salbă.
Mîndru-i zidarul ca noaptea cu stele:
— Eu am zidit-o cu mîinile mele!

Negru ni-i trupul, alb ni-l veșmîntul
bine-i să-ți pieptene pletele vîntul.
Bună e plaja cu razele zilei,
bun e un vals pe terasele vilei.

Cîntă vioriele sus pe terasă.
Liberă-i munca, viața frumoasă.
Stele valsează pe valuri spre zare,
eu abia astăzi mă bucur de mare.

Vîntul își flutură
calde aripile,
seara își scutură
clipele, clipele...

ceva din viața necunoscută a fiului ei. Pe alt ton decît cel de pînă acum): Unde l-ai cunoscut?

NECUNOSCUȚA: E atît de mult de atunci și s-au întîmplat atîtea... Ce să vă spun? Ce pot să vă spun?

VALERIA: Cu noi vorbea puțin și ne scria rar.

NECUNOSCUȚA: Era parcă alt fel decît toți oamenii. Mai bun! Mai blînd... mai înțelegător... Mi-a fost și tată, și frate... Înainte de a ne fi căsătorit...

VALERIA: V-ați căsătorit?

NECUNOSCUȚA: Acum șase ani. Am stat trei luni împreună și am fost arestată. În închisoare am primit un bilet: „sînt mîndru de tine, draga mea. Curaj. Noi luptăm pentru fericire“.

VALERIA: Și fiul meu nu mai e! Băiatul meu e mort...

NECUNOSCUȚA: Nu spuneți cuvîntul ăsta. (pe o fierbințea crescîndă) Nu cred. Nu pot să cred. Nu vreau. Bărbatul meu n-a murit. Matei al meu n-a murit. Îl port în mine... În toți anii ăștia l-am ținut ascuns în inima mea. Am stat cu el de vorbă în gînd, zile și nopți întregi. M-am sfătuit cu el. L-am certat și l-am mîngîiat. Și dumneavoastră vreți să mă încredințați că a murit?

Ascultați-mă, doamnă, va veni o zi, simt că va veni, cînd va deschide ușa. Ni se va părea o minune. Dar o să vină minunea asta. Minunile vieții vin întotdeauna. Și-o să-i spun: „dragul meu, iubitul meu, eu te-am așteptat, eu am crezut, eu n-am pierdut nădejdea. Chiar și mama ta (cu dragă-lășenie) fiindcă trebuie să-i spun, noi nu ne-am mințit nici-odată, chiar și mama ta te-a crezut mort, numai eu... numai eu și fetița te-am așteptat“...

VALERIA: Aveți un copil? De ce nu mi-ai spus? Un copil al lui Matei? De ce nu mi-ai spus? Un copil al lui Matei? De ce mi-ai ascuns? De ce nu mi-ai scris? De ce nu mi-ai dat un semn de viață?

NECUNOSCUȚA (deschide poșeta și-i întinde fotografia copilului): Matei îmi spunea totdeauna: „mi-aș dori un copil care să semene cu mama“.

VALERIA: Copilul lui Matei... Ochelarii! Ochelarii! (își pune ochelarii și privește fotografia în-

delung, la lumina sfeșnicului) Matei cînd era mic... (precipitat) Unde e? (nu mai așteaptă răspuns) Să mi-l aduci! Să-l cresc eu!

Mi se va părea că s-a întors Matei... (se aud bătăi în ușa de la intrare) Ssst!

NECUNOSCUȚA: Nu deschideți!

VALERIA: Nu deschid. Stinge lumina. Trece aici. (necunoscuta trece în odaia din stînga. Ciocăniturile devin din ce în ce mai insistente) Cine-i acolo?

O VOCE: Deschideți. Deschideți, vă rog.

VALERIA: Doctorul nu consultă. Doctorul e bolnav. (explozie puternică)

O VOCE: Deschideți, o clipă. (a deschis) Mamă... Mămicule, eu sînt, Matei...

VALERIA (Pipăindu-l ca să se încredințeze): Dumnezeule, dumnezeule mare! (cade în genunchi) S-a întîmplat minunea.

MATEI: Ridică-te, mamă. Se poate? Dumneata în genunchi, mămicule?

VALERIA (ridicîndu-se): Băiatul meu, Sava, vino Sava, vino, tătucule...

MATEI (șoptit, înăbușit): Te rog, mamă, te implor, nu striga. Nu trebuie să afle nimeni.

VALERIA: Vîntul să te vad. Un chibrit să aprind o lumină... Băiatul meu trăiește. Matei... Numai de n-ar fi un vis... Vorbește-mi, să te aud. Să-i spun tatei...

MATEI: Lasă-l. E sănătos?

VALERIA: E sănătos.

MATEI: Să nu-i spui, mamă. Afară de tine, nu trebuie să afle nimeni, nimeni pe lume. Auzi, mamă?

VALERIA: Da' ce-i cu tine? Ai fugit?

MATEI: O să-ți povestesc altă dată, cînd o să avem timp. Acum nu pot.

VALERIA: Nu rămîi acasă?

MATEI: Am venit într-un suflet să te vad și să plec. Am vrut numai să știu că trăiesc.

VALERIA: Trăiește... Copilul meu trăiește... Lasă-mă să-i spun tatei... Bine, nu spun nimănui. Nimănui... Știi cine-i aici?

MATEI: Cine?

VALERIA: Soția ta.

MATEI: Soția mea? Cînd a venit? Pentru ce a venit? Cum a ajuns aici? Unde e?

VALERIA: Alături.

MATEI: Unde? Aici? (a deschis ușa, a intrat, a revenit) Mamă, aici nu-i nimeni.

VALERIA: Nu-i nimeni? Cum nu e nimeni? (intră în cameră, revine imediat).

A plecat prin fund. (se aud glasurile celor din subsol)

MATEI (șoptit, repezit): E cineva aici?

VALERIA: Lume în adăpost.

MATEI: Și de unde știi că-i soția mea?

VALERIA: Ea mi-a spus: Am văzut fotografia fetiței...

MATEI: Trăiește?

VALERIA: Da. Trăiește.

MATEI: Și de ce a plecat? De ce ai lăsat-o să plece, mamă? Nu ți-a spus unde se duce?

VALERIA: Nu mi-a spus nimic. (Glasul celor din subsol se aude din ce în ce mai distinct)

MATEI: Vin încoace. Mamă, nu vorbești nimănui nimic. Nici tatii.

VALERIA: Unde pleci? Mai stai o clipă...

MATEI: Nu pot, mamă. Ne vedem curînd. Curînd, mamă. (a ieșit. Au început să intre cei din adăpost)

JENI: Nu mai rezist... S-au isprăvit și luminările.

AGEAMOLU: Nici n-a fost bombardament. Zbor de recunoaștere. Trag ai noștri ca bezmeticii...

TITU: Și noi stăm în pivniță. E ridicul. Pur și simplu ridicul. Ri-di-cul.

ZINCA: Nu v-am spus tot timpul că nu-i nimic? Da' cine să stea să te audă? Barem de Fanache, ce să mai vorbim. La drum, cu el, sînt pierdută.

AGEAMOLU: Și totuși trebuie să plecăm. Orice oră pierdută, e o crimă.

JENI: Pînă să ne hotărîm, o să pierim aici ca șoarecii.

AGEAMOLU: O să vă mușcați pumnii că nu m-ați ascultat.

SAVA (intrînd): Ce se aude? Am impresia că s-a terminat alarma.

JENI: La București, cel puțin sînt sirene.

ZINCA: Ce spui, doctore, ce facem? Zi, că de dumneata depinde...

VALERIA: Noi rămînem. Noi rămînem. Nu plecăm nicăieri. Și o să trăim. Trebuie să trăim!

(CORTINA)

Cu prilejul împlinirii a 10 ani de activitate a A.R.L.U.S.-ului, redacția noastră s-a adresat tovarășului profesor dr. Iosif Bogdan, vicepreședinte al Consiliului General A.R.L.U.S., cu rugămintea de a răspunde la câteva din întrebările puse de unii cititori ai „Flacării”.

Intrebare: *Vă rugăm să vorbiți cititorilor noștri despre unele aspecte caracteristice ale activității A.R.L.U.S.-ului în cei 10 ani care au trecut de la eliberarea țării noastre de către glorioasele armate ale Uniunii Sovietice, precum și despre tradițiile prieteniei romino-sovietice în trecut.*

Răspuns: Pentru a răspunde la această întrebare trebuie să ne întoarcem cu decenii în urmă, la perioada imediat următoare Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Încă în acele zile, cei mai buni fii ai poporului nostru, cei mai înaintați muncitori și intelectuali români au înțeles adevărul că marea cotitură a istoriei omenirii, Revoluția Socialistă din Octombrie, marchează apariția unei forțe hotărâtoare în răspîndirea și afirmarea ideii comunismului, revoluționînd toate relațiile economice, social-politice și culturale de pînă atunci.

De la chemările primelor grupuri de comuniști din anii 1918-1920 pînă astăzi — cînd cuvîntul Partidului Muncitoresc Român mobilizează forțele creatoare ale oamenilor muncii din țara noastră la realizări mărețe pentru victoria cauzei socialismului — în toată această perioadă de 37 de ani, partidul clasei muncitoare a învățat și învățat masele largi populare că ideea păcii, a progresului, a bunăstării, este strîns legată de prietenia și alianța cu Uniunea Sovietică.

De la nașterea sa, Partidul Comunist din România a desfășurat o luptă neîncetată pentru a împiedica ridicarea unui zid — cum a dorit burghezo-moșierimea românească — între poporul nostru și poporul sovietic.

Prin munca sa de zi cu zi, partidul a făcut să pătrundă în rîndurile poporului nostru cuvîntul adevărului

De-a lungul celor 10 ani de la eliberare, numeroase delegații de muncitori, țărani, oameni ai științei și culturii din țara noastră au vizitat Uniunea Sovietică. În fotografie: o delegație sindicală română vizitînd Expoziția Agricolă Unională din Moscova.

In slujba marii PRIETENII

Interviu cu tov. profesor dr. Iosif BOGDAN
Vicepreședinte al Consiliului General A.R.L.U.S.

lui despre poporul sovietic, despre cultura și știința constructorilor socialismului.

Asociația „Amicii U.R.S.S.”, înființată încă din 1931 de Partid și desființată de statul burghezo-moșieresc în 1934, în scurtă perioadă a existenței ei legale, a reușit — sfidînd prigoana sălbatică a Siguranței — să facă cunoscute, în cele mai largi părți ale poporului român și ale minorităților naționale, realizările minunate din Uniunea Sovietică.

Iată ce tradiții de luptă glorioasă stau la baza actului de constituire a A.R.L.U.S.-ului, care a luat ființă la câteva zile după 23 August 1944!

Astăzi este clar pentru păturile largi ale populației că un element hotărîtor pentru un ritm rapid de construire a socialismului este însușirea și aplicarea creatoare a experienței sovietice pe toate tărîmurile vieții economice și social-culturale.

A.R.L.U.S.-ul, exprimînd dorința și năzuințele poporului nostru muncitor și cultivînd dragostea și atașamentul lui față de Uniunea Sovietică, și-a pus în centrul atenției sale sarcina de studiere și răspîndire largă a cuceririlor poporului sovietic și de întărire pe toate căile a prieteniei frățești sovieto-romîne.

Astfel de țeluri mărețe au putut să facă ca această asociație de prietenie să devină în cîțiva ani o foarte largă organizație a poporului, să pătrundă în toate colțurile țării, în rîndurile tuturor categoriilor sociale ale oamenilor muncii, atît în rîndurile poporului român, cît și în acele ale minorităților naționale.

Nu există astăzi fabrică sau uzină, gospodărie agricolă de stat, gospodărie agricolă colectivă sau S.M.T., școală sau altă instituție

culturală, unitate a Forțelor Armate, vas plutitor pe mările îndepărtate sau cîtuș cît de izolat, unde să nu pătrundă cuvîntul cald și plin de conținut al A.R.L.U.S.-ului, materialele lui culturale educative, unde să nu se înjghebeze cîte o organizație a A.R.L.U.S.-ului.

Intrebare: *Cum a crescut și s-a dezvoltat rolul și activitatea A.R.L.U.S.-ului? Care sînt acțiunile mai însemnate ale acestei asociații?*

Răspuns: Peste 6 milioane de membri are A.R.L.U.S.-ul. Firește cifra aceasta nici pe departe nu exprimă numărul imens al celor din patria noastră, care iubesc poporul sovietic, care doresc să cunoască realizările lui, care se identifică cu lupta dîrză a poporului sovietic pentru pace între popoare.

Intrebarea Dvs. care se referă la acțiunile mai importante ale A.R.L.U.S.-ului este o întrebare grea, țînșnd seama de bogata activitate a sa.

Contribuția A.R.L.U.S.-ului la lupta pentru pace, înfățișarea de către A.R.L.U.S. maselor largi populare a luptei consecutive pentru pace a Uniunii Sovietice, prin adunări, conferințe, simpozioane, nenumărate expoziții, material documentar-vizual, foto-gazete etc., sau manifestările organizate în acest an, împreună cu Comitetul permanent pentru apărarea păcii din R.P.R., în legătură cu popularizarea politicii de pace a Uniunii Sovietice, a succeselor conferinței de la Geneva, sau în legătură cu folosirea energiei atomice pentru scopuri pașnice, s. a. m. d., sînt acțiuni de seamă ale A.R.L.U.S.-ului.

Nu de mai mică importanță sînt nenumăratele acțiuni prin care A.R.L.U.S.-ul răspîndește în masele largi mărețele realizări ale Uniunii Sovietice pe tărîmul trecerii treptate de la socialism la comunism.

Iată, bunăoară, una din acțiunile prin care A.R.L.U.S.-ul face cunoscut poporului nostru politica Partidului Comunist al Uniunii Sovietice îndreptată spre satisfacerea maximă a nevoilor materiale și culturale mereu crescînde ale oamenilor sovietici: expoziția „Planul construcției economice și culturale pașnice a Uniunii Sovietice” a fost vizionată, în București și cîteva orașe mai mari din țară, de peste un milion de cetățeni.

Nenumărate sînt acțiunile prin care A.R.L.U.S.-ul răspîndește larg experiența oamenilor sovietici în toate domeniile de activitate. Acțiuni ca „Luna extinderii metodelor sovietice”, pornită în 1951, „Zilele Medicale în Uniunea Sovietică” din 1952, „Zilele Tehnice Sovietice” din toamna anului trecut ș.a.m.d., au constituit un minunat prilej pentru răspîndirea sistematică a experienței înaintate a cuceririlor celor mai noi ale științei și tehnicii sovietice.

Nu este de mică importanță contribuția A.R.L.U.S.-ului la faptul că astăzi peste 350.000 muncitori și tehnicieni aplică metodele de muncă ale inovatorilor și fruntașilor în producție din Uniunea Sovietică.

O activitate deosebit de variată și bogată caracterizează munca A.R.L.U.S.-ului în legătură cu lupta ce se dă în mediul rural pentru transformarea socialistă a agriculturii, pentru dezvoltarea rapidă a agriculturii, viticulturii și pomiculturii, a creșterii animalelor, pentru întărirea și dezvoltarea continuă a bazei tehnico-materiale a agriculturii.

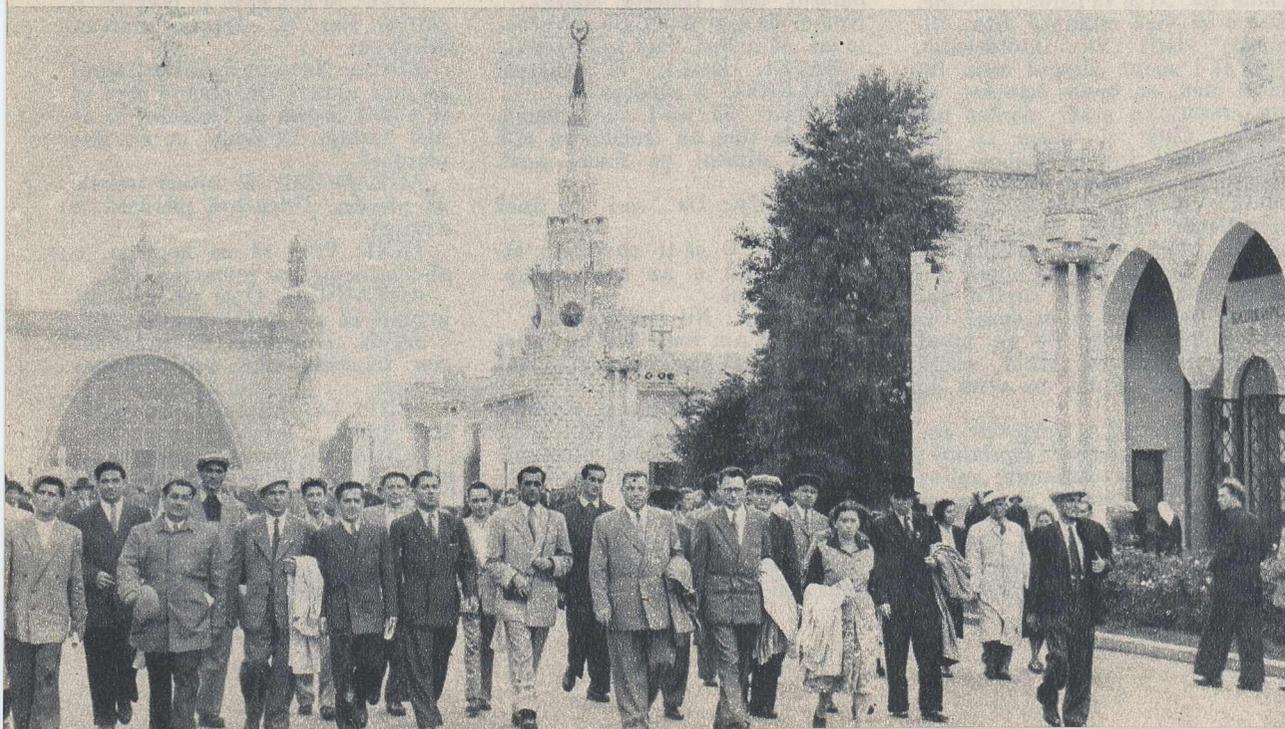
Multiplicitatea și multilateralitatea caracterizează contribuția A.R.L.U.S.-ului în activitatea sa în domeniul științei și artei. Comerțoriarile, cu ocazia cărora s-a înfățișat viața și activitatea lui Pușkin, Nekrasov, Maiakovski, Tolstoi, Gorki, Turgheniev, Cehov, Glinka, Ceaikovski; Secenov, a lui Pavlov, Timiriazov, Miciurin și a altor scriitori, artiști și oameni de știință ruși și sovietici, au constituit evenimente importante în viața culturală a țării noastre.

A.R.L.U.S.-ul, singur sau în colaborare cu alte instituții, tipărește un material documentar deosebit de valoros, gazeta „Veac Nou”, revista „U.R.S.S. azi” și revistele care apar în limba maghiară, ucraineană și armeană, precum și buletinele: „Probleme de Artă Plastică”, „Articole și studii literare sovietice”, „Probleme de teatru și cinematografie”, „Probleme de muzică”, „Probleme de arhitectură” etc. Toate acestea constituie un izvor zilnic de documentare pentru cel care vor să cunoască mai adînc problemele culturii sovietice.

Decadele R.S.S. Ucrainene și R.S.S. Moldovenești, Decada literaturii ruse și sovietice, au dat posibilitatea poporului nostru să cunoască mai îndeaproape valorile culturale ale popoarelor sovietice.

Nu se poate vorbi despre importante acțiuni ale A.R.L.U.S.-ului, fără să amintim măcar în treacăt de activitatea Editurii A.R.L.U.S.-ului, „Cartea Rusă”, care în această perioadă de zece ani a scos 1850 de titluri de cărți, cu un tiraj de peste 25.200.000 exemplare. Și nu cifra este poate cea mai impresionantă în această activitate, ci calitatea lucrărilor.

În catalogul acestei editurii au apărut operele nemuritoare ale lui Maxim Gorki, V. Maiakovski,

Invățăm permanent de la oamenii sovietici. În fotografie: A. F. Nameșnikov, membru al uneia dintre numeroasele delegații sovietice ce ne-au vizitat țara, conducător al unui important laborator de cercetări în industria alimentară din U.R.S.S., împărtășește muncitorilor de la fabrica „Flora” experiența sa (fotografie din 1953).

A. Tolstoi, N. Ostrovski, A. Fadeev, M. Șolohov, I. Ehrenburg, K. Simonov, S. Babaevski, M. Isakovski etc., alături de marii clasici: Pușkin, Krîlov, Gogol, Nekrasov, Salțikov-Șcedrin, Lew Tolstoi, Cehov etc.

Vizitele delegațiilor sovietice făcute în țara noastră, vizitele delegațiilor noastre care au plecat în Uniunea Sovietică, organizate de A.R.L.U.S., cu ajutorul V.O.K.S.-ului, au prilejuit întotdeauna o îmbunătățire imediată, nemișcătoare, a activității noastre în diferite domenii.

Printre cele mai importante acțiuni ale A.R.L.U.S.-ului trebuie să vorbesc despre „Luna Prieteniei Romîno-Sovietice” care, organizată an de an, a intrat de mult în rîndul tradițiilor scumpe poporului nostru. Milioane de oameni sărbătorec chiar în aceste

săptămîni prietenia romîno-sovietică; acest eveniment dă poporului nostru un imbold de muncă rodnică și creatoare pe toate fronturile construirii socialismului în țara noastră.

Activitatea de 10 ani a A.R.L.U.S.-ului este atât de bogată încît nici volume întregi n-ar putea s-o înfățișeze în întregime.

Întrebare: *Desigur că în activitatea Dvs. ați avut prilejul de a cunoaște îndeaproape numeroasele manifestări ale dragostei poporului nostru față de marele său prieten — poporul sovietic. V-am ruga să ne împărtășiți impresiile Dvs. în legătură cu aceasta.*

Răspuns: După cum am arătat mai sus, din momentul cînd, potrivit dorinței și năzuințelor sale, poporul nostru a putut să-și exprime liber idealurile, a crescut an de an numărul acelor care au

venit în rîndurile A.R.L.U.S.-ului, conștienți fiind de faptul că numai alături de marea Uniune Sovietică poporul nostru poate progresa, poate să-și asigure libertatea, poate să-și croiască drumul unei vieți fericite.

Mă întrebăți care dintre manifestările de dragoste ale poporului nostru față de marele popor sovietic a lăsat impresii mai adînci asupra mea. Este greu de ales dintre numeroasele manifestări deosebit de dragi una pe care să v-o înfățișez.

Totuși cea care pînă astăzi mi-a rămas întipărită în memorie, asemenea unui tablou viu și deosebit de emoționant, este imaginea marilor serbări populare ale prieteniei romîno-sovietice.

Parcă văd și acum cum populația unor raioane întregi se îndreaptă în haine de sărbătoare, spre

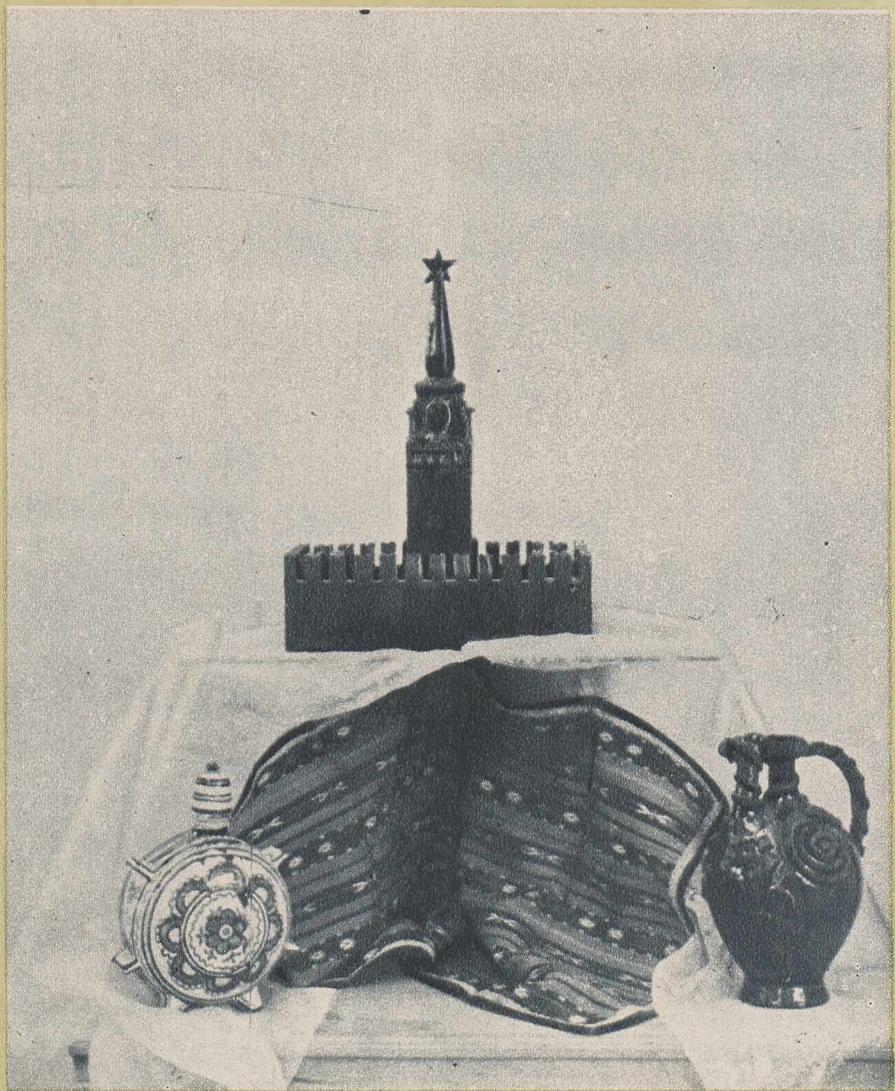
o comună din jurul Clujului, Sibului sau Galaților; cum țărani, muncitorii și intelectuali din aceste ținuturi ascultă conferințe și vizitează expoziții organizate sub cerul liber, sau participă la reprezentații date de artiști din Capitală și din centrul regiunii. Îi văd vizionînd filme sovietice și romînești, participînd la convorbiri organizate și ascultînd cu plăcere citirea în colectiv a ziarelor și revistelor sovietice sau luînd parte cu cîntece și dansuri la sărbătorirea prieteniei romîno-sovietice.

Aceste serbări organizate în fiecare an îți lasă o impresie de neuitat și sînt dovezi incontestabile că în inimile milioanei de constructori ai socialismului din țara noastră s-a sădit adînc dragostea și atașamentul față de marele popor apărător al păcii, față de poporul sovietic, constructor al comunismului.

PRIETENIA ROMINO-SOVIETICĂ ÎN CREAȚIILE DE ARTĂ POPULARĂ

Planșa de față aduce cititorilor noștri imaginea câtorva dintre obiectele de artă expuse în sălile expoziției „Prietenia romino-sovietică în arta populară din R. P. R.” Incrustând, într-un minunat teler de alamă, mici medaloane de piele cu figuri de dansatori români și sovietici sau lucrând în ceramică

macheta Kremlinului, creștind în lemn o expresivă siluetă de plăieș ori țestnd în filigran, cu fir de argint, stema Uniunii Sovietice și cea a Republicii noastre, profesoara pensionară Irina Iupceanu și olarul Ion Smărăndolu, sculptorul Gheorghe V. Gheorghijă și soții Gavrilescu de la Uzinele „Steagul Roșu” din Orașul Stalin, au exprimat toți același lucru: simțămintele de căldă dragoste și recunoștință nutrite de poporul nostru, marelui nostru prieten și eliberator, poporul sovietic. În planșă, pot fi văzute câteva obiecte de artă; în Expoziție, câteva mil de lucrări ce vorbesc despre bogăția nesfârșită a artei noastre populare.

Actualități din U.R.S.S.

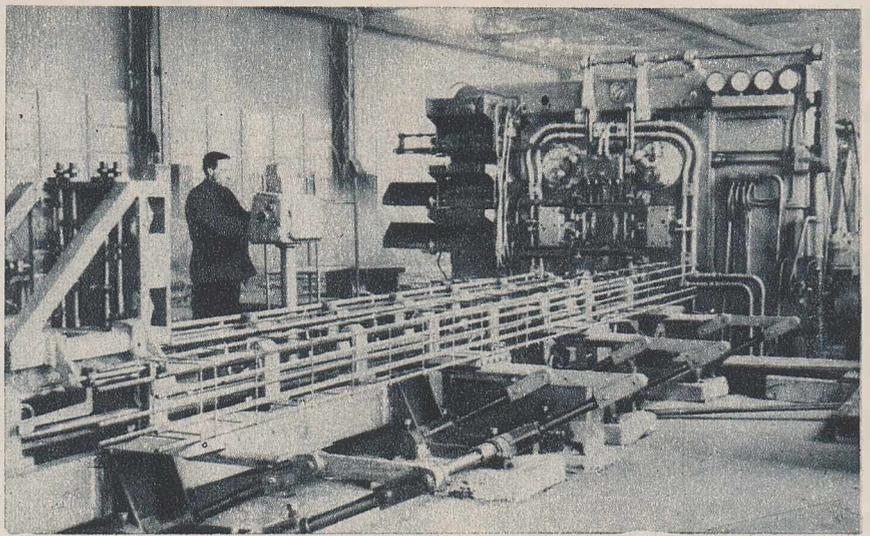
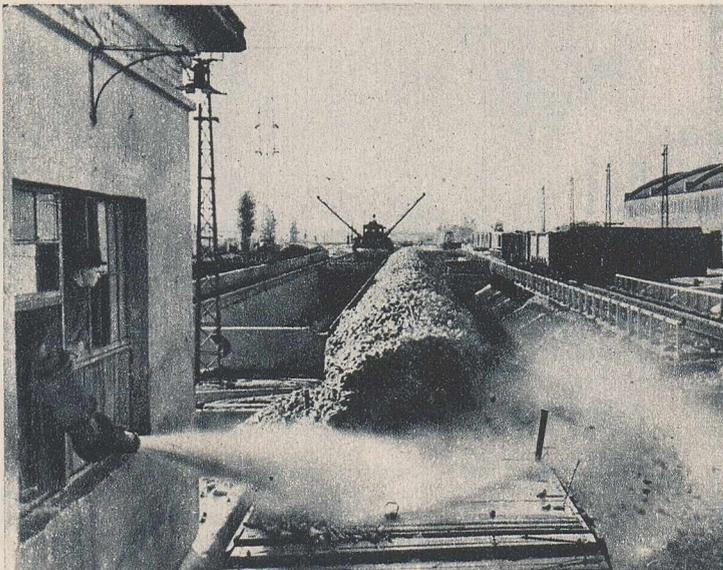
COMBINĂ DE RECOLTAT SFECLA

Noua combină sovietică de recoltat sfeclă mecanizează toate procesele ce necesită un mare volum de muncă. Ea dezgroapă simultan pe trei rânduri rădăcinile, le curăță de pământ, retează frunzele și strânge separat în claie rădăcinile și frunzele. În 10 ore această combină, remorcată de un tractor, culege sfeclă de pe o suprafață de peste 3 hectare, înlocuind munca a 60 oameni. În fotografie: noua combină de recoltat sfeclă, în funcțiune.

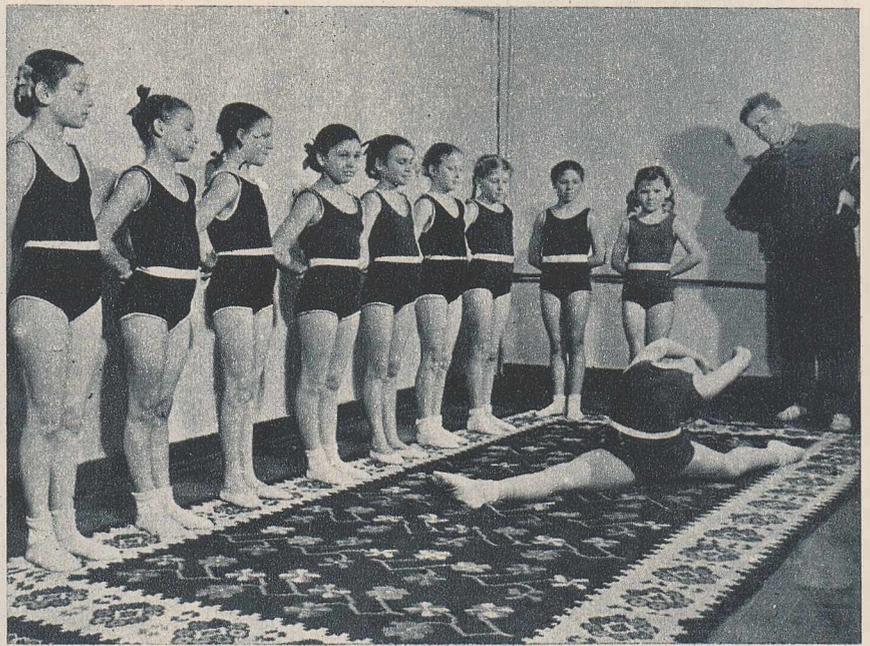
PENTRU RAPIDA DESCĂRCARE A VAGOANELOR

Puternicul șuvoi de apă descarcă în câteva minute zeci de tone de sfeclă de pe vagoanele-platformă, îndreptînd-o în receptoare speciale. De aici transportoarele hidraulice aduc sfeclă de-a dreptul în secția de spălare a fabricii de zahăr.

O MAȘINĂ CE PRODUCE ARMĂTURI PENTRU BETON

La uzina de piese de construcții din Liuberți, în apropierea Moscovei, funcționează o mașină de înaltă productivitate care produce carcasi metalice pentru coloanele de beton armat. Această mașină taie în mod automat, fără nici o intervenție din partea omului, drugi de oțel, îi îmbină într-o anumită ordine și scoate o carcasă finită.

S P O R T Î N C O L H O Z

Multe colhozuri din U.R.S.S. posedă săli de gimnastică, stadioane și terenuri sportive bine amenajate, puse la dispoziția tineretului.

În fotografie: Piotr Lisov, profesor de educație fizică, ținînd o lecție de gimnastică într-una din sălile Casei de cultură a colhozului „Stalin”, din raionul Sabki, regiunea Rostov.

UN NOU INSTRUMENT MUZICAL

Colectivul de constructori al Institutului unional de cercetări științifice pentru înregistrarea sunetului din Moscova a creat un nou instrument muzical, denumit armonium-electronic, ce se aseamănă cu pianul dar redă simultan sunetul mai multor instrumente de suflat. În interior sînt dispuse diferite mecanisme, între care și circa 100 lămpi de radio. În fotografie: T. Kliuciareva executînd o piesă muzicală la armonium-electronic. Alături, I. Simonov, conducătorul colectivului de constructori ai noului instrument.

Intregul popor muncitor din patria noastră a sărbătorit la 2 octombrie ziua Forțelor Armate. În fotografie: un aspect de la adunarea festivă ce a avut loc în sala teatrului C.C.S. din București.

Republica Populară Chineză, patria marelui popor chinez iubitor de pace, a împlinit 5 ani de glorioasă existență. Cu acest prilej, în sala Teatrului C. C. S. a avut loc o adunare festivă la care au participat conducători ai Partidului, Guvernului și Prezidiului Marii Adunări Naționale, membri ai corpului diplomatic, conducători ai instituțiilor centrale și ai organizațiilor obștești, ofițeri superiori și generali, oameni ai științei și artei, fruntași ai întrecerii socialiste. Tovarășii Iosif Chișinevski, prim vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, și Van Iu-pin, ambasadorul Republicii Populare Chineze în Republica Populară Română, au rostit cuvântări.

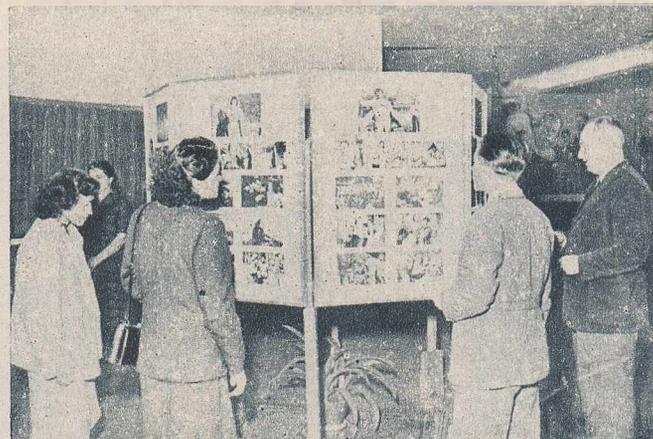

La Muzeul de Artă al R. P. R. s-a deschis o secție de artă chineză. Încă din primele zile noua secție este vizitată de un mare număr de oameni ai muncii.

fotocronica FLACARII

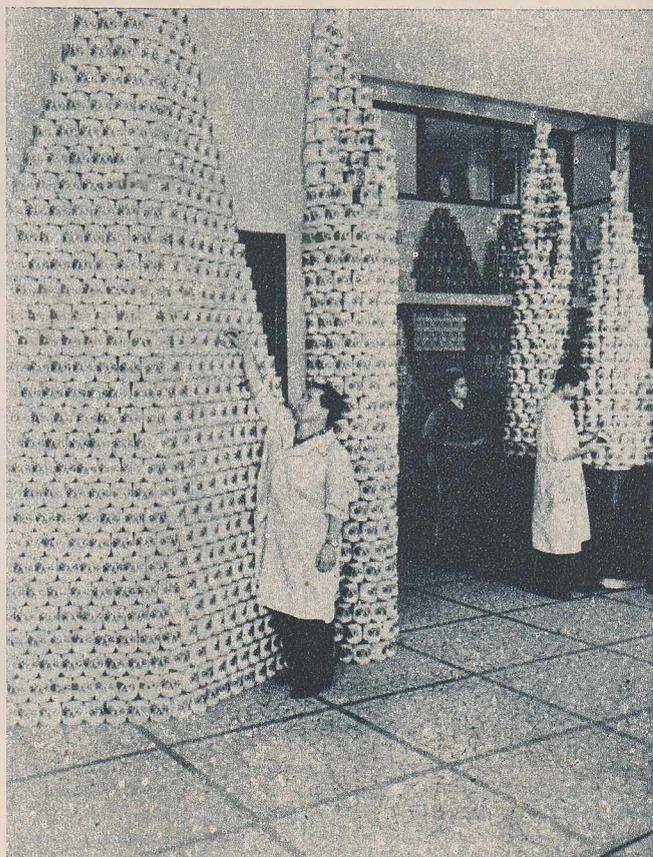
Cu prilejul celei de a 5-a aniversări a proclamării Republicii Democratice Germane, ambasadorul R.D. Germane la București, Werner Eggerath, însoțit de membrii Ambasadei, a depus în ziua de 7 octombrie o coroană de flori la Monumentul Eroilor Sovietici din Piața Victoriei.

În cadrul Festivalului filmului sovietic, organizat cu prilejul sărbătoririi „Lunii Prieteniei Romîno-Sovietice”, pe ecranele cinematografele noastre au început să ruleze ultimele producțiuni ale studiourilor din U.R.S.S. În fotografie: un panou care prezintă imagini din noile filme, expus în holul cinematografului „Republica”, din București.

La sfârșitul lunii septembrie, în capitala patriei noastre s-au desfășurat lucrările Conferinței mondiale a muncitorilor din industriile chimică, similitare și petrol. Documentele adoptate de participanții la conferință cheamă la întărirea unității internaționale a clasei muncitoare și la întărirea luptei sale, pentru o viață mai bună, pentru pace.

↑ **Îndeplinind hotărârile Partidului, întreprinderile din industria alimentară au pregătit anul acesta, în vederea anotimpului de iarnă, mari cantități de conserve de legume și fructe. În fotografie: noi stocuri de conserve au sosit la magazinul „Comaliment” de pe b-dul Magheru din Capitală.**

Fotocronica
FLAGARII

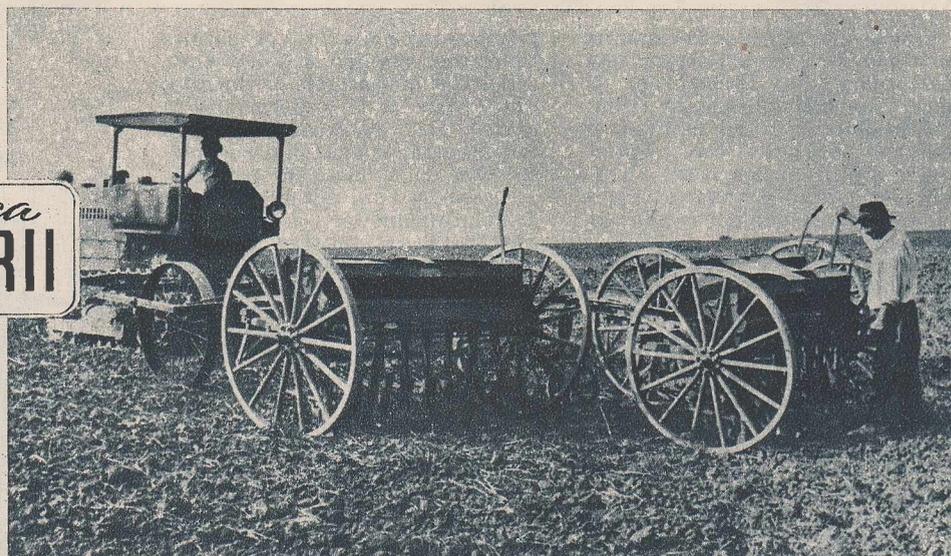
Numărul țărănilor muncitori care își valorifică produsele prin cooperative crește mereu. Zilnic, mari cantități de produse achiziționate iau drumul orașelor, pentru aprovizionarea oamenilor muncii din uzine și fabrici. În fotografie: pe piața comunei Marghita, regiunea Oradea, cooperativa locală achiziționează păsări și ouă aduse de țărani muncitori. ↓

○ **O nouă locuință individuală din cartierul Colentina, construită acum, cu ajutorul creditului acordat de stat, lată-l pe proaspătul locatar, tovarășul Sabin Pluștea, de la întreprinderea „Electromontaj”, și pe soția sa, primind felicitările tovarășului Tanase Dumitrescu, șeful șantierului de construcție. În medalion: casa în care a locuit familia Pluștea pînă mai zilele trecute.** ➡

⊕ **La consfătuirea organizată recent la Iași de către Ministerul Agriculturii și Silviculturii, în colaborare cu Ministerul Industriei Alimentare și A. S. I. T., s-au dezbătut problemele refacerii și dezvoltării pomiculturii și viticulturii din țara noastră în lumina sarcinilor cuprinse în proiectul de Directive al Congresului al II-lea al Partidului. În fotografie: un aspect din sala unde s-au desfășurat lucrările consfătuirii.**

⊕ **În cinstea Congresului al II-lea al Partidului oamenii muncii de pe ogoare lucrează pentru îndeplinirea înainte de termen a muncilor agricole de toamnă. În fotografie: la G. A. S.-Bucium, regiunea Iași, se lucrează la însămînțarea grîului de toamnă.**

DUPĂ CINCI ANI

de Werner EGGERATH

Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al R. D. Germane în R. P. R.

Cine se afla în ziua de 7 octombrie în tribuna ce domină imensa Piață Karl Marx din Berlin nu va putea uita nicicând emoția resimțită în fața șuvoiului nesfârșit al mulțimii entuziaste, care a defilat ore în șir în cinstea mării sărbători a poporului german: a cincea aniversare a Republicii Democratice Germane.

Privindu-i pe acești oameni, în ochii cărora se citește siguranța de sine, încrederea în izbînda cauzei lor și voința fermă de a apăra pacea, nu puteai să nu-ți dai frîu liber gîndurilor, lăsîndu-le o clipă să se întoarcă la acele zile din 1945 cînd, o dată cu primii muguri ai primăverii, eroicii ostași sovietici aduceau poporului german florile eliberării.

Germania hitleristă fusese zdrobită, dar pe trupul țării stăruiau rănilor produse de războiul criminal provocat de aventurierii nazisti.

Cînd îți amintești acum de uriașele mormane de dărîmături, de scîncetele copiilor înfometati, de milioanele de femei deznădăjduite, îți apare în gînd o firească

întrebare: „Cum a fost cu putință ca într-un răstimp atît de scurt, din 1945 și pînă azi, viața oamenilor din această parte a Germaniei să devină atît de frumoasă și de îmbelșugată, atît de plină de perspective cum este în prezent?”

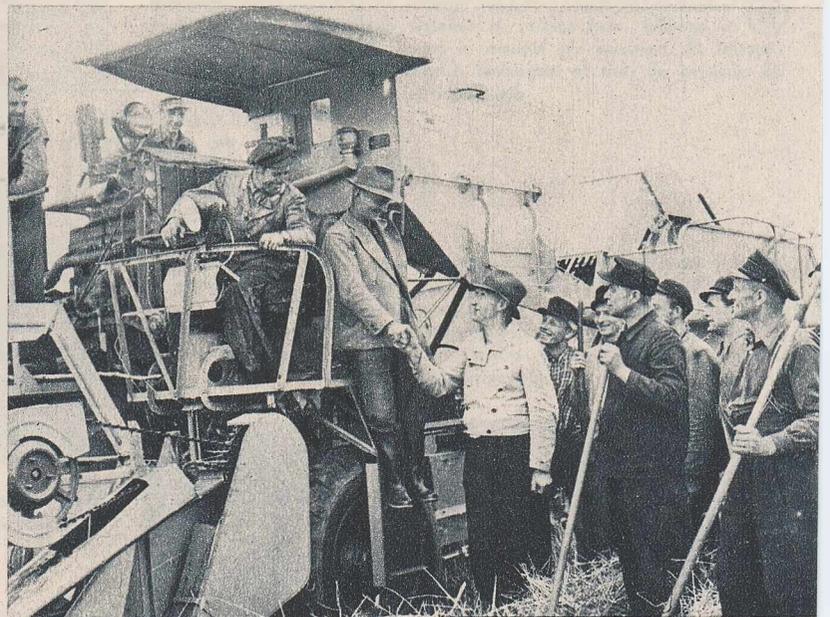
Asemenea unui nor negru gonit de vîntul innoitor s-a destrămat coșmarul trecutului trist. Și sutele de mii de germani cinstiți, care defilau la 7 octombrie prin fața tribunei din Piața Karl Marx, și-au manifestat odată mai mult voința lor neînduplecată de a construi și a apăra mai departe viața lor nouă și liberă.

Admirînd realizările mărețe ale poporului Republicii Democratice Germane, îți dai bine seama cîtă dreptate a avut neuitatul luptător revoluționar german Karl Liebknecht cînd, cu cîteva ore înainte de a-și încheia gloriosul drum al victorii, a scris: „Sîntem aici și rîmînem aici, și victoria va fi a noastră!”

Despre această victorie vorbește stegulețul roșu înfipt acum pe Brandenburgertor, monumentul ber-

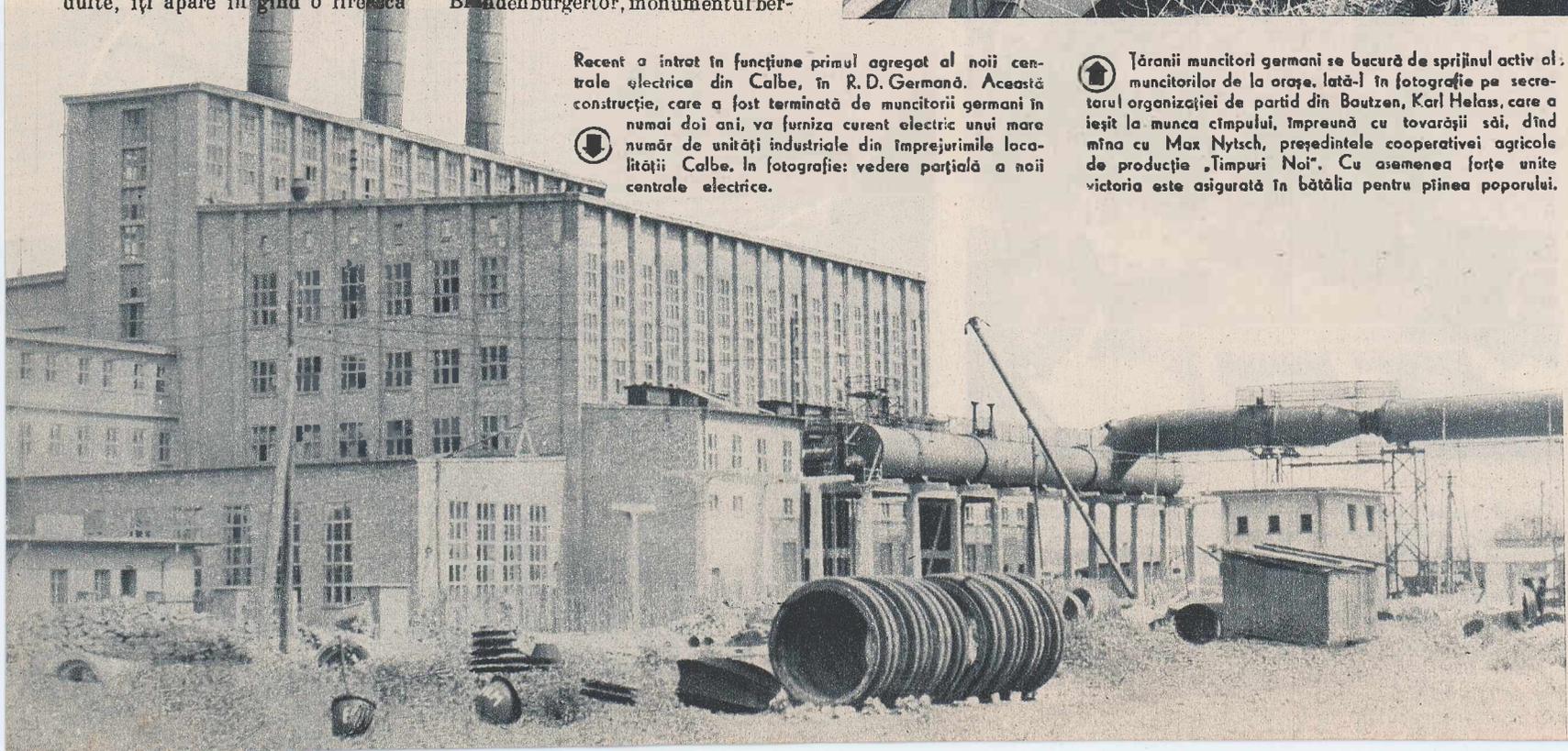

Republica Democrată Germană se mîndrește cu minunatele construcții ce se ridică în noua localitate industrială Orașul Stalin, primul oraș socialist din țară. Alături de puternicul combinat metalurgic și de celelalte întreprinderi și blocuri muncitorești, în acest oraș a fost construită anul acesta încă o clădire cu sute de încăperi, care adăpostește, printre altele, un cîmin și o grădiniță de copii.

Recent a intrat în funcțiune primul agregat al noii centrale electrice din Calbe, în R. D. Germană. Această construcție, care a fost terminată de muncitorii germani în numai doi ani, va furniza curent electric unui mare număr de unități industriale din împrejurimile localității Calbe. În fotografie: vedere parțială a noii centrale electrice.

↑ Tăranii muncitorilor germani se bucură de sprijinul activ al muncitorilor de la orașe. Iată-l în fotografie pe secretarul organizației de partid din Bautzen, Karl Helass, care a ieșit la muncă timpuriu, împreună cu tovarășii săi, dînd mîna cu Max Nytsch, președintele cooperativei agricole de producție „Timpuri Noi”. Cu asemenea forțe unite victoria este asigurată în bătălia pentru pîinea poporului.

linez care simboliza odinioară militarismul prusaco-german. Drapelul roșu ce filfăie deasupra clădirilor de pe Unter den Linden povestește de asemenea despre triumful muncitorilor și țărănilor îmbrăcați în uniforma modestă a ostașului sovietic.

Tot de victorie vorbește și tricolorul negru-roșu-auriu, despre care revoluționarii anului 1848 cântau: „E pulberea neagră și-i sîngele roș și pîlpîie flacăra aurie!” Ele vestesc victoria democrației în fosta Germanie fascisto-militaristă; ele spun că în Germania, pentru prima dată în istoria poporului german, a luat ființă un stat democratic, un stat al muncitorilor și țărănilor, un stat iubitor de pace, care s-a integrat temeinic și conștient în lagărul păcii. Acest lagăr apară pacea cu vigilență și cu tărie de stîncă uriașă.

Clasa muncitoare, care crează uriașe valori materiale, este și numeric clasa cea mai puternică din Republica Democrată Germană. Din cele peste 6 milioane de oameni ai muncii, bărbați și femei, care muncesc ca salariați în Republica Democrată Germană, aproape 5 milioane sînt muncitori și muncitoare. Împreună cu membrii lor de familie ei alcătuiesc peste jumătate din întreaga populație a Republicii. Lucrul cel mai important constă însă în faptul că astăzi mai mult de un milion din acești muncitori lucrează în cele mai mari întreprinderi naționalizate, în întreprinderi cu peste 1.000 de angajați, și că prin aceasta munca lor a dobîndit un sens și un conținut cu totul nou. „Noi muncim în propriile noastre întreprinderi, muncim pentru noi înșine, ne construim propriul nostru viitor” — această conștiință pulsează în întreaga viață a muncitorilor din Republica Democrată Germană; ea trezește forțe creatoare necunoscute pînă acum și duce la o nouă atitudine față de muncă, față de tehnică și de știință.

Pe cînd în guvernul de la Bonn, guvernul mai-marilor din fruntea concernelor vest-germane (care sînt înrudiți și încesuși cu imperiaștii americani), din 18 miniștri nu mai puțin de 13 sînt mari capitaliști, bancheri și moșieri — printre care 6 foști înalți demnitari nazși — din guvernul Republicii Democrată Germane fac parte 10 miniștri care au pornit din rîndurile clasei muncitoare, 2 din rîndurile țărănimii și 2 din rîndurile meseriașilor.

Pe cînd din Bundestagul (parlamentul — N.R.) de la Bonn fac parte 85 mari proprietari cu vaste întreprinderi industriale, 51 mari moșieri și 85 împuterniciți ai concernelor capitaliste — în Republica Democrată Germană, Camera Populară, cea mai înaltă reprezentanță a poporului, cuprinde 197 de deputați proveniți din clasa muncitoare, 23 de deputați din rîndurile țărănimii și 35 din rîndurile meseriașilor.

Descătușarea și stimularea forțelor inepuizabile ale maselor largi populare în această parte a Germaniei constituie cu certitudine factorul hotărîtor care a făcut posibil ca în cîțiva ani să se nască din dărîmături și ruine o Germanie nouă, iar cetățenii Republicii Democrată Germane, ajutați de poporul sovietic, să găsească, în clipe de adîncă deznădejde, puterea și curajul de a-și netezi calea spre un viitor nou.

Rădăcinile imperialismului și ale fascismului au fost stîrpite pentru

totdeauna pe teritoriul Republicii Democrată Germane de astăzi; întreprinderile așătorilor și profitorilor de război au fost naționalizate; junkerii și marii proprietari agrari au fost expropriați, iar pămîntul a fost împărțit maselor țărănești. 210.776 familii de germani reînțorși în patrie au primit pămînt, prin împărțirea marilor proprietăți. Peste 350.000 de țărani localnici au fost eliberați din sărăcia lor apăsătoare și au căpătat pămînt destul ca să-și poată înjgheba o gospodărie nouă.

A crescut în toată marea ei, în țara noastră, puternica și invincibilă alianță a clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare. Această alianță a făcut ca tehnica să se dezvolte și la țară și a adus lumina culturii în întunericul de altădată al satului.

Cine a luat parte la cel de al IV-lea Congres al Partidului Socialist Unit din Germania (P.S.U.G.) și a trăit ceasul cînd reprezentanții științei — învățați cu renume mondial, reprezentanții ai Academiei de Științe din R.D. Germană, rectori de universități — au adus salutul lor clasei muncitoare, exprimîndu-și dorințele și angajamentele voluntare, — acela a simțit în toată

președintelui Consiliului de Miniștri: „Constituirea Republicii Democrată Germane iubitoare de pace înseamnă un punct de cotitură în istoria Europei!”

Pentru înția oară în istoria poporului german a luat ființă un stat german care servește interesele poporului muncitor și militează consecvent pentru pace, un stat care e strîns legat de interesele poporului muncitor.

Cînd Camera Populară a hotărît să organizeze între 27 — 29 iunie a. c. un plebiscit pentru a stabili cine este pentru un tratat de pace cu Germania, pentru retragerea tuturor trupelor de ocupație, potrivit propunerilor Uniunii Sovietice, și cine e împotriva tratatului C.D.E., — nu mai puțin de 93,6% din totalul alegătorilor au votat pentru politica guvernului Republicii Democrată Germane și a Camerei Populare.

Unitatea dintre guvern și popor se manifestă însă cu și mai multă tărie în lupta oamenilor muncii pentru consolidarea neconținută a economiei Republicii și pentru creșterea nivelului de trai al celor ce muncesc. Încă la sfîrșitul anului 1953, producția industrială brută a Republicii Democrată Ger-

anii 1950—1953; în comparație cu anul 1936, industria de bază a intrat într-un asemenea ritm de dezvoltare, încît în 1953 a produs cu 100% mai mult decît în 1936.

Această dezvoltare rapidă a industriei și a producției se simte, în chip firesc, puternic în întreaga viață a Republicii Democrată Germane. Datorită marelui număr de SMT-uri s-a ușurat munca țărănilor. Mașina agricolă modernă cîștigă din ce în ce mai mult teren. Aproape 5.000 de cooperative agricole de producție arată calea pe care au apucat-o țărănii muncitori pentru a se ridica de la mizeria apăsătoare a trecutului la bunăstare și viață demnă de azi.

O înflorire nemaicunoscută a culturii caracterizează Republica Democrată Germană. Teatrele sînt supraaglomerate. Mereu își deschid porțile noi lăcașuri de cultură. Spectacolele cu capodopere ale dramaturgiei și muzicii, ca: „Flautul fermecat”, „Cercul diavolului”, „Thomas Münzer” și multe altele, se bucură de prețuire deosebită pentru înalțul lor nivel artistic. Filme cum sînt: „Consiliul zeilor”, „Supusul”, „Satul condamnat”, „Povestea micului cocoșat” și mai ales „Ernst Thälmann, un fiu al clasei sale” au cucerit inimile spectatorilor. Cărți ca: „Patrioții” de Bodo Uhse și „Nepoții” de Willi Bredel, reprezintă culmi ale creației artistice în domeniul literaturii. Și toate acestea arată că în R.D. Germană a luat naștere o atmosferă de avînt al artei și literaturii fără precedent în istoria Germaniei.

Republica Democrată Germană, Germania nouă, stă neclintită în tabăra păcii, are legături de prietenie cu toate popoarele iubitoare de pace, iar politica sa externă, în opoziție categorică cu politica americană a actualilor guvernanți ai Republicii federale vest-germane, se bazează pe menținerea păcii, pe recunoașterea și pe respectarea independenței și a egalității în drepturi a popoarelor. Activitatea Republicii Democrată Germane în domeniul politicii externe arată, din prima zi a existenței noului stat, străduința sinceră de a se ajunge la o colaborare pașnică, bazată pe principiul egalității cu toate popoarele și cu toate statele. Nu demult, Camera Populară a hotărît, în urma propunerii guvernului, să prezinte din nou Bundestagului de la Bonn propunerea de a adresa în comun un apel celor 4 puteri pentru reluarea tratatelor întrerupte în problema Germaniei; de asemenea, s-a înaintat guvernului Republicii federale propunerea de a delega reprezentanți împuterniciți pentru tratative comune și pentru elaborarea unui punct de vedere comun al germanilor.

La cea de a cincea aniversare a Republicii Democrată Germane, muncitorii, țărănii și intelectualii noștri se mîndresc cu mari realizări, iar inimile lor sînt pline de recunoștință față de poporul Uniunii Sovietice și față de Guvernul Sovietic, față de țările prietene care le-au acordat tot sprijinul. Ei sînt însuflețiți de siguranța victoriei și de voința nestrămătată de a lupta pentru eliberarea întregului popor german de sub jugul imperialist, de a făuri unitatea Germaniei, de a face din întreaga Germanie un bastion al păcii și democrației, de a asigura poporului german un viitor fericit.

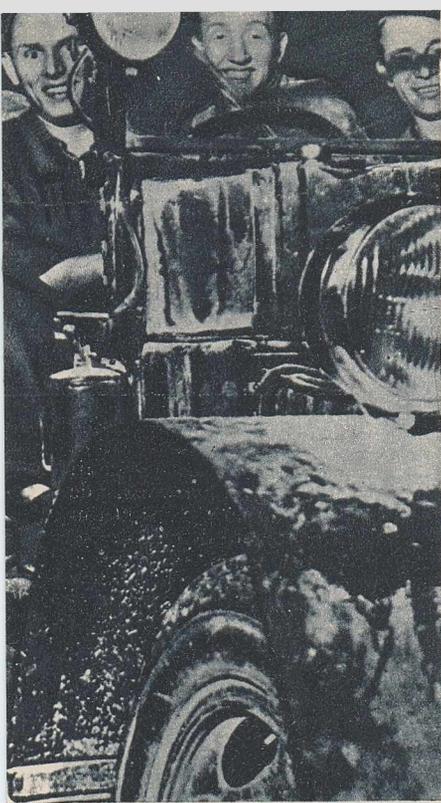
Munca pașnică și creatoare a populației din R.D. Germană este urmărită cu interes și admirație de oamenii cinstiți din vestul Germaniei. Propaganda americană și calomniile josnice ale lui Adenauer nu reușesc să ascundă poporului adevărul despre realizările din R.D. Germană. Chemarea la lupta pentru făurirea unei Germanii unite, democratice și pașnice găsește un puternic ecou în rîndurile populației vest-germane. Fotografia noastră este grăitoare în această privință. Numeroși locuitori din zona britanică de ocupație a Berlinului s-au adunat la linia de demarcație pentru a putea lua parte, măcar de la distanță, la una din manifestațiile poporului pentru unitate și pace, organizată în sectorul democratic al marelui oraș.

profunzimea relațiile noi statornicite între clasa muncitoare și intelectualitate, acela a simțit, ca pe o mare bucurie, tăria acestei unități indistructibile dintre clasa muncitoare, țărănimea muncitoare și intelectualitatea progresistă.

Au trecut 5 ani de cînd a luat ființă, în zona sovietică de ocupație de pînă atunci, Republica Democrată Germană, de cînd eminentul fiu al poporului german, Wilhelm Pieck, tovarășul de luptă credincios al lui Ernst Thälmann, a fost ales președinte al Republicii.

Dacă urmărim dezvoltarea Germaniei de la 1945 încoace și mai ales dezvoltarea actualii Republicii Democrată Germane, ne dăm seama limpede cu cîtă pătrundere a apreciat marele Stalin însemnătatea construirii acestui stat, cînd a scris într-o telegramă adresată președintelui Republicii noastre și

mane era cu 7% mai mare decît prevăzuse planul cincinal pentru acea perioadă. În vreme ce producția industrială în vechea Germanie crescuse între anii 1929 și 1936 în total cu 4,5%, producția industrială a R.D.G. a atins în anul 1953 un nivel ce depășește cu 76% pe cel din anul 1936. Aici trebuie să avem în vedere și faptul că în 1946 producția industrială globală pe teritoriul R.D. Germane nu alcătuia decît 42,9% din producția anului 1936 și că a fost nevoie de o muncă gigantică pentru înlăturarea distrugerilor provocate de războiul hitlerist. Neînchipuit de mari au fost și dificultățile rezultate din scindarea Germaniei și din sabotarea de către guvernul de la Bonn a comerțului dintre Germania de apus și cea de răsărit. Cu toate acestea, metalurgia, de pildă, și-a dublat producția în

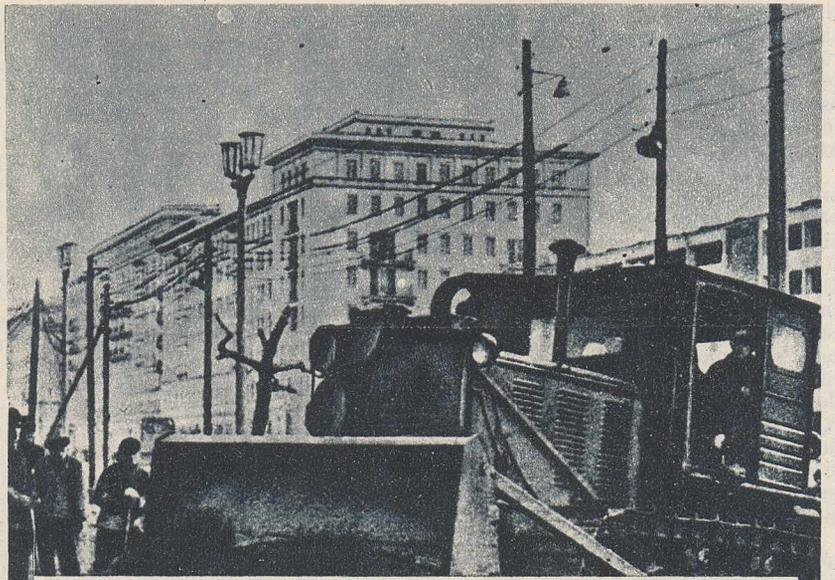
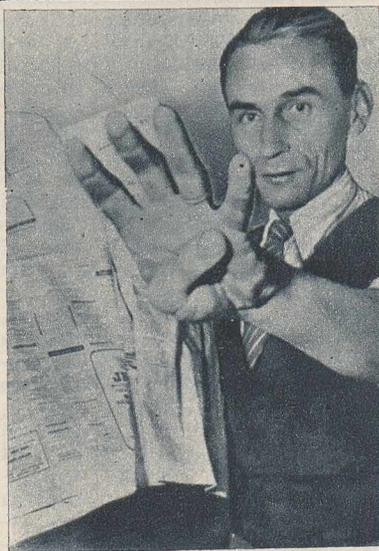
IMAGINI grăitoare

Imaginile sînt deseori mai convingătoare decît inșeși cifrele și datele. Realitățile ogîndite în aceste pagini, chiar și prin aceste cîteva imagini, au darul de a demonstra deosebiria ca de la cer la pămînt dintre situația din R.D. Germană și cea din Germania occidentală.

Iată-i, bunăoară, pe acești mîneri voioși (fotografia din stînga), care se întorc cu mașina de la lucru. Sînt muncitorii din minele de la Kaiseroda din Republica Democrată Germană. Pe chipurile lor se citește bucuria omului satisfăcut de rezultatele muncii sale. Pentru ei, ca și pentru milioanele de oameni ai muncii din R.D.G., șomajul este de mult o tristă amintire, scufundată în trecut.

Nu același lucru s-ar putea spune despre muncitorii vest-germani, care, grație politicii lui Adenauer, politica ocupațiilor americani, se sufocă în strînsarea mizeriei și șomajului.

← În fotografia : una din victimele șomajului din „paradisul” vest-german arată că de mai bine de patru luni nu are de lucru, ceea ce înseamnă că el și membrii familiei sale sînt condamnați foamei și mizeriei.

În urmă cu zece ani în aceste locuri (fotografia de sus) se întindeau mormanele de ruine ale Berlinului distrus de bombardamente. Astăzi, aci se înalță prima stradă socialistă din R. D. Germană — Aleea Stalin. În fotografie: cu ajutorul mașinilor rutiere se execută ultimele lucrări de nivelare a terenurilor, care sînt transformate în parcuri imense. Aceste parcuri se întind pe o suprafață de 7 kilometri în jurul marilor blocuri ce se ridică de o parte și de alta a Aleei Stalin.

Și în Germania occidentală, unde de asemenea războiul a provocat mari distrugerii, se văd pe străzile orașelor mașini. Dar ele sînt mașini de război, mașini de distrugere. După cum se vede în fotografia de jos, pe strada Königstrasse din Stuttgart, ca și în alte orașe din regatul lui Adenauer, unde urmele războiului nu au dispărut în acești zece ani, huruie sinistru tancurile americane, care le-au înlocuit pe cele hitleriste.

Fotografia din stînga : „construcțiile” edilitare din Germania occidentală. Orașul Hamburg nu este nici primul, nici ultimul oraș vest-german în care, alături de zidurile caselor distruse de bombe în urmă cu 10 ani, se întind pe kilometri întregi asemenea barăci insolabile, în care sînt silite să-și ducă viața sute de mii de familii de oameni ai muncii.

Fotografia din josul paginii prezintă o vedere parțială a cartierului de locuințe muncitorești construit recent în Orașul Stalin, primul oraș socialist din Republica Democrată Germană. Simpla punere față în față a acestor imagini luminoase cu fotografia luată la Hamburg este atît de edificatoare, încît alte comentarii sînt de prisos.

De la stînga la dreapta: Vasile Nițulescu, de la Teatrul Tineretului, în „Cîntecul lebedei” de Cehov (Premiul I); Tamara Buciuceanu, de la Teatrul Muncitoresc CFR-Giulești, în rolul Beatricei din „Sluga la doi stăpîni” de Goldoni (Premiul II); Elena Sereda, de la Teatrul Național „I. L. Caragiale”, în rolul Olgăi din piesa „Liceenii” de Treniov (Premiul I); Otto Szábo, de la Teatrul Secuiesc de Stat din Tg. Mureș, în piesa „Micii Burghezi” de Gorki (Premiul III).

Tînăra generație A TEATRULUI ROMÎNESC

Desene de Pita RUBIN-FEDER

Un eveniment cu deosebite semnificații — din păcate nu în-deajuns de popularizat în presă și prea puțin cunoscut marelui public — s-a petrecut luna trecută în viața teatrală a țării noastre: primul concurs republican al tinerilor actori, regizori și scenografi. Acest eveniment venea la scurtă vreme după încheierea unei alte mari competiții artistice, concursul pe țară al echipelor căminelor culturale, care ne-a prilejuit nouă, celor care am participat, momente de mare desfătare artistică, emoții și bucurii adînci. Am simțit atunci și am înțeles mai limpede că la acest nesecat izvor de frumusețe, care este arta poporului, trebuie artistul să se răcorească și să-și împropăteze neîntrerupt tiparele poeziei, ale cîntecului și dansului.

Privind în adînc rarele virtuți și autenticul talent al poporului, pârtaș al acestei neasemuite desfășurări de forță, poezie și culoare, am recăpătat gustul aerului tare și am venit la concursul tinerilor actori cu dorința vie de a găsi, și la tineretul din teatrele noastre, aceeași vigoare și poezie, aceeași prospețime morală și fizică, și multă gingășie sufletească.

Cu ocazia concursului s-a putut vedea cum actorii maturi ai țării caută urmașii cărora să le treacă torța primită de la înaintași.

Cei care au urmărit îndeaproape desfășurarea acestei întreceri nu se poate să nu fi fost emoționați în fața interesului pasionant cu care marii noștri actori, printre care Lucia Sturdza-Bulandra, Aura Buzescu, Ion Manolescu, Costache Antoniu, Ion Șahighian etc., în ciuda oboselii firești, au urmărit timp de 12 zile — și uneori cite 10-12 ore pe zi — pe fiecare actor în parte, în dorința de a nu aduce o judecată nedreaptă, care ar umbri drumul unui tînăr de talent.

Concursul care s-a desfășurat a fost prilejul unei înviorări a

activității din toate teatrele din țară. Nu toți au înțeles însă importanța acestei chemări a Ministerului Culturii. Lipsa de la concurs a citorva colective teatrale din țară — cum ar fi cele din Bacău, Timișoara, Ploiești, Pitești, Turda — nu este de loc îmbucurătoare și constituie o mărturie grăitoare a felului defectuos în care își duce munca de promovare a tinerelor cadre conducerea respectivelor colective. În general, însă, caracteristică a fost entuziasmul și stăruința cu care tinerii din teatrele prezente au căutat piese și fragmente potrivite și au dus munca de pregătire a concursului.

Prima zi a concursului ne-a adus pe scena Municipalului pe tinerii actori ai Teatrului Tineretului, care au prezentat fragmente din cîteva piese clasice. Aș vrea să vorbesc în primul rînd despre realizările tinerilor V. Nițulescu și Gh. Păunescu în „Cîntecul lebedei” de Cehov, nu numai ținînd seama de considerentul cronologic.

Emoționanta piesă a lui Cehov, în care vedem ultima noapte din viața unui actor bătrîn, rătăcit parcă printre decorurile în dezordine rămase de la un spectacol, a fost imaginea care încheia pagina dureroasă a vieții artistului din epoca burgheziei. Mulți ochi s-au umezit la gîndul că astfel a fost viața și sfîrșitul atîtor actori mari din țara noastră, care după o viață de succese au murit uitați, în mizerie.

Vasile Nițulescu a redat cu infinită delicatete fiorul tragic din sufletul artistului. A trăit cu discreție, cu mare emoție, dureroasa dramă a actorului bătrîn și singur în fața sălii pustii. Dintre decoruri apare suflul, cîrțita teatrului, bătrîn și el, martor al succesorilor apuse și al ultimelor clipe din viața actorului. Toată sala a aplaudat acest act și pe artiștii care l-au interpretat; Vasile Nițu-

de Marletta SADOVA
maestru emerit al artei din R.P.R.,
laureat al Premiului de Stat

lescu meritînd pe deplin premiul I.

Sigur că mulți au fost cei care s-au gîndit la rolul pe care-l are și prețuirea de care se bucură astăzi actorul în țara noastră și tocmai de aceea am fi dorit cu toții ca Teatrul Tineretului să ne fi adus în celelalte fragmente nu numai „roluri”, dar și probleme ale tineretului. Ispita pentru figurile clasice a fost mai mare și în locul unei piese contemporane am ascultat o savantă, dar nu originală, prezentare a lui „Hamlet”, în regia și interpretarea lui Mircea Angheliescu. A urmat Ipate Mareș în „Don Carlos”, vibrant uneori, prea construit însă din tonuri, triluri și gesturi căutate. Ce nevoie are tineretea și talentul să rătăcească în meandrele uscate ale formalismului, cînd în talent și în muncă stăruitoare stau toate virtuțile și toate comorile?

Am insistat asupra acestor două fragmente, de teamă ca „stilul” să nu facă școală și astfel să se piardă o seamă de tineri, slabi de înger, cum ar fi Mircea Angheliescu și Ipate Mareș, pe care-i prețuim de altfel pentru calitățile lor reale. Confuzia a făcut adepți, deoarece în pauză mulți ochi erau îndreptați asupra membrilor juriului, în căutare de priviri aprobatoare. Consemnul era însă ca juriul să nu se pronunțe nici în rău, nici în bine. Prima intenție, la sfîrșitul vizionării, a fost să-l felicităm pe Ipate Mareș, care, așa cum arătam mai sus, a avut momente de autentică trăire. Apoi ne-am amintit că facem parte din juriu, am luat brațul tovarășei Aura Buzescu, care ar fi dorit să-și felicite elevul, și am ieșit din teatru. După ce ne-am despărțit, am zărit-o rămasă în drum, ca o mamă silită să tacă și să privească de departe un copil drag. Nu e ușor să fii părinte și judecător, mi-am spus.

În rolul Ninei din „Pescărușul”, Doina Tuțescu nu a fost, din păcate,

pe linia unei juste interpretări a eroinei lui Cehov, cu care este totuși înrudită printr-o sensibilitate autentică.

În aceeași dimineață, tineretul Teatrului Municipal a prezentat „Un capriciu” de Musset și un act din „Bolnavul închipuit”. Interpretarea a urmat linia realistă a rolurilor, acordînd stilului o importanță echilibrată față de fondul de idei al textului. Dar și tineretul Teatrului Municipal a păcătuit, rătăcindu-se numai în repertoriul clasic, în horboțele și finețuri psihologizante din care lipsea viața puternică, vigoasă. Excepție a făcut fragmentul „meșteșugarilor” din scenele ce le-au interpretat în „Visul unei nopți de vară”, spectacol pregătit tot pentru concurs. Făcînd această rezervă față de fuga din dramaturgia contemporană, apreciem munca, talentul și felul îngrijit al montării „Visului unei nopți de vară”, al „Capriciului” și al „Bolnavului închipuit”. S-au evidențiat, fără să strălucească, toți interpreții, cu excepția lui Benedict Dabija și a echipei lui de actori-meșteșugari, și de Vasile Hulubei și Adrian Grigorescu, care au dovedit calități deosebite.

În afară de fragmente, tineretul teatrelor bucureștene a prezentat și cîteva spectacole complete, dintre care unele la o înaltă ținută artistică. Dintre ele a impresionat cu deosebire spectacolul „Liceenii”, lucrat de tinerii Teatrului Național. Dar asupra acestui spectacol, distins cu premiul I, vom reveni mai tîrziu.

Teatrul Armatei a prezentat „Mașenca”, în regia lui Val. Săndulescu. Putem spune despre acest spectacol că a calificat un regizor tînăr și a fost un prilej de afirmare pentru toți interpreții în frunte cu Gh. Cimpeanu, Dinu Lucian și Lia Pop-Fărcașan (aceasta din urmă neparticipantă la concurs).

Colectivul Teatrului CFR-Giulești a prezentat un spectacol va-

labil pe orice scenă, nu numai în cadrul unui concurs: „Slugă la doi stăpîni“. Întreg teatrul lui Goldoni, de altfel, pune greu la încercare măiestria regizorului și a interpreților. E greu să stabilești limitele în redarea atmosferei goldoniene, care invită la tumb și joc al fanteziei. De cîte o mică săritură peste cal nu este lipsit nici spectacolul de față, mai cu seamă în desfășurarea rolului lui Truffaldino, în general bine rezolvat de tînărul Cornel Vulpe. În rolul complicat al Beatricei, Tamara Buciuceanu a fost o interpretă desăvîrșită. Succesul spectacolului nu poate fi despărțit de succesul tinerei actrițe, care a realizat cu vervă, agilitate, tensiune și emoție dramatică un rol care poate ușor covîrși chiar o actriță mai experimentată, dar cu mai puțină rezistență. Pentru biruințele actorilor, pentru tot pitorescul plin de vitalitate al spectacolului, sînt de fericit Lucian Giurchescu, directorul de scenă, și Sanda Mușatescu, autoarea decorurilor și costumelor.

Din păcate, colectivul Studioului Actorului de film „C. Nottara“, atît regia cît și actorii, nu a valorificat fondul de idei și poezia ce învăluie lucrarea dramatică a lui Mihail Sebastian „Steaua fără nume“ pe care au prezentat-o.

În continuare vom vorbi despre teatrele din provincie care au prezentat fragmente și nu vom insista decît asupra acelor care, în bine sau în rău, pot da loc la comentarii. Teatrul din Arad și Teatrul Național din Iași, teatrele din Craiova și Baia Mare (secția romînă) au dovedit în fragmentele și actele prezentate, în maniera de joc, o greșită îndrumare, rutină, șabloane zise și „stampe“ actoricești, a căror existență e dureroasă și concursul a fost un prilej la timp venit pentru a scoate la lumină racilele. Fiecare actor, dar mai ales tineretul de astăzi, a cîștigat în anii de școală cunoștințele teoretice și practice necesare măiestriei artistice. Or, tocmai acest farmec al personalității proprii, împletit cu o tehnică perfectă, rod al căutărilor și al stăruitoareii munci cu tine însuți, nu s-a manifestat la tinerii din aceste teatre. Nu mai vorbim de modestie, de măsură, de sinceritate și de coeziune, care au lipsit uneori în mod supărător, în special colectivului de la Baia Mare, căruia — de altfel — nu-i lipsesc și exemplele bune.

Se spune că nu se face primăvară cu o singură floare, dar teatrul din Sibiu a reușit, cu singura concurentă care s-a prezentat, în „Mireasa descultă“, să dovedească contrariul. Angela Albani, distinsă cu premiul I, a eucerit sala prin talentul, farmecul și artistică interpretare a rolului ei. Ea s-a valorificat sub îndrumarea tînărului director de scenă Radu Stanca, bogat în realizări regizorale.

Cu toate fragmentele și actele valoroase din piesele „Intrigă și

iubire“, „Gaițele“ și „Un flăcău din orașul nostru“, cu toate calitățile evidente ale actrițelor sale, Teatrul Național din Cluj a dovedit a nu fi sprijinit concurenții, așa cum au făcut alte teatre mai tinere. Piesele jucate de concurenți, — piese din repertoriul teatrului — ar fi stîrnit interes numai dacă întreg ansamblul ar fi fost împrăpat, în vederea concursului, cu elemente tinere. Așa, participarea a avut un caracter formal și nu a servit nici ideea concursului și nici talentul evident al concurenților: Silvia Ghelean, Maria Comșa, Viorica Cernucan și Ileana Ploscaru, acestea din urmă slab secundată și tot atît de slab regizată în fragmentele din piesa „Un flăcău din orașul nostru“ de Simonov.

Teatrul din Brăila, cu cele două acte din „Viața Nouă“, în regia inspirată a lui Crin Teodorescu, s-a prezentat ca o echipă omogenă, cu elan și cu elemente susceptibile de dezvoltare. Reținem umorul de calitate al lui Pălădescu și îndemnăm la muncă, cu același entuziasm, întreg colectivul de actori și regizorul. Nu aceeași apreciere o putem adresa colectivului din Orașul Stalin, care a prezentat, slab interpretată și regizată nesatisfăcător, piesa „Tania“ de Arbuzov (excepție făcînd talentatul tînăr M. Fotino).

La Teatrul din Constanța — ca și la cel din Petroșani, care a dat un spectacol cald și omogen cu piesa „Fete frumoase“ de Simucov — sînt elemente dotate și care au muncit pentru fragmentul din piesa „Furtună în munți“; Gheorghe Enache și Jean Ionescu, printr-o severă disciplină, vor deveni actori cu o bogată gamă pentru roluri de răspundere. Tutturor le revine sarcina căutării mijloacelor de expresie artistică de un mai înalt nivel.

„Furtuna“, prezentată de Teatrul de Stat din Reșița, slab regizată de Șerban Constantin, în special în scenele cu figurație, a fost totuși bine venită pentru cunoașterea lui Vasile Cosma și a Marinei Bașta. Interpretînd dificilul rol al lui Tihon, Vasile Cosma a dovedit putere de concepție și de identificare cu personajul. Aproape de o Katerină valabilă se află și Marina Bașta, o făptură sensibilă și conturată cu personalitate, avînd avantajul unei armonioase înfățișări fizice. Ajutată pe drumul său, va putea face serioși pași în măiestrie.

Mi-am rezervat în mod special ultimele și călduroase aprecieri pentru teatrele în limbile minorităților naționale. Pentru că aceste lăcașuri de cultură — înființate din grija partidului și guvernului pentru necesitățile artistice-culturale mereu în creștere ale naționalităților conlocuitoare — desfășoară un meritoriu efort creator de a răspunde sarcinilor lor.

Despre colectivul tinerilor din Baia Mare (secția maghiară), orice membru al juriului e dispus să spună tot binele, fără rezerve, în așa măsură a adus nu numai un spectacol bun cu piesa „Tineretea părinților“, dar și o vibrație care îi suda pe actori în tot cursul spectacolului. Toți au jucat bine, integrîndu-se personajelor. Firește, unii au mai mari șanse în cursa viitorului, avînd mai multe avantaje la plecare, dar sigur e că, grație spiritului de echipă de care i-am simțit animați, ei nu vor lăsa pe drum nici un tovarăș. Harag Györ-

gy, regizorul piesei lui Gorbatov, a condus echipa celor 13 participanți la concurs cu o mînă sigură spre victorie. Cităm dintre cei care au avut roluri de răspundere mai mare: Vándor Andras, Krasznay Paula, Csiky Andras, cu dorința sinceră de a-i menționa de fapt pe toți ceilalți.

Fragmente din diferite piese au prezentat apoi Teatrele de limbă maghiară din Oradea și Tg. Mureș, dar la ce diferență de nivel! Orice întîlnire cu munca tovarășilor de la Tg. Mureș este o întîlnire cu arta adevărată. Cei doi concurenți, Lobinschi Lorand și Otto Szábo, au interpretat fragmente din „Micii burghezi“, „Vocea Americii“, „Furtună în munți“, „Tineretea părinților“, „Pescărușul“. Ei au dovedit cît sînt de stăpîni pe măiestrie fără a cădea în rutină, pornind în rezolvarea fiecărui rol de la datele personajului; și au mai dovedit cît sînt de legați de teatrul lor și cum se sîlese să meargă pe urmele înaintașilor: Dehly, Szábo și Kovacs, fără să-i imite. Directorul artistic Tompa înscrie încă un succes al teatrului prin felul cum s-au prezentat concurenții.

Teatrul Evreesc de Stat din Iași promovează la rîndu-i tinere cadre de talent, într-un repertoriu variat care dovedește gama bogată a posibilităților lor: „Herșale Ostropoler“, „Tineretea părinților“, „Stele rălăcitoare“, „Mașenca“, și „Tevie lăptarul“. Schmery Linsche, Zigu Cana, Solo Moise, Jeni Bercovici, ca și ceilalți șase concurenți, asigură o activitate artistică valoroasă pentru tineretul acestui teatru, și el încă foarte tînăr.

Încheiem seria gîndurilor și concluziilor, pe marginea primului concurs republican al tinerilor artiști din teatrele de dramă, cu cîteva cuvinte despre „Liceenii“. Prin acest spectacol, Teatrul Național „I. L. Caragiale“ se situează în fruntea mișcării teatrale a tineretului din țară, piesa răspunzînd unor înalte exigențe, alfit prin tematica ei, cît și prin înalta ținută artistică la care a fost ridicat spectacolul, prin regie și jocul actorilor. Îmbinarea în cadrul aceleiași distribuții a actorilor maturi și acelor tineri puși sub bagheta a doi tineri regizori (actorul de talent I. Necșulescu și regizorul absolvent de puțină vreme V. Sacerdoțeanu) a dat un exemplu de măiestrie și avînt tineresc conținutului piesei. Disciplina și spiritul de colaborare constituie, pe lîngă talentul regizorilor și al interpreților, secretul succesului pe care l-au avut. Fiecare artist matur și tînăr a contribuit la realizarea acestui spectacol, în care Elena Sereda, de aproape secundată de Eva Pătrășcanu în a doua distribuție, a obținut o categorică confirmare a frumozărilor ei calități artistice. Aplaudăm cu emoție acest succes al primei scene a țării, care a promovat în concurs forțele tinere ale Teatrului Național.

Impresionanta trecere în revistă a tinerei generații a teatrului romînesc a bucurat toată suflarea artistică și cred că a fost în măsură să-i trezească din inerție pe cei care profesază arta dramatică din obișnuință, în spirit rutinier, fără participare sufletească intensă la problemele prezente și de viitor ale teatrului.

Acestor tinere vîlăstare, ce vor duce mai departe torța teatrului nostru, le urăm din toată inima mari și frumoase succese în desăvîrșirea măiestriei actoricești.

De sus în jos: Val. Săndulescu, regizorul piesei „Mașenca“ prezentată pe scena Teatrului Armatei (Premiul I-regie); Crin Teodorescu, regizorul piesei „Viața Nouă“ prezentată de tinerii Teatrului de Stat din Brăila (Mențiune specială); Toni Zaharian, de la Teatrul de Stat „Valea Jiului“ din Petroșani, în piesa „Fete frumoase“ de Simucov (Premiul II); Mihail Fotino, de la Teatrul de Stat din Orașul Stalin, în piesa „Tania“ de Arbuzov (Mențiune specială).

GRIGORE STOENESCU

Schiță de compoziție pentru „1907”

LUCRĂRI DIN EXPOZIȚIA GRAFICA 1954

NICOLAE MANTU

Greva de la 13 Iunie 1916

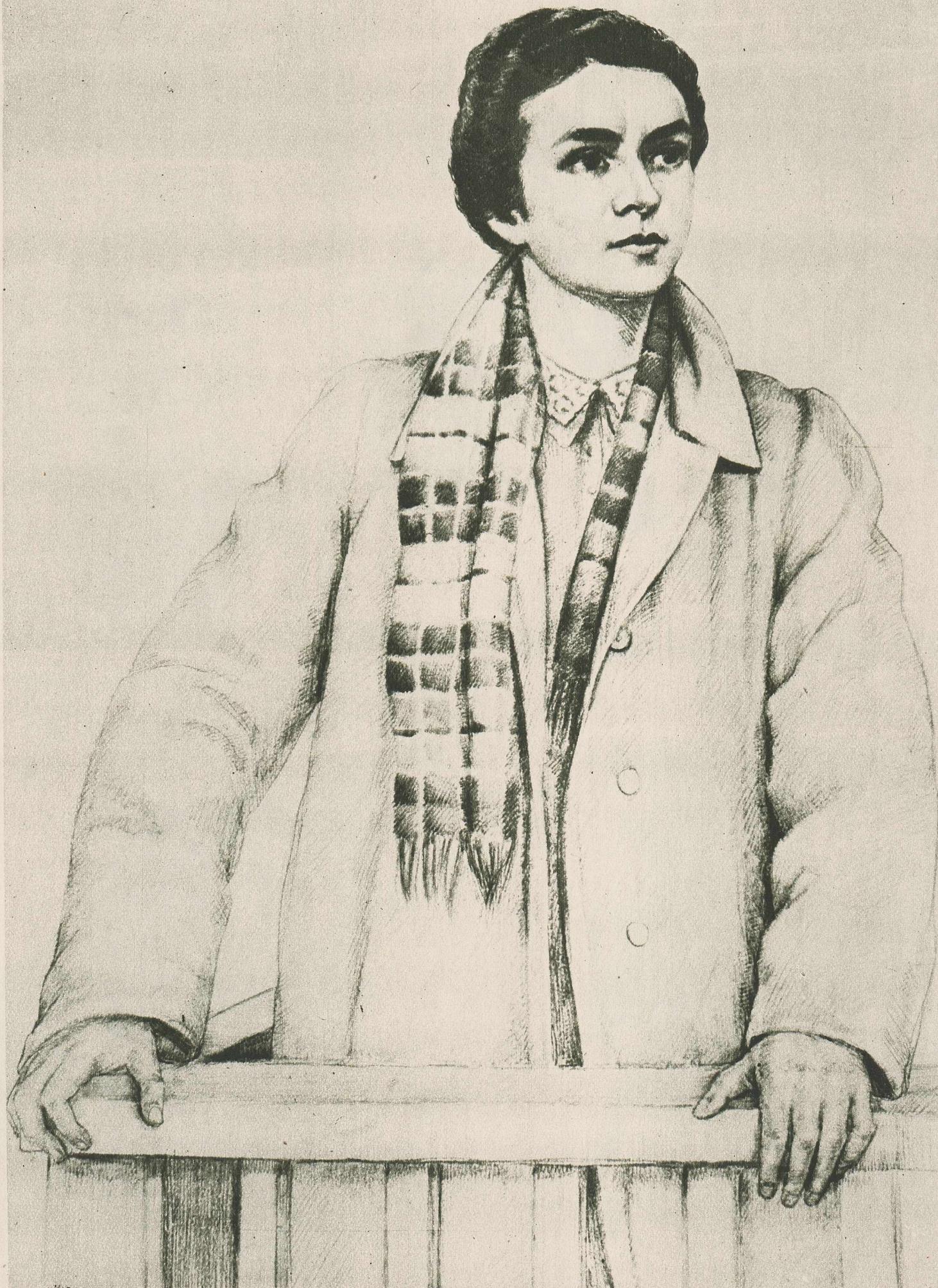
MARCEL M. CHIRNOAGĂ

Scenă din războiul antifascist

GHEORGHE FREIBERG:
Studii

MIHAELA PASTIA

Hala Lifşit

DAN HATMANU

Trintă dreaptă

TIA PELIZ: Portretul maestrului V. Maximilian

M. H. MAXY
Acad. J. Al. Steriadi

CORNELIA DANET: Studiu pentru romanul
„Sfârșitul jalbetor” de Al. Jar

Șoseaua asfaltată se pierdea în zare, strălucind sub razele soarelui ca o panglică de oțel. De o parte și de alta a drumului se risipea, cât puteai cuprinde cu ochii, câmpul verde și luminos.

Pe drum trecea domol un car tras de doi plāvani. În urma lui, venea, gemind și scotând fum prin toate încheieturile, camionul nostru plin de tineri și de oameni bătrâni. Făceam parte dintr-un detașament de muncă obligatorie compus din „suspecți”: dezertori, țărani care „uitaseră” să se prezinte la mobilizare, muncitori bănuți de „idei periculoase” și evrei săraci. În camion mai erau și câțiva muncitori de la fabrica de avioane. Din fundul mașinii se auzi vocea lui Ghiță:

— Dă-mi restul, cetățene, că nu-mi ajunge la piine!

Această apostrofă trezi interesul tuturor călătorilor care se întoarse ca un singur om. Răsună un unanim: „Salve, Ghiță!” la care eroul răspunse zîmbind modest și binevoitor.

Ghiță era un muncitor concediat curegularitate din două în două săptămâni pentru că făcea propagandă pentru salarii mai mari. Dar totdeauna era reangajat. De nevoie, firește. Era singurul în stare să pună pe picioare un motor Junkers în 24 de ore. Când îl dădeau afară, Ghiță trecea drumul și venea alături, pe câmp, la noi, să mănînce piine neagră cu ceapă verde proaspăt smulsă din strat și să ne spună „bancuri”.

Din păcate, acum eram prea departe de el și nici nu-mi venea să mă scol de pe bancă. Stăteam bine și stringeam la piept tașca de pînză cauciucată, în care aveam două felii de piine unse cu unt, cu o bucată de ardei gras la mijloc și reclamele de loterie.

În timp ce autobuzul înainta hurducînd, îmi repetam în gînd, pentru a nu știu cîta oară, eventuala discuție:

— Sînt reclame, dom'le... Reclame de loterie.
— Bine, bă! Văd că-s reclame! Dar ce moaș-ta faci cu ele la muncă?
— Păi... tata e pensionar!
— He! He!... și mă-ta?
— Mama are părul alb...

Însă bruta va ține strîns reclamele în mîna, cu un aer de om pe care nu-l îmbrobodești cu una, cu două.

— Sînt reclame, domnule, înțelege! Doar trebuie și noi să trăim, pricepi? Aici, la dumneavoastră, muncim zece ore pe zi și nu ne dați nici mîncare. Tata e bătrîn. Și mama. Așa că împart reclame de loterie. Îmi iese o ciorbă la prînz și doi lei seara.

Așa va fi mai convingător. De fapt, nimeni n-avea dreptul să-mi reproșeze că împart, la prînz, reclame!

Însă, individul va continua imperturbabil:

— Și cine o să cumpere biletele de loterie? Nu cumva bolșevicii tăi care crapă de foame!?

Argumentul e puternic. Răspunsul, mai greu de dat. Trebuie să zîmbesc umil și plin de șiretenie. Atunci, chipul lui grosolan se va deslîșii într-un surîs fin de înțelegere superioară. Va socoti că suspecții ăștia sînt șmecheri și se prefac săraci, dar de fapt au întotdeauna pus deoparte un maldăr de parale. Fiecare zdrențaros de pe câmpul ăsta e gata să joace la loterie și să pună mîna pe banii tuturor oamenilor așezați.

— Și apoi, domnule, poate sînt dispuși să-și încerce norocul și salariații fabricii de avioane.

Salariații, nu muncitorii. „Muncitorii” sînt agresiv și suspect.

Pe șosea, alături de camion, trece în viteză, descriind o curbă elegantă ca să ne ocolească, mașina misiunii germane. Toți nemții sînt rași, puși la punct, stau smîrnă pe băncile de piele și privesc drept înainte. Nemții au noroc. Nemții au mașină grozavă și încă pe jumătate goală, nu o rablă ca a noastră. Bineînțeles, numai ofițerii. Da' toți nemții de la misiune sînt ofițeri.

Camionul pornește cu greu și încearcă să se ia la întrecere cu o căruță. Din cauza îngheșiei s-a lăsat pe o parte și din cînd în cînd geme ca o ființă.

— De fapt, domnule — îmi continui argumentația față de imaginarul meu interlocutor, strîngîndu-mi mai tare tașca cu reclame la piept — ea să-ți spun adevărul, le împart locuitorilor din sat.

Fîntîna

— schiță —

de Emanuel MĂIAN

Ilustrații de Jana POENARU-DUȘA

Ideea e strălucită!

La marginea câmpului se întinde un sat. În fiecare curte se află cîte un puț adînc, cu apă limpede ca lacrima și rece ca gheața. După masă, la 3, cînd reîncepem munca și soarele dogorește cumplit, mergem să ne spălăm și să bem apă rece și curată de fîntînă. Două sute de oameni! Se face o lăcăraie nemaipomenită, o apăraie grozavă.

Și apoi, mulți is băieți tineri. Se mai înjură, se bat în glumă, doi se fugăresc, unul rupe o zarzără cu creangă cu tot... și asta în fiecare zi. Cu toate acestea, nici unul din săteni n-a zis vreodată un cuvînt. Rid de năzdrăvăniile noastre și ne mai și poftesc: „Bogdaproste! Veniți, mă băieți, și mîine, că apă-i destulă!”

O dată, unul dintre noi a furat o găină dintr-o curte. Găina a început să cotcodăcească de sub haină, tocmai cînd dădea să iasă pe poartă. Am sfectit-o, de rușine, toți. Gospodarul a fost însă blajîn. L-a luat domol la rost pe hoț și a aflat că era pe jumătate mort de foame, că avea trei copii și că nu mai dusese acasă nici piine, de cîteva zile. Și l-a lăsat să plece cu găina. I-a dat-o cadou.

Așa că de ce să nu le ofer și eu șansa de a cîștiga la loterie?

„În cel mai fericit caz puteți cîștiga 12.000.000 de lei”. Asta în cazul cînd ies pe același număr, și lozul cel mare, și încă două cîștiguri excepționale. Nu s-a întîmplat niciodată, dar se poate întîmpla! Totul e să ai noroc! Cu puțin noroc poți cîștiga 12.000.000 de lei, mai mult decît au văzut toți locuitorii satului la un loc, în toată viața lor.

Camionul a ajuns la capul liniei. În ușă mă întîlnesc cu Zaharia, care mă salută rece. Cînd dă cu ochii de tașca în care își închipuie că am d-ale gurii, îmi aruncă un zîmbet cald și mă întreabă cum o mai duc eu sănătatea. Însă eu mă grăbesc spre locul de adunare, cu tașca bine strînsă la piept.

Apelul ține astăzi mai mult ca de obicei. Domnul grădinar Vasile Cîrpă e bine dispus. A tras niște țuici și acum ne ține un discurs în care face aluzie la o pereche de porci de îngrășat, de care are urgență și neapărată nevoie. Apoi, cu vocea înăspriată, ne trimite la muncă. Astăzi îmi iau tașca cu mine.

— Ce-ai acolo, mă?! face Cîrpă.
— Mîncare, zic eu, și dau grăbit să trec mai departe.

— Dă și mie! face el, pofțicios. Văd că e doldora. Trebuie să ai o gramăduță de bunătați. Îi dau piinea cu unt. Cîrpă, mulțumit, mă lasă să trec spre brazdele cu ceapă.

Înghiț în sec și încep să plivesc buruienile. E o muncă migăloasă și obositoare, însă reclamele din tașcă îmi dau putere. La prînz voi avea de lucru. Numai de nu s-ar întîmpla nimic pînă atunci!

Ziua e fierbinte. Câmpul pare adormit și soarele aruncă sulți fierbinți.

Cei 200 de oameni, pe cap cu chivăre făcute din ziare, muncesc din greu, sapă și întorc pămîntul sau rup mărăcinii cu mîinile goale. Domnul Cîrpă susține o discuție gravă cu supraveghetorul grupei. Se duc, probabil, tratative pentru o cît mai rapidă achiziționare a porcilor, în condițiile cele mai avantajoase. Peste tot domnește liniște și pace.

Pe șosea, dinspre oraș, vin trei mașini mari și negre, care se opresc la capătul câmpului. Domnul Cîrpă tresare, se uită bine și strigă: „Inspecție!” apoi își pipăie nervos reverele, își trage colțurile hainei în jos și se duce către movila lîngă care s-au oprit automobilele.

Toată lumea a auzit că-i inspecție. Oamenii muncesc de zor, de-i trec toate nădușelile. Inimile lor bat mai repede.

Mi-a stat inima în loc. Inspecție! Tașca stă în iarbă și în ea se află reclamele pentru loterie. Reclamele astea nu trebuie să cadă în mîna domnilor care-au venit să ne inspecteze. Ei n-au nimic de cîștigat. Reclamele sînt numai pentru oamenii săraci.

Din mașini a coborît o mulțime de oameni. Zaharia îmi strigă că el, cu ochii lui ageri, vede printre inspectori și un general. Desigur că minte. Eu, însă, trebuie să fac ceva. E datoria mea, căci reclamele nu pot să rămîină în tașcă. Tașca nu poate rămîine aici.

„Inspectorii” au început să se respire pe câmp. Noroc că sînt la straturile mai îndepărtate și am timp de gîndire. Sînt în pericol. Un băiat tînăr, în detașament de pedeapsă, nu are de ce să se ocupe cu loteria...

M-am hotărît:

— Mă duc să iau apă! strig cît pot de tare; unii mă privesc chiorîș, iar alții îmi zîmbesc și-mi mulțumesc. Foarte bine fac! Chiar le e sete! Căratul apei pe căldură, de-a lungul câmpului, e o corvoadă grea și nu sînt prea mulți voluntarii... Pun mîna pe mînerul ruginit al găleții, mă îndrept către capul stratului, ridic pe furii tașca și o arunc în găleată. Dacă vreun inspector o să mă întreb ce caută tașca în găleată, am să-i răspund că nu știu, că n-am băgat de seamă. Dar poate că n-o să mă întreb!...

Am de ales între două drumuri: potecoța întortochiată sau drumul mare, frumos și pietruit. Dar pe acesta vin agale doi indivizi cu mutre de copii, care mă privesc chiorîș. De aceea, cu aerul cel mai firesc din lume, o iau pe potecoță și trec la cei care sapă la cartofi.

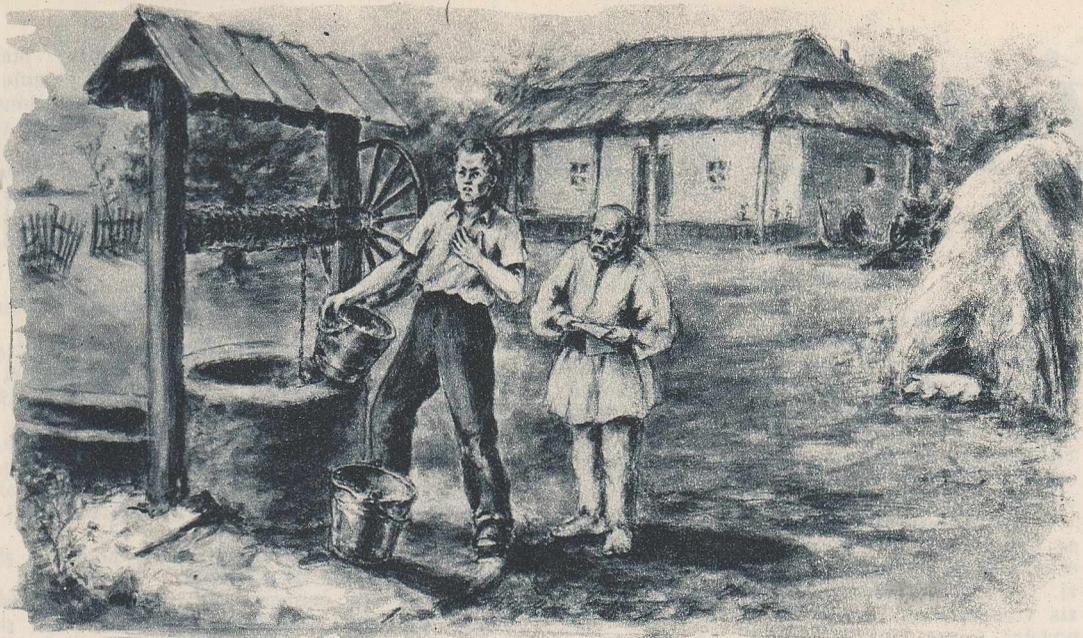
— Te duci să iei apă? Vezi să nu te împiedici și să cazi în bot, cu găleata plină, zise unul.

Nu-i răspund nimic și trec mai departe, plin de demnitate. Găleata sună ca un gong, lovită de un cartof zvirlit. Nu-i dau nici o atenție. În fața mea se află o țîntă mai importantă.

Am ajuns la marginea câmpului. Tașca joacă voios pe fundul găleții, în timp ce sar peste șanțul care mă desparte de drum. Două bibilici mă privesc cu importanță.

Cît de frumos e câmpul în floare! Cine trece pe aici ar putea crede că dincolo de șanț începe raiul, dar de fapt acolo începe infernul. Oamenii sînt nemiloși. Munca e silnică. Pînă acum au murit trei dintre noi. Unul dintr-o lovitură de-a domnului Cîrpă și doi de insolatie. Dar unde să mă duc?

Ar fi imprudent să mă învîrtesc prea mult pe

drum. E mai bine să intru în prima curte. Inșă aici e un cîine rău. Cînd se pune ăsta pe lătrat, scoală tot satul. Alături stă un speculant care a închiriat douăzeci de case; pe chiriși fi ține sub teroare; fi amenință că-i dă afară dacă nu plătesc chiria. Nu intru la el. Niciodată, nimeni nu bea apă din curtea asta.

Deodată îmi trece prin minte unde să mă duc: departe, la marginea satului, locuiește un bătrîn cu haba lui și doi nepoți. Are un băiat pe front și noră-sa a murit. Înainte vreme, cînd băiatul era acasă, de bine de rău o scoteau la capăt. Acum băiatul e departe — trebuie să mergi un an de zile pe jos ca s-ajungi pînă acolo; de inimă rea, nora s-a îmbolnăvit și a murit. Viața bătrînului e tristă. Lipsuri, mizerie, știrile de la băiat sînt foarte rare și nu-ți spun de fapt nimic: „Sînt bine. Mi-e dor de Dvs. Sărutări de mîini mamei, Grigore“. Vin și scrisori pentru noră, mai lungi, mai drăgăstoase, în care bravul soldat îi promite soției că într-o zi o să se întoarcă, într-o zi cînd toată viața o să înceapă cu totul alt fel. Dar nora bătrînului a murit.

Bătrînul e un om de treabă. Stăm adesea la taifas, la umbra răcoroasă a nucului din curte. Îmi dă lipie caldă, îmi arată scrisorile și fotografia băiatului. Băiat bun, dar cu gură mare și bățos, așa cum nu se cade să fie un om sărac. Se vede că de aia l-au trimis boierii pe unde n-are ce să caute, acolo unde trebuie să mergi un an de zile pe jos, ca s-ajungi.

Spre norocul meu, curtea bătrînului e pustie. O găină cotoacăcește, un porc jigărit se plimbă plictisit încolo și încoace; în fața ușii, pe o rogojină, doarme încovrigat un cîine galben. Deschide un ochi, mă privește cu indiferență și-l închide la loc, parcă mulțumit că nu-i dau de lucru. Mă cunoaște. Bătrîna, o aud trăbăluind prin bucătărie și bătrînul cu nepoții trebuie să fie în grădina lor, de peste drum.

Pînă acum toate merg strună. Problema e: „unde să ascund reclamele“? Fîntîna adîncă, rece și întunecoasă, din care scoatem zilnic apă, mă atrage. Aș putea lăsa tașca în găleată și găleata în fundul puțului. După inspecție, mă întorc și-o scot. Dar dacă între timp scoate cineva o găleată cu apă și găsește tașca cu reclamele? Tașca e a mea, o vor recunoaște o mulțime de oameni, și-ar putea să o spună chiar nevrînd să-mi facă rău cu tot dinadinsul. În timp ce gîndurile astea îmi trec prin minte, învîrtesc încet, nehotărît, roata, pînă aduc la buza puțului o găleată plină cu apă limpede și rece. Scot mașinal tașca și umplu găleata ochi. Iau din tașcă, cu o strîngere de inimă, teancul de reclame, le netezesc și le pun în găleata puțului; apoi dau drumul găleții

în puț. După inspecție am să mă întorc să le iau. Poate că pînă atunci n-o să scoată nimeni apă și chiar dacă le găsește cineva, n-are decît; o să le citească și poate le mai dă și altora. Eu, nu știu, n-am văzut. Fiindcă nici pe mine nu m-a văzut nimeni intrînd în curte.

Cînd mă întorc cu găleata plină, „inspecția“ a ajuns tocmai la straturile noastre. Zaharia e un timpit: generalul e locotenent, în schimb civilii sînt copoi de la siguranță. Primul lucru

pe care îl fac aceștia, cînd dau cu ochii de mine, este să-mi scotocească tașca, dar în tașcă nu se mai află nimic. Pîinea mi-a mîncat-o domnul Cîrpă și reclamele sînt ascunse în fîntîna bătrînului.

Inspecția mai ține un ceas. Ciudată inspecție. Mai mult scotocește prin traistele și buzunările oamenilor decît să se uite cum lucrăm și ce facem.

• În cele din urmă pleacă toți, vizibil plictisiți. Se așteptau să descopere ceva și n-au găsit nimic. O idee mă țintuiește. La urma-urmelor, de ce au venit tocmai azi aici? Oare au aflat ceva? Nu cumva au venit chiar pentru mine? Toate mărimile astea, în frunte cu „generalul“ timpitului de Zaharia, s-au deranjat pentru că un biet băiat de la muncă s-a apucat să împartă reclame de loterie?

Cele trei mașini mari, negre, pline de agenți, se aliniază pe șosea, pornesc în viteză și în curînd dispar la o cotitură, lăsînd în urmă un nor de praf.

E cald. E liniște. Vară. Oamenii și-au reluat munca lor chinuitoare. Din cauza mea, două sute de oameni s-au speriat de le-a ieșit sufletul de frică. Cine știe? Poate că mă înșel. Poate că n-au venit numai din cauza mea. Cine știe cîți din acești două sute de oameni mai au reclame de împărțit!...

O inspecție pe căldură provoacă sete. Găleata plină de adineauri s-a golit. Nu aștept să mă roage cineva, și din nou iau găleata, ducîndu-mă după apă. Zaharia face plin de venin: „A înnebunit!“

Am avut noroc. A trecut un ceas și mai bine, dar curtea e la fel de pustie. Învrîtesc roata și aduc găleata sus. Stupoare! În găleată nu se mai află nimic. Găleata e goală. Reclamele au dispărut! Sînt pierdut! Am fost urmărit de cineva. Am făcut o greșală de neiertat, cu Siguranța pe urmele mele. — Hei! Băiete.

Trebuie să fie un agent. Mă întorc încet. În spatele meu se află numai moșul, care — doamne! — ține în mînă o reclamă de loterie și încă o ține pe dos, așa că-i pot citi titlul: „În cazul cel mai fericit, puteți cîștiga dintr-o dată 12.000.000 de lei cu un singur loz“. Pe verso știam ce scrie:

Popor romîn!

Ridică-te la luptă împotriva ocupanților germani și slugilor lor trădători de patrie și de neam în frunte cu Antoneștii...

Numai prin lupta unită a întregului popor, numai prin unirea tuturor cetățenilor într-un singur front patriotic împotriva lui Hitler și Antonescu, poate fi salvată țara de pieire.

— Hei, tinere! strigă încă o dată bătrînul.

În timp ce gîndeam la ceea ce ar trebui să-i spun, bătrînul mă luă de mînă și-mi zise în șoaptă:

— Te-am văzut punînd afișele în găleată. Rău ai făcut!

— N-am pus nimic!

Bătrînul zîmbi cu șiretenie.

— S-au udat și le-am pus să se usuce. Poate că s-au și uscat.

Cu o lovitură de picior, bătrînul alungă porcul din cale și se îndreaptă către o clăie de fin. De sub paie scoase reclamele, manifestele, scumpele mele manifeste.

— Altă dată să le pui aici, făcu sfătos bătrînul și să legi porcul în preajmă.

Priveam consternat fața blindă a bătrînului și odată mai mult, în această zi grea, nu știam ce se cuvine să fac. În cele din urmă am înșfăcat manifestele și le-am băgat în tașcă.

— Lasă-mi și mie unul, se rugă bătrînul. Am un vecin care are trei băieți la armată. Și Marin din capul satului, și Dida, nevasta lui Tase, care a fost dat dispărut... Li-l dau și lor să-l citească, poate prind nădejde că se termină vrajba. Ha?

Am dat din cap că se poate; mi-am luat găleata și am ieșit repede pe poartă. Bătrînul n-o să mă denunțe. Are un fiu pe front, în primejdie de moarte. E un om bun. Soarele ardea puternic și strîngeam cu putere tașca la piept.

Tinere condeie

Vestitorul

de Aneta SIMION

Turme de nori goneau de pe ceru-înalt,
Și vîntul toamnei reci se înciudase.
În bezna grea a nopții de bazalt,
O umbră luneca pe lîngă case.

Te-ai rătăcit pesemne, călător
Întîrziat de cine știe undel
Ce vrei te poartă-n noapte, trecător?
Răspunde umbră; de ești om, răspundel

Nici un cuvînt. Zadarnic iscodești.
El trece mai departe și în urmă
Rămîn — în taină prinse la fereștri, —
Văpăi ce întunericul îl scurmă.

Un fulger din străfundul cerului
Se prăbuși-n meleagurile-aceste.
A luminat o clipă fața lui,
Și mîna ce lipise manifeste.

Să sorbi din plin licoarea vorbeii noi,
Citește în grabă. Slova-ți dă tîrie.
Răzbubueși tunetul apoi
Punînd parcă pecete pe hîrtie.

Iar umbra, prea-făcutul călător,
Ce limpede în fața îți apare!
El nu era în noapte-un trecător,
Ci vestitorul vremii viitoare.

Pentru mine, ca și pentru ceilalți artiști, regizori, tehnicieni, care au lucrat mai bine de doi ani la filmul „Nepoții Gornistului” (seria I-a și seria II-a), după scenariul lui Cezar Petrescu și M. Novicov, e greu, la așa scurt timp după terminarea lui, să vorbesc cu absolută obiectivitate despre felul cum a fost realizat, despre munca și emoțiile încercate în crearea lui. Impresiile sînt încă prea proaspete; fiecare moment din desfășurarea acțiunii e atît de legat de înfrigurarea de atunci, de elanul nostru, de dăruirea a tot ce aveam mai bun în noi, încît nu ne putem desprinde definitiv de amintiri ca să judecăm „la rece”, așa cum s-ar cuveni, o dată opera terminată.

Seria a II-a a filmului, intitulată „Răsare soarele”, a început a fi turnată anul trecut, în august. Se filmau exteriorile: plecarea lui Ilieș pe front, (la podul Tei); întîlnirile Stancăi Dorobanțu cu Stănică în Grădina Botanică; urmărirea ei de către agenți, fuga lui Cristea și a lui Miron, arestarea Siminei (toate acestea filmate pe diferite străzi din București). Pretutindeni pe unde mergeam să filmăm eram înconjurati de oameni curioși să vadă cum se face treaba asta. Cu mulți am stat de vorbă și de multe ori am tras foloase din povestirile lor, care ne-au ajutat să cunoaștem și mai bine sau să ne reamintim unele stări de lucruri de acum 13 ani, epoca ilustrată de filmul nostru.

Pentru că, în afară de documentare, de munca cu regizorul și cu ceilalți componenți ai echipei de filmare, în afară de cunoașterea acun-că și interiorizarea personajului pentru o cît mai veridică redare a lui, — este deosebit de prețioasă cunoașterea atmosferei generale a epocii respective. Și, atunci cînd ea nu e depărtată, un bun mijloc de a o regăsi este cunoașterea celor care au trăit-o.

Cu convingerea aceasta am pornit, la începutul toamnei trecute, în timp ce se lucra din plin la seria a II-a, să facem în fața oamenilor muncii din țara noastră cîteva prezentări ale seriei I-a.

Am fost și în două centre muncitorești — la Petroșani și la Reșița — și am stat de vorbă cu minerii și muncitorii siderurgisti. Ei ne-au spus lucruri foarte interesante despre film, care ne-au fost utile în munca noastră la seria a II-a, și au făcut unele observații foarte juste asupra unor lipsuri pe care nu le sesisaserăm sau le credeam inobservabile. De exemplu, despre mine, o tovarășă de la Petroșani a spus că din film se vede că nu știu să spăl rufe și nici să țin cum trebuie un copil în brațe... N-am îndrăznit să-i spun că am doi

Cea mai mare răsplată A MUNCII MELE

— Insemnări pe marginea filmului „Răsare Soarele” —
(seria a II-a din filmul „Nepoții Gornistului”)

de Corina CONSTANTINESCU
artistă la Studioul actorului de film „Constantin Nottara”

În fotografii: Corina Constantinescu în două scene din film.

copii mici, pe care-i cresc eu, și că de 5 ani mi se se întîmplă destul de des să le spăl singură rufe, fără nici un neajuns nici pentru ei și nici pentru rufe... Probabil că există totuși o tehnică specială, pe care încă nu mi-am însușit-o, socotind că numai rezultatul contează...

Unii au avut observații juste asupra machiajului, alții asupra acordeonului lui Cristea. Le-am promis că asemenea greșeli n-o să se mai întîmple... Poate altele, dar astea nu.

Unii tovarăși, trecători necunoscuți nouă de pe străzile Bucureștiului, ne-au povestit despre solidaritatea lor anonimă cu cei care pe atunci erau prizonieri de regimul fascist, cum în casa cutare a fost adăpostit un tovarăș suspectat sau cum reușeau cîteodată, în îmbulzeală, să facă neobservată trecerea grăbită a vreunui urmărit.

Iar muncitorii din fabricile unde am filmat, după ce terminau ziua de muncă, se spălau, se schimbau și veneau pe lîngă noi să vadă cum filmăm, uitînd de oboseală și ajutîndu-i pe actori să învețe cum să umble cu mașinile și unelte de care aveau nevoie în film.

N-am să-l uit niciodată pe tovarășul mecanic de locomotivă de la Reșița — îmi pare rău că am uitat cum îl chema — care, simplu și cald, ne-a spus că îi pare bine că a văzut filmul nostru, pentru că de acum înainte poveștile pe care o să le spună copiilor săi în orele de răgaz vor fi legate de ceea ce a văzut în film...

Și așa ne-am dat seama cît de importantă este participarea masei la realizarea unui film și că ea ne urmărește cu interes și căldură.

Aici am găsit eu partea cea nouă și nesecat de bogată a muncii actorului de film: permanentul contact cu oamenii din popor pe care vrea să-i reprezinte și punerea în aplicare a învățăturii cîștigate din acest contact.

Gîndul acestui nesecat izvor care asigură succesul, i-a însuflețit și pe tovarășii mei de muncă. Cît am lucrat la uzinele „23 August” sau la fabrica „Máthyas Rákossy”, actorii noștri s-au străduit nu numai să învețe de la muncitorii cum se mînuiește un strung sau cum se modelează cu ciocanul o bucată de fier incandescent, dar și să le cunoască adînc minunatul lor suflet și dragostea pe care o au față de viața noastră nouă.

Și așa s-a stabilit o frățescă legătură între ei și noi. E ușor de închipuit ce stimulați am fost în munca noastră, văzînd cu cîtă grijă și căldură sîntem urmăriți de cei pentru care lucram.

Sarcina a fost foarte grea, greșelile inerente. Dacă unele scene sînt vii și emoționante — ca întîlnirea lui

Cristea cu Ruja, Mura și Ilieș în pădurea Băneasa, în condițiile dramatice din preajma lui 23 August 1944, sau retragerea din Moldova, sau prinderea și executarea lui Miron, sau întoarcerea familiei Dorobanțu acasă, după eliberare, — altele păcătuiesc prin lipsă de acțiune, printr-o repetare a aceluiași situații, dând anumitor momente o oarecare monotonicitate. Vina o poartă faptul că noi n-am reușit să îndeplinim așa cum am vrut dorința de a arăta cât de grea și primejdioasă a fost munca celor care au luptat în ilegalitate.

Dar, cu toate aceste lipsuri, luat în întregime, filmul are avânt, un suflu eroic de calitate, care cred că va fi apreciat de cei ce-l vor vedea.

În seria a II-a s-au mai rezolvat și unele lipsuri în machiaj existente în prima serie.

Același lucru se poate spune despre imagine și sunet, așa că, și sub acest raport, seria a II-a a făcut un frumos pas înainte față de prima.

Toate aceste îmbunătățiri se datoresc efortului depus de întreaga echipă de filmare, studiului neîntrerupt, documentării minuțioase și, în foarte mare măsură, învățării căpătate din filmele sovietice și direct de la creatorii sovietici care ne-au ajutat de la începutul filmului: tovarășii Nemolaev, Grivțov, Cevicelov.

În ce mă privește pe mine, greutatea principală a stat în faptul că a trebuit să interpretez și pe Stanca Dorobanțu cea de douăzeci și ceva de ani, și pe cea de peste cincizeci. Aș fi vrut ca trecerea anilor să nu apară numai în machiaj, ci în întreaga ființă a personajului. Dacă am reușit, nu știu încă. Voi mai vedea o dată filmul, pentru a-mi da seama de aceasta, deoarece și prima dată, când l-am văzut la premiera pentru cei ce l-au realizat, și a doua oară, la Festivalul filmului de la Karlovy-Vary, emoția m-a împiedicat să mă judec cu obiectivitatea unui spectator oarecare.

Pot spune însă că am muncit intens pentru a mi-o apropia pe Stanca Dorobanțu și a o cunoaște. A o cunoaște atât de bine, încât să știu în orice împrejurare cum ar reacționa ea, chiar dacă la începutul filmului turnez o scenă de la sfârșit. Dragostea mea pentru rol și grija de a nu-l știrbi, ci a-l face cât mai viu și adevărat, au fost calde, mari. Eu am iubit-o mult pe Stanca Dorobanțu, această femeie dîrză, și acum, când după doi ani de viață dusă zi de zi alături, mă despărț de ea, aș vrea ca și spectatorii, care o vor cunoaște de acum încolo, să o iubească așa cum am iubit-o eu. Aceasta ar fi cea mai mare răsplată a muncii mele.

SAVANTUL LUPTĂTOR

de acad. prof. dr. St. M. MILCU

În istoria culturii sînt cunoscuți oameni care s-au contopit cu opera lor creatoare; cu cît au trecut anii, cu atît s-au pierdut trăsăturile lor fizice în imaginea unei personalități cu un conținut mai concentrat și expresiv — determinată de caracterele creației lor științifice sau artistice.

Un asemenea om este academicianul C.I. Parhon, a cărui viață se confundă cu apariția și dezvoltarea endocrinologiei în țara noastră. Persoana lui a căpătat acea putere de expresie pe care o dă devoțiunea unei cauze unice.

A vorbi despre academicianul C.I. Parhon și despre viața sa înseamnă — în bună măsură — a vorbi despre dezvoltarea științei glandelor cu secreție internă în ultima jumătate de secol. Cît interes și pasiune pentru endocrinologie a putut avea omul cu înfățișare modestă, cu ținuta dreaptă și mișcări rezezi, care poate fi văzut venind la munca lui zilnic, în ciuda celor 80 de ani pe care îi poartă cu o vigoare neobișnuită!

Au fost clipe mișcătoare în dimineața cînd i-am prezentat primul volum al Operelor sale alese, editat

de curînd de Academia R.P.R.! Erau acolo în cea mai mare parte lucrările sale din tinerețe. Au trecut ani de atunci — 1897, anul înființării primului serviciu de neurologie de către prof. Gh. Marinescu. În acea vreme C.I. Parhon devine primul său intern și începe studiul neurologiei și al diversilor bolnavi cu turburări glandulare. Despre o endocrinologie constituită ca știință nu se putea vorbi în acea vreme. De-abia în 1913 a fost formulat termenul de „Endocrinologie“.

În 1899 publică prima lucrare științifică cu subiect neurologic, iar în 1900, următoarea, cu subiect endocrinologic. Acest an înseamnă începutul acelei activități prodigioase, care se desfășoară fără întrerupere, biruind evenimentele, dușmănia și neînțelegerea unora, inevitabila măcinare a timpului!

Fără a pierde interesul pentru problemele de neurologie și psihiatrie — ca dovadă numărul și calitatea lucrărilor de neurologie din primul volum al Operelor alese — este atras din ce în ce mai puternic de studiul glandelor endocrine.

De la început, cercetările sale le-a situat nu în limitele mai înguste ale patologiei, ci în cîmpul larg al biologiei. A conceput endocrinologia nu ca un domeniu specializat al medicinei, ci ca pe o ramură a biologiei, de o importanță considerabilă pentru înțelegerea vieții. Această concepție poate fi socotită ca fiind caracteristică școlii sale și, prin aceasta, în bună parte, și endocrinologiei românești.

Academicianul Parhon consacră tot timpul său observațiilor clinice și cercetărilor experimentale. Toată viața sa se polarizează în jurul laboratorului. Pînă și viața de familie este dominată și pătrunsă de această pasiune. Din anii cei mai timpurii, copiii săi sînt îndrumați să observe natura, să participe la experiențele sale, sînt educați în credința despre rolul și frumusețea științei puse în slujba omului.

Numărul și varietatea cercetărilor sale îi permit ca, în 1909, să scrie un volum despre secrețiile interne — a fost prima carte de endocrinologie din lume! — care constituie astăzi un prețios document istoric, reflectînd situația acestei științe în primul deceniu al secolului nostru.

Dar seria de monografii și articole continuă fără întrerupere, an de an,

Acad. prof. dr. C. I. Parhon, prezidind consiliul științific al Institutului de Endocrinologie, care dezbate sarcinile ce revin institutului din Directivile Congresului al II-lea al Partidului, cu privire la dezvoltarea agriculturii în următorii 2-3 ani.

ajungînd să depăsească în prezent numărul de 1000. Apar, rînd pe rînd, lucrările despre raportul dintre glandele cu secreție internă și patologia mentală, despre bătrînețe; urmează studiile morfologice și volumale de tratat despre ovar, tiroidă, paratiroidă și din nou despre bătrînețe, terminat în anii precedenți.

Rînd pe rînd sînt consolidate noi puncte de vedere în endocrinologie sau în problemele de contact ale neurologiei, psihiatriei și endocrinologiei. Această poziție de cercetător, cu o competență egală în cele trei discipline, i-a conferit o particularitate caracteristică, rar posibilă în epoca modernă, unde volumul de cunoștințe impune o limitare și specializare.

Acad. C.I. Parhon a dezvoltat pe larg concepția despre secreția internă ca o proprietate aproape generală a țesuturilor, a elaborat interpretarea endocrină a psihozelor afective, indicînd în consecință noi metode de tratament, a preconizat tratamentul cu calciu în tetania experimentală, a introdus utilizarea lipoizilor ce se extrag din glande și îndeosebi din ovar; este fondatorul primelor încercări de opoterapie în țara noastră; a susținut caracterul patologic al bătrîneții, preconizînd combaterea ei ca atare; a introdus noțiunea de patologie a vîrstei, a făcut cele mai întinse cercetări referitoare la substratul biochimic de origine endocrină al psihozelor.

Numirea sa ca profesor de neurologie la Iași, în 1913, a însemnat o nouă etapă în activitatea sa științifică, deși a avut la îndemînă condițiuni de lucru modeste, a reușit să formeze o școală de cercetători și să îmbogățească studiul endocrinologiei prin dezvoltarea cercetărilor biochimice. În acest domeniu a adus contribuțiuni deosebit de valoroase, referitoare la biochimia sîngelui și a țesuturilor în diverse boli neurologice, psihiatrice și glandulare. Spitalul Socola din acea vreme a devenit un adevărat centru științific.

Bogăția de fapte observate în clinică și laborator l-a determinat să antreneze formarea unei societăți și a unei reviste de specialitate. Cu ajutorul acestora au fost valorificate numeroase cercetări și s-a creat un mediu științific de discuție a rezultatelor.

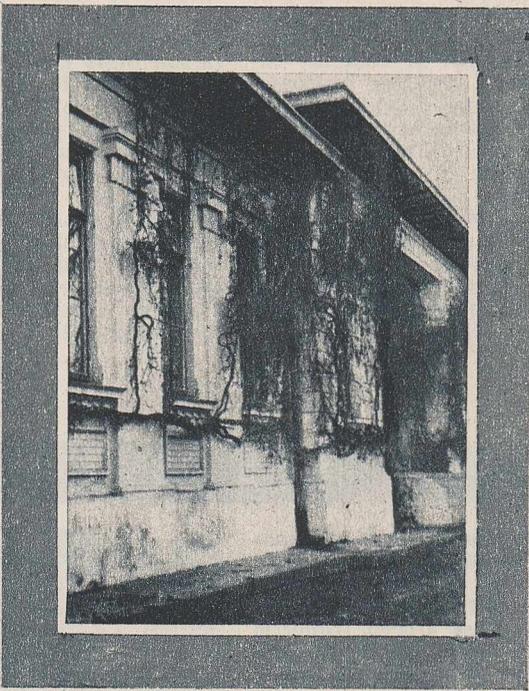
Dar după această primă perioadă promițătoare au venit ani grei, în care academicianul Parhon n-a mai putut avea nici condițiunile modeste oferite în prima perioadă a activității sale. Crizele economice ale regimului burghez, apariția fascismului, poziția consecvent democratică a profesorului Parhon l-au pus în condițiuni defavorabile de lucru. Au venit ani cînd a rămas cu doi asistenți și a trebuit să-și plătească din bani personali animalele și substanțele necesare experiențelor. Această grea situație a culminat în anii dictaturii antonesciene, cînd a fost pensionat, iar cei cîțiva colaboratori cei mai aveau fost risipiți.

★

Situația s-a schimbat cu desăvîrșire o dată cu instaurarea regimului de democrație populară. Profesorului C.I. Parhon i s-a redat catedra, clinica de Endocrinologie a fost refăcută, a fost înființat un Institut de Endocrinologie care-i poartă numele. Ce bine ar fi dacă cei care văd astăzi marile posibilități ale Institutului de Endo-

crinologie ar ști ceva despre situația mizerabilă pe care a avut-o endocrinologia în trecut în țara noastră! Ar putea să-și dea seama mai bine de imensul ajutor dat de partid și guvern dezvoltării științelor în patria noastră, și-ar putea da seama de prețuirea și încrederea acordată academicianului C.I. Parhon, căruia i s-au creat, de astă dată, largi posibilități pentru a-și desfășura activitatea sa creatoare.

Ca și în trecut, pentru noi, Endocrinologia este de nedespărțit de numele și de persoana academicianului C. I. Parhon. Vechnic în mijlocul elevilor săi, cu interes viu pentru toată activitatea Institutului, gata să ajute sau să dea un sfat, el este privit ca un adevărat maestru al științei. În scurt timp în Institut s-au obținut un număr de rezultate care arată direcția sănătoasă de cercetare și măsură în care activitatea științifică este pusă în serviciul oamenilor. Astfel au fost studiate cele mai frecvente boli endocrine, ca boala lui Basedow, gușa, insuficiențele ovariene și suprarenale; s-au căutat cele mai bune mijloace de diagnostic și de tratament.

Așa arăta clădirea în care a funcționat pe vremea regimului burghez-moșieresc clinica de endocrinologie de la fostul spital central de boli mintale.

Într-o secție specială sînt preparate diverse extracte de glande și țesuturi, care servesc la tratament și experiențe. Unele din acestea sînt trecute în fabricația industrială și răspîndite în țară. Sînt întreprinse cercetări în legătură cu turburările de dezvoltare ale copiilor și posibilitatea de a le înlătura cu ajutorul preparatelor endocrine. A fost reluată cercetarea bătrîneții, studiată de acad. Parhon în deceniile trecute. Într-o secție specială bolnavii sînt observați în ce privește apariția fenomenelor de îmbătrînire și a mijloacelor de prevenire și tratament; în acest scop au fost aplicate numeroase extracte glandulare de țesuturi, vitamine, substanțe chimice și hormoni.

De mare interes sînt de asemenea cercetările din trecut ale acad. Parhon, precum și cele în curs de experimentare, despre acțiunea hormonilor asupra plantelor și animalelor. În lumina documentelor de partid cu privire la dezvoltarea agriculturii, aceste cercetări pot aduce în viitor o contribuție

valoroasă la rezolvarea unor probleme de producție în acest domeniu.

Aceste cîteva exemple ne arată că acad. C.I. Parhon desfășoară o activitate creatoare, îndreptată spre problemele puse de apărarea sănătății oamenilor muncii. El este adînc convins că viața poate fi prelungită și că numai condițiile defavorabile scurtează viața omului. Nu rareori ne-a vorbit despre perspectivele fericite ale oamenilor epocii comunismului, care vor putea atinge limitele reale ale vieții omului, pe care o socotește apropiindu-se de 150 ani!

Întotdeauna acad. C.I. Parhon s-a înconjurat de elevi numeroși. Aproape toate lucrările sale sînt semnate în colaborare. La Iași a format un numeros grup de elevi, la București numărul acestora este și mai mare. Organizarea Institutului de Endocrinologie și noile condiții favorabile de lucru au favorizat acest proces; numărul medicilor și cercetătorilor care lucrează azi în Institut se apropie de o sută,

Acad. C.I. Parhon este iubit de elevii săi și rareori este văzut singur în Institut. Porțile casei sale și ale colaboratorilor săi sînt deschise oricărui elev. Întotdeauna încurajează chiar cele mai timide și minime manifestări de interes și activitate științifică, și întotdeauna își încurajează elevii în perspectiva dezvoltării lor în timp.

Elevii săi îl privesc cu recunoștință și admirație. Un număr dintre aceștia sînt astăzi academicieni, profesori, conducători de instituții sanitare sau

medici modeste în posturile înaintate ale asistenței medicale și prin acestea cu nimic mai prejos decît primii.

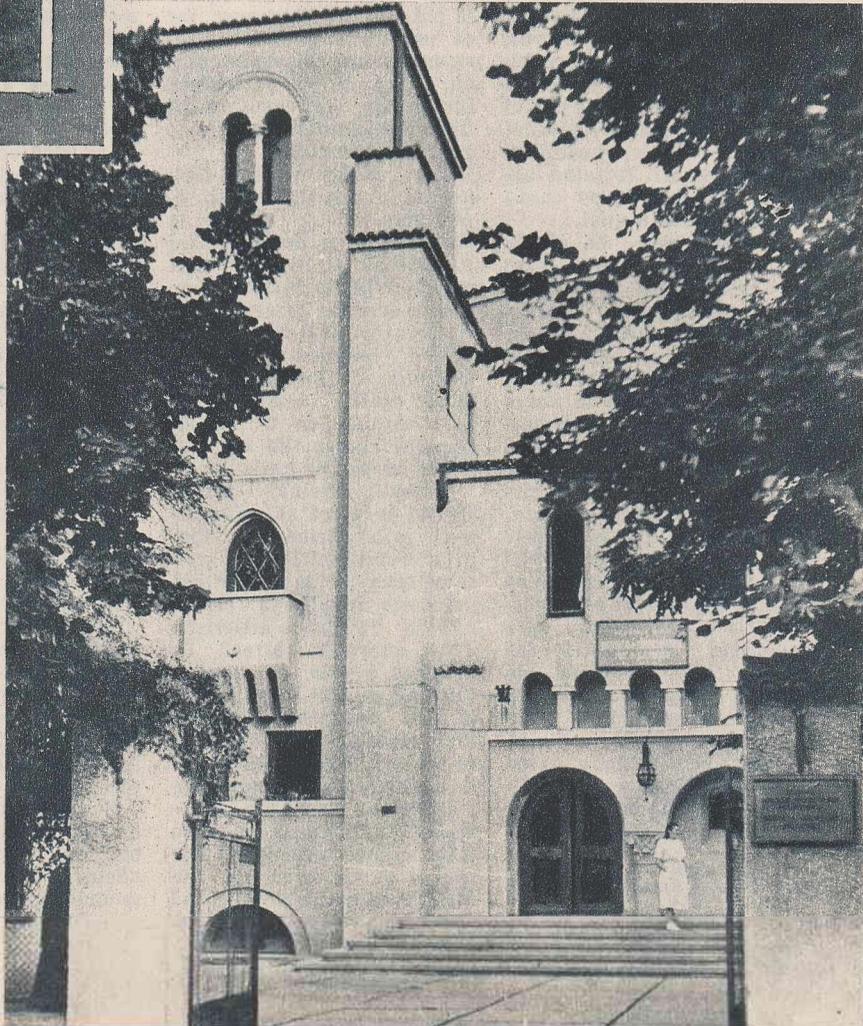
Regimul democrat-popular a recunoscut în acad. C.I. Parhon nu numai pe savantul îndrăgostit de știința sa, nu numai pe profesorul și medicul renumit prin capacitățile sale, dar și pe cetățeanul conștient, luptător pentru idealurile de libertate și progres ale clasei muncitoare. Pentru meritele sale deosebite în știință, prof. C.I. Parhon a fost numit membru al Academiei și președintele ei de onoare; a primit înaltul titlu de laureat al Premiului de Stat, poartă cu mîndrie distincțiile acordate de Republică, i se tipăresc Operele sale alese.

În toate împrejurările vieții publice și personale, acad. C.I. Parhon este înconjurat de stima, admirația și afecțiunea maselor. El este apropiat de popor și devotat cauzei poporului. Dar înfățișarea sa pașnică se schimbă cu violență de îndată ce se ridică un cuvînt împotriva ideilor și a realizărilor socialismului în construcție. Căci el este adînc convins că patria noastră are un viitor strălucit, cu o dezvoltare fără precedent a forțelor creatoare ale poporului nostru.

Nu rareori ne vorbește cu melancolie de vîrsta lui, care îl va împiedica să vadă victoria socialismului în toată lumea. Dar în aceeași clipă, își reamintește de endocrinologie ca de o știință capabilă să schimbe din punct de vedere biologic cursul vieții noastre și atunci suride optimist.

Academicianul C.I. Parhon pășeste pragul a opt decenii de viață, încrezător în puterile creatoare ale omului, participînd activ la dezvoltarea endocrinologiei contemporane și la lupta poporului nostru pentru o viață mai bună și mai fericită.

Iată azi Institutul de Endocrinologie al Academiei R.P.R., care poartă numele acad. prof. dr. C. I. Parhon și în care s-au creat cele mai bune condiții de cercetare în domeniul endocrinologiei.

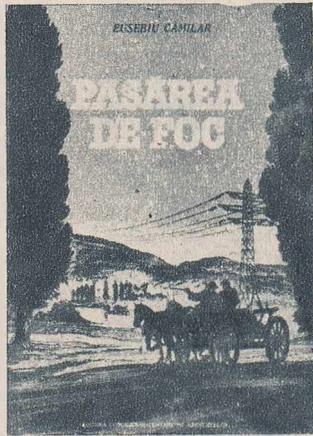

Cartea lui Eusebiu Camilar „Pasărea de foc” cuprinde o serie de povestiri remarcabile, privind o perioadă foarte întinsă, de câteva secole, din istoria poporului nostru. Perioada aceasta începe cu vremea, apasă pentru totdeauna, a opaițului, a mizeriei țărănești și se întinde de-a lungul veacurilor — până în prezent, iar de aici, prin anticipările realiste ale autorului, cuprinde și câteva decenii ale viitorului.

Prin fața ochilor noștri se perindă cu toată vigoarea și seva lor autentică, momente din viața de altădată a țării. Figuri de țărani, peisaje desenate în tuș ale beznei în care trăia sărăcimea, sînt surprinse cu detalii semnificative; cu o ironie tăioasă sînt zugrăvite simandicoasele obrazuri de boieri și domnitori; și nu puțin cititorii vor urmări cu atenție paginile în care sînt descrise figurile, de un dureros pitoresc, ale păcurarilor, oameni care săpau cu cazmaua și lopata fîntîni de patruzeci de metri pentru a extrage păcura unuroasă. Sînt zugrăvite orașele, casele, străzile cople-

*) „Pasărea de foc” de Eusebiu Camilar — Editura C.C.S., 1954.

PASĂREA DE FOC

șite de întuneric; afli din rîndurile povestirilor cum își luminau calea boierii cei groși la punga, cu ajutorul unei armate de servitori, al slugilor anume tocmită, nefericitele masale care alergau înaintea căleștilor boierești, purtînd, pe umerii jupuiți și arși, grătare uriașe în care ardeau cirpe îmbibate în ulei.

Urmărind să arate cum în decursul timpului oamenii încercau să găsească o soluție problemei luminii, scriitorul nu se mulțumește

să creioneze numai acest aspect, ci coagulează în jurul lui o întreagă frescă, care are semnificații sociale mult mai ample.

Eusebiu Camilar crează, cu o artă de povestitor demn de toată lauda, adevărate pagini de istorie, în care pilpîie, plin de viață, chipul poetului Paris Momuleanu, sau al celui dascăl înflăcărat și îndrăgostit de popor Halici Țircovnicul, care, folosindu-se de condițiile favorabile create de generalul rus Kiseleff, înjgheabă o școală pentru copiii oamenilor săraci. În culori puternice sînt redatate momente din vremea răscoalei lui Horia, din timpul domniei lui Mavrogheni, a lui Ion Caragea și multe altele. Povestirile creionează oameni și transmit informații istorice prețioase.

Bogăția detaliilor, forța de zugrăvire scad din păcate în unele dintre povestirile cuprinse în cea de a doua parte a cărții. Pare ciudat, dar în povestirea „La Vadul Săpat”, de exemplu, cu toate că autorul nu se bizuie pe documente și fantezie, ci are sub ochi un material mult mai bogat — însuși feno-

menul viu — talentul lui de povestitor pălește. Linia epică mlădioasă din „Păcurării” și „Masalalele” pare că se osifică, capătă rigiditate. Prezentarea idilică tinde pe alocuri să ia locul zugrăvirii realiste a construcției socialiste. Nu s-ar putea spune însă că această notă caracterizează toate povestirile cuprinse în cea de a doua parte a cărții. Cu o forță de povestitor egală celei dovedite în prima parte, E. Camilar surprinde momente semnificative din lupta pe care o duce poporul nostru în anii puterii populare pentru electrificarea țării. În câteva pagini bine încheiate se fixează crîmpeie din viața tineretului care muncește la Bicz („O călătorie spre Bicz”). În povestirea „Livada din fundul mării” se surprind câteva gesturi semnificative pentru încrederea poporului în țelurile fixate de partid. Bătrîna Maranda are casa așezată pe fundul viitorului lac de acumulare al hidrocentralei; are și cîțiva copaci în jurul casei. Adesea ea este văzută cu poala plină de poame, îmbrînd tineretul cu vorbele:

„Cîteva pere coapte din grădina din fundul mării”.

Ca un fior continuu străbate prin paginile volumului încrederea fierbinte a scriitorului în succesul luptei pe care o duce poporul pentru biruința socialismului. Dragostea adîncă pentru pămîntul patriei, pentru frumusețile ei naturale, vibrează emoționant în priveliștile de natură zugrăvite. Se desprinde din volum ideea prețioasă că lumina electrică va împîzni întregul pămînt al patriei noastre, aducînd oamenilor belșug de bunuri materiale și o viață culturală mai înaltă. Cu gîndul la viitoarea vegetație a pămîntului moldovenesc, el scrie cu avînt: „Mă gîndesc la bunul grădinar care nu poate dormi de grija plantelor; cu cîtă dragoste salută răsăritul soarelui! Acel bun grădinar e partidul nostru”. Și în imaginea scriitorului, lumina, patria și partidul se contopesc.

Cartea lui Camilar are un puternic patos demascator al trecutului și aduce slavă zilelor noastre și partidului, în care scriitorul vede făuritorul năzuințelor de fericire care au ars de mii de ani în conștiința poporului.

T. ȘTEFĂNESCU

Pe la mijlocul lunii august, ziarul englez „Daily Express” anunța cititorilor săi apariția cărții „Flagelul crucii încîrligată” (The scourge of the swastika), apariție pe care autorul, Lordul Russel of Liverpool, a fost silit să o plătească cu prețul renunțării la postul de procuror general adjunct militar, consilier juridic al armatei și al forțelor aeriene regale, post pe care-l deținuse pînă atunci.

Azi în vîrstă de 59 de ani, el a funcționat între anii 1946—1951 (cu oarecare întreruperi) în calitate de consilier juridic al comandamentului superior al armatei engleze de pe Rhin, pentru toate problemele ce priveau tribunalele militare engleze, care aveau în jurisdicția lor judecarea criminalilor de război hitleriști. În această calitate, lordul Russel a avut prilejul să prezideze peste 300 de complete de judecată, să asculte ore îndelungate mărturisirile sfîșietoare care demascau atrocitățile îndurate de milioane de oameni, femei și copii fără apărare, să condamne peste o mie de criminali de război naștiți, printre care și pe von Manstein.

Procesele împotriva criminalilor hitleriști au în-

*) „Flagelul crucii încîrligată” de Lord Russel of Liverpool — Londra, 1954.

CEEĂ CE NU SE POATE UITA

cetat însă, o dată cu venirea la putere a lui Adenauer, iar ca urmare a politicii americane, criminalii condamnați au început să părăsească închisorile, cei mai mulți fiind reincadrați în rîndurile noului Wehrmacht.

Dar remilitarizarea Germaniei occidentale și eforturile ce se depun la Washington și Bonn pentru a face să se uite cît mai repede crimele hitleriste au stîrnit serioase rezerve chiar și printre numeroșii politicieni burghezi ai Marii Britanii. Și lordul Russel, unul dintre aceștia, și-a luat sarcina de a preveni poporul englez, de a-i reaminti barbariile naziste.

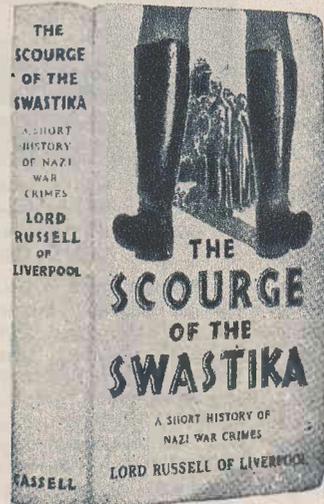
Această sarcină, lordul Russel încearcă să o realizeze prin cartea sa „Flagelul crucii încîrligată”, scrisă pe baza documentelor din procesele împotriva criminalilor de război hitleriști.

Ce cuprinde cartea? Pe întinsul a 259 de pagini, folosind un stil sobru, direct și fără comentarii, autorul lasă faptele să grăiască de la sine: sclavia milioanei de oameni care gemeau încătușați în lanțurile hitleriste, chinurile la care au fost supuși prizonierii de război și uciderea lor fiuroasă; executarea în masă

a populației civile, asasinarea ostătecilor și represaliile suferite. Autorul descrie cum erau torturați prizonierii cărora li se ardeau trupurile cu vergele de fier înroșite în foc, li se smulgeau ochii, li se spintecau abdomenele, li se strivoau oasele picioarelor și ale mîinilor, ori li se tăiau nasul și urechile cu sabia. El descrie felul în care criminalii hitleriști expuneau în vîzul tuturor cadavrele mutilate ale victimelor, ca un avertisment dat celor care ar fi încercat un gest de protest. Lordul Russel arată modul barbar în care trupurile plîpînde ale pruncilor erau ținute cu stegulețe naziste. El descrie groaza și durerea mamei care-și vedea copiii aruncați în aer pentru a servi criminalilor ca ținte mișcătoare, vii, la exercițiile de tir.

Zecile de fotografii care ilustrează volumul au fost cîndva colecționate denaștiți, ca o documentare ce trebuia să le susțină gloria de-a lungul celor o mie de ani de „ordine” hitleristă, pe care o visau...

Știrea apropiatei apariții a cărții lordului Russel a făcut ca politicienii englezi, adepții ai reinarmării Germaniei occidentale, să între-

în panică. Și aceasta pe drept cuvînt: amintirea crimelor hitleriste nu poate decît să îndirjească popoarele Europei occidentale, întărindu-le poziția împotriva reinarmării Germaniei.

În fața acestor sumbre perspective, partizanii noului Wehrmacht nu puteau rămîne indiferenți. Trebuia oprită apariția cărții. Și în acest scop lordul cancelar Simonds, șeful ierarhic al lordului Russel, a pus, în fața autorului cărții „Flagelul crucii încîrligată”, alternativa: ori renunță la

aparitia cărții, ori demisionează din funcția de procuror general adjunct militar.

Numai că micul șantaj al marelui lord Simonds nu a prins. Lordul Russel a preferat să renunțe la înaltul și bănosul său post (2.200 lire sterline anual) și să dea publicității acest „scurt istoric al crimelor de război hitleriste”, cum își numește el însuși cartea.

Lordul Russel a demisionat. Cartea sa a apărut. Prima ediție s-a vîndut pînă la ultimul exemplar. Publicul britanic, și o dată cu el întreaga opinie publică mondială, și-a reamintit nu numai de ororile naziste, dar a aflat și ce se ascunde între culise: a aflat că partizanii reinarmării Germaniei se tem ca de moarte, de felul în care pot reacționa oamenii care-și vor da seama la ce poate duce remilitarizarea Germaniei de vest.

„Flagelul crucii încîrligată” constituie într-adevăr un bici pentru acei care ar vrea ca omenirea să uite trecutul nu prea îndepărtat și își permit să ajute pe militariștii și revanșarii germani să-și reconstruiască forța militară agresivă, acea forță care de două ori în veacul nostru a încercat să îngenunche popoarele Europei.

R. RODA

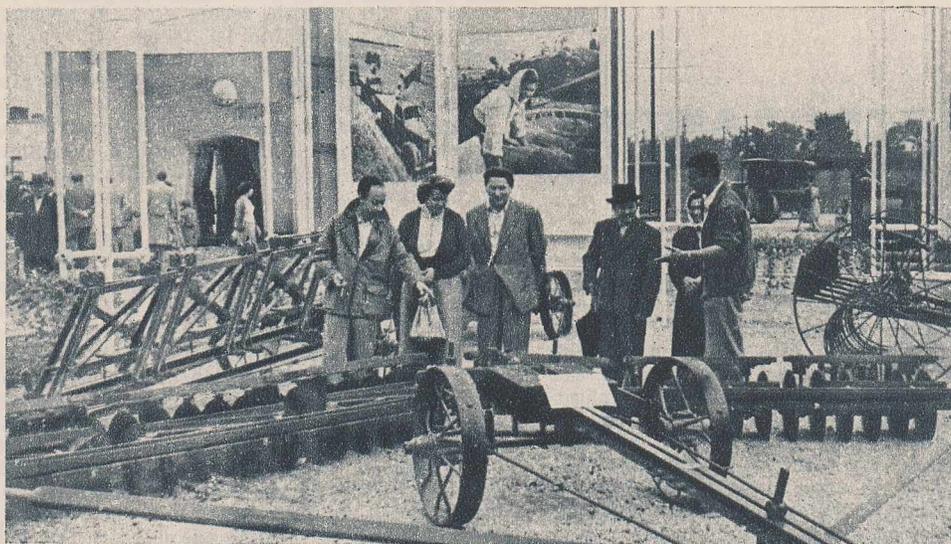
Fotocronica FLACARII

Și în acest an Târgul internațional de mostre, care a avut loc în luna septembrie la Leipzig, s-a transformat într-o grandioasă trecere în revistă a realizărilor economiei țărilor lagărului păcii și socialismului, în frunte cu U.R.S.S. Succesul târgului se datorește și faptului că firme din aproape 60 de țări de pe glob și-au expus aci mărfurile, participând la diferite tranzacții comerciale. Fotografia de mai sus are în această privință valoare de document. Cât vezi cu ochii sînt parcate zeci și zeci de automobile, atît și fabricație răsăriteană, cît și de fabricație apuseană. În fund se vede silueta pavilionului Uniunii Sovietice.

Pentru prima oară în istoria sa milenară, poporul tibetan se bucură de adevărată libertate alături și pe veci legat de marele său prieten poporul chinez. La lucrările primei sesiuni a Adunării reprezentanților populari din întreaga Chină au luat parte și numeroși deputați tibetani, în frunte cu Dalai-Lama și Pancen-Lama, cei doi conducători ai guvernului local din Tibet. În fotografie: deputații Dalai-Lama (stînga) și Pancen-Lama la sosirea lor în Pekin.

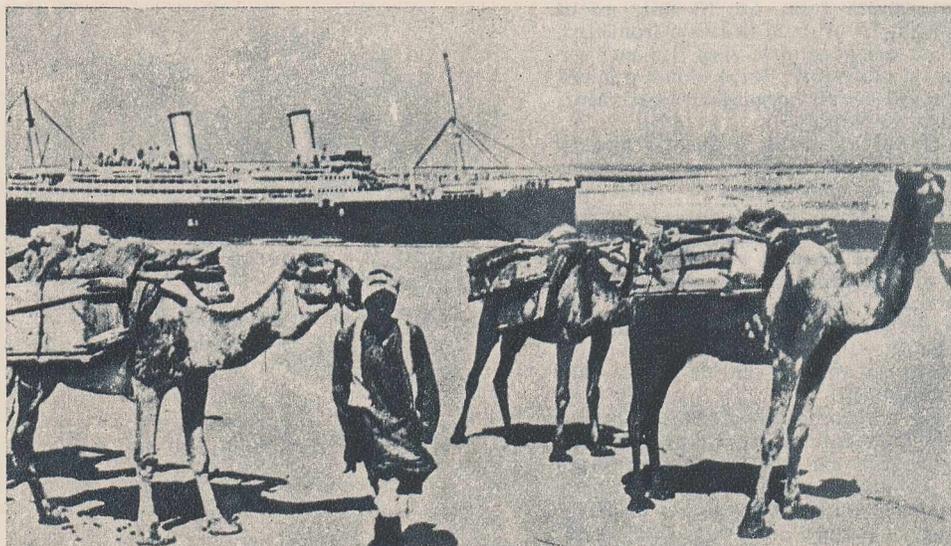
PRODUSE ROMÎNEȘTI PESTE HOTARE

De un deosebit succes s-a bucurat pavilionul Republicii Populare Romîne, la Expoziția Agricolă Internațională care a fost deschisă la Budapesta, între 19 septembrie și 3 octombrie. Vizitînd standurile pavilionului, zecile de mii de vizitatori au putut cunoaște succesele obținute de țara noastră în domeniul transformării socialiste a agriculturii. În fotografie: unul dintre standurile pavilionului nostru.

NOII OCUPANȚI

Nici n-au plecat de-a binelea englezii din zona Canalului de Suez, ca în porturile egiptene și-au și făcut apariția vapoarele americane... Precum se vede, „aliații” yankei se grăbesc să-și moștenească „partenerul junior”

CATACLISMUL DIN ALGERIA

Un puternic cutremur de pămînt a distrus deunăzi, în numai cîteva secunde, cea mai mare parte a orașului Orleansville din Algeria. 1500 oameni au pierit de pe urma acestei îngrozitoare catastrofe, iar zeci de mii de oameni au rămas fără adăpost. Un al doilea cutremur de pămînt produs în aceeași regiune, la cîteva ore după primul, a făcut alte nenumărate victime. În fotografie: un aspect din orașul distrus; sus: harta regiunii ce a avut de suferit de pe urma cutremurului.

Preturîndeni în țara noastră, oaspeții veniți din îndepărtata dar atât de apropiată Chină, au fost întâmpinați de calde manifestații de prietenie. Iată-i la Bicz, primiți cu daruri de constructorii hidrocentralei „V. I. Lenin”.

Mai uriașă CA NESFÎRSITELE SPAȚII GEOGRAFICE...

— Insemnări pe marginea spectacolelor date de Ansamblul de cîntec și dansuri al Armatei Populare Chineze de Eliberare —

De cîteva milenii, străvechiul „Templu al cerului” își înalță în inima Pekinului grația nespūsă a filigranatei sale pagode. De tot atîta vreme, îl împrejmuie cu strășnicie un zid înalt care — se credea în vechime — ar avea puteri miraculoase: orice vorbă rostită în șoaptă în apropierea lui se aude cu limpezime de cleștar la zeci de metri depărtare. Minunea aceasta — de fapt rod al înțelepților chinezi adînc cunoscători ai legilor acusticii, — fără de seamă la timpul ei, o porunciseră împărații care-și doreau rugile auzite și împlinite cît mai repede de zei.

Mi-am amintit de tainica vibrație a acestui zid într-o parfumată noapte de toamnă. La cîteva ore după ce poleise cu aur acoperișul pagodei și lungise pe vestitul zid umbrele fremătătoare ale chiparoșilor, luna auzea pe malurile bucureștene ale Dîmboviței „Murmurul pîrăiașului” — cald și plin de vrajă cîntec popular din provincia chineză Iunnan — melodia dulce ce cîntă „Infloritul arborelui de scorțoasă”, sunetul vesel al dunbrelor uigure ori răsufierea sacadată și viguroasă a micilor tobe chinezești. Ce zid măiestru, nevăzut de nimeni, trimitea de-a lungul a mii de kilometri cîntecele vieții moi ale unui popor de 600 milioane de oameni? Ce tainică forță străbătea uriașe spații geografice și una inimile milenarului popor asiatic cu cele ale poporului nostru? Minunea aceasta a secolului nostru se numește simplu: prietenie, Marea prietenie a două popoare care, în două locuri opuse ale globului, avînd altă înfățișare și altă limbă, alt port și alte tradiții, luptă pentru același țel: fericirea omului.

În acea noapte de toamnă, tinerii și tinerele de pe malurile fluviului Huan-Pu și Iantzî, din Pekin, Canton sau Nankin, au cîntat locuitorilor Bucureștilui — semn de caldă prietenie — în limba lui Eminescu: „A plecat Gheorghică militar” și „Hei rup”. Asta, după ce voci de o viguroasă expresivitate au evocat cu adînc respect pe „Eroii ce au biruit riul Dadube” în una din glorioasele înaintări ale Armatei Populare Chineze de Eliberare. Motivele pe care și-a compus Vei Fîn această din urmă melodie aparțin unui vechi cîntec al luntra-

șilor de pe cursul superior al rîului Iantzî-țzian. Iar muzica acestora îi este bine cunoscută tînărului compozitor. După cum bine cunoscute îi sînt și cîntecele populare din regiunea Hî Bei, unde ani de-a rîndul ai săi au așternut cu mîna pămînt negru — cumpărat cu kilogramul de la moșier — pe palma lor de ogor pietros, stropit cu sudoare.

...Pe Vei Fîn l-am văzut, pentru prima dată, în acea seară de toamnă, după terminarea spectacolului de pe stadionul Giulești. Strîngea la piept un ostaș român. Erau prieteni vechi: se cunoscuseră în țara lui Vei Fîn, atunci cînd Ansamblul Forțelor noastre Armate duseseră în China mesajul artei romînești. Își spuneau vorbe puține. Vei Fîn rostea: „pace”; celălalt: „hăpin”, adică același lucru. Dar nu cuvintele aveau atunci importanță.

Povestea vieții i-am aflat-o mai tîrziu. Ne-a istorisit-o singur, cu o simplitate și modestie care te cucereau. La 13 ani, copilăria lui Vei Fîn a luat sfîrșit: s-a înrolat voluntar în Armata Populară Chineză de Eliberare. Imperialiștii japonezi cotropiseră țara. La 13 ani, micul Vei Fîn s-a aflat în primele linii ale frontului, luptînd fie cu arma propriu-zisă, fie cu cea a cîntecului și dansului: între două misiuni militare, ostașii-artiști organizau festivaluri ce îmbărbătau la luptă.

Ani de-a rîndul, Vei Fîn a însoțit armata în lungile ei campanii, formîndu-se ca luptător și ca artist: cunoașterea adîncă a vieții poporului său, totala sa identificare cu cauza acestuia, au dat celor 10 opere pe care le-a realizat apoi, valoarea creației autentice.

Biografia aceasta simplă și emoționantă am regăsit-o, nu mult diferită, și la solistul Mîn Gui-bin, la dirijorul Hu De-fîn, la compozitorul Șî Le-mîn și la flautistul Han Hu, la mulți dintre cei aproape 300 de artiști care alcătuiesc ansamblul.

În seara aceea răcoroasă, pe care o lumina poetic luna și o învăluia suflul cald al prieteniei celor două popoare, am ascultat „Cîntec despre eroul Huan Tzi-guan”. ...Minunate sînt florile de pe muntele Șanganlin, gingaș este coloritul și parfumată mireasma lor. Ele sînt astfel pentru că au fost stropite nu cu apă, ci cu sînge.

Cu sîngele lui Huan Tzi-guan, un simplu ostaș chinez, care, pentru a deschide cale subunității sale, a acoperit cu trupul său ambrazura unei cazemate. Neuitată a rămas fapta acestui minunat Matrosov al Chinei. Printre florile Șanganlinului, flutură azi, imn de slavă, și cîntecul pe care l-au închinat eroului camarazii săi din ansamblul artistic: Șî Le-mîn, Mîn Gui-bin și U In. L-am ascultat și noi și, chiar fără a pricepe cuvintele, am încercat fiorul emoției pe care o transmiteau vocile armonioase ale cîntăreților chinezi.

Apoi au apărut pe scenă nouă fete. Macul aprins își împrumutase purpura fustelor lungi de mătase, iar bluzele aminteau albul imaculat al florilor de lotus. Glasurile lor, de o negrăită frăgezime și sonoritate, ne-au făcut cunoscute multe melodii. „Wansei, Mao Tze-dun, Wansei!” repeta refrenul unui cîntec. Adică: „Să trăiești zece mii de ani de viață, Mao Tze-dun!”. E un cîntec pe care naționalitățile provinciei nordice Sîntzean îl închină iubitului lor conducător.

Despre viața de azi a popoarelor Chinei ne-au vorbit, în limbajul lor pitoresc și uimitor de expresiv, dansurile. Dansuri în care mlădierile și salturile, mimica și gesturile, povestesc adeseori o istorie vie, adevărată, cum este, de pildă, cea a voluntarului chinez Lo Șen-țzeao, care, pentru a salva de la înec un copil coreean, s-a aruncat în valurile reci ca gheața ale unui rîu, jertfindu-și tînăra lui viață. Dansul acesta dramatic, de o rară forță emoțională, va duce peste decenii numele eroului Lo Șen-țzeao, tot așa cum cîntecul lui Șî Le-mîn va proslăvi mereu fapta eroică a lui Huan Tzi-guan!

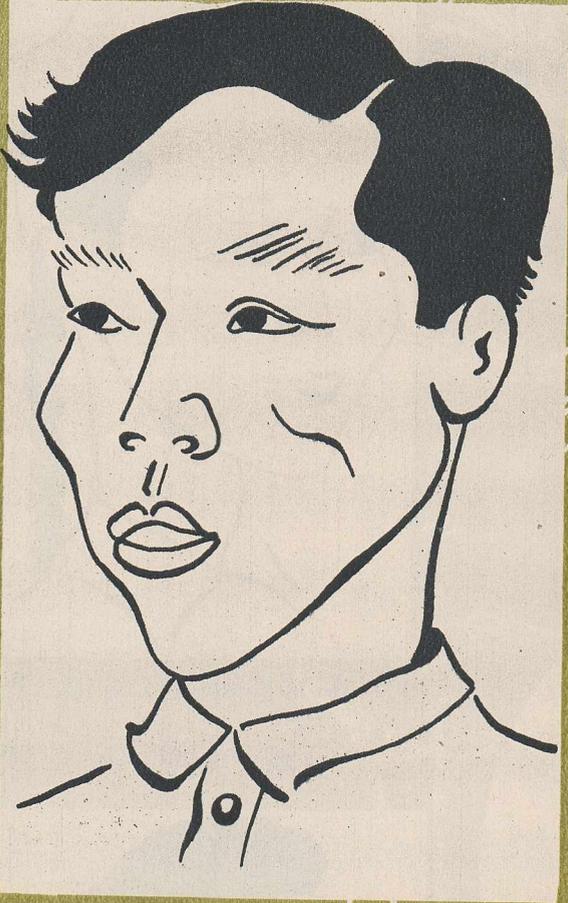
...Încă din primele secole ale erei noastre, poporul imensei Chine își făcuse obiceiul să întîmpine sărbătoarea primăverii, pășind în sunetele unor mici tobe cilindrice prinse de cîngătoare. În ritmul tradiționalelor instrumente, dansatorii ansamblului evocă azi forța de neînving și curajul ostașului chinez, momente ale instrucției sale militare, evoluînd pe scenă în complicate și pline de fantezie figuri coregrafice.

În dansul pasionant al Zoharei, fata uigură cu cosițele negre ca abanosul și trupul mlădieu ca trestia, deslușea freamătul intens, vitalitatea unui popor eliberat; în gingașia și grația dansului de nuntă al minorității Miao, frumusețea plină de poezie a tradițiilor preluate în aerul proaspăt al vieții noi; în dansul plin de vigoare și dinamism „Ostașii în repaus”, — caldele simțăminte de dragoste și recunoștință nutrite popoarelor prietene sovietice. Din toate însă — și mai cu seamă din acea uluitoare operă clasică „Regele maimuțelor își procură armele din palatul regelui dragon” — s-au desprins rarele însușiri coregrafice ale dansatorilor chinezi, ce au atins culmi ale măiestriei.

Pentru a cunoaște cîntecul și dansul chinez, nu a fost nevoie de însușiri ca cele ale zidului fermecat al „Templului cerului”, minunea neasemuită de acum cîteva milenii. Ci de acea simplă și vie realitate a secolului nostru, mai uriașă ca nesfîrșitele spații geografice, mai puternică decît dimensiunile timpului: prietenia.

Sanda FAUR

Cio Uei-lun, dansator solist

Liu lu-tzan, dansatoare solistă

Han-Hu, flautist

Fan Jen, dirijor

Uan Pi-ün, solistă la armonică

Siō lun-ü, solistă soprană

Ian-Pin, compozitor

Mesajul lui Pavel Korceaghin

S-au împlinit 50 de ani de la nașterea și aproape 18 ani de la moartea unui mare scriitor, cunoscut, citit și iubit în toate țările, a unui om a cărui viață a însemnat o fală pentru omenire...

În cei 32 de ani ai scurtei sale vieți, care s-a consumat ca o flacără prea vie, Nikolai Ostrovski a avut o existență fără precedent în măreția ei și a lăsat o operă despre care s-a știut că v-a înfrunta veacurile, chiar de la apariția ei.

Scrise pe patul suferinței, în care zăcea paralizat și orb, sub amenințarea continuă a morții ce putea să survină din clipă în clipă, cele două cărți care ne-au rămas de la Nikolai Ostrovski — „Așa s-a călît oțelul” și „Născuți în furtună” — sînt un imn închinat vieții și luptei, bucuriei fără pereche de a te dăruia marilor idealuri ale omenirii.

„Există oameni care săvîrșesc în viață acte de eroism, dar sînt și oameni a căror viață este în întregime un act eroic” — notează, vorbind despre Ostrovski, criticul sovietic S. Tregub. Și, într-adevăr, născut în 1904, Nikolai Ostrovski s-a avîntat în iureșul revoluției cînd avea abia 13 ani, a luptat și a învins, nu s-a cruțat pe sine și a fost necruțat de dușmanii marii cauze, iar la 20 de ani era invalid. Dar departe de a se fi oprit aci, viața lui a căpătat o nouă strălucire. Nemaiputînd să țină arma în mînă, Nikolai Ostrovski a făurit atunci din propria sa viață o armă pe care a dăruit-o poporului său. „Am ieșit din front — a spus el prietenilor săi referindu-se la infirmitatea sa — dar sînt viu și voi reveni în front”. Tăria de caracter, noblețea sa spirituală, curajul și voința-i de neînfrînt l-au readus curînd în primele rînduri ale luptătorilor pentru socialism.

Și luptătorul-erou a început să scrie romanul unui luptător, povestea lui Pavel Korceaghin, confesiunea lui Nikolai Ostrovski. Cu pasiunea și dragostea fără margini cu care se dăruise odinioară fiecărei munci de partid ce i se încredințase, Ostrovski s-a pregătit pentru această carte ca pentru o nouă și mare sarcină ce i-a fost trasată de partidul bolșevicilor. „Pe polițe — spunea el — n-au ce căuta cărțile cenușii, fără atitudine. Nu este permis să furi timpul unui muncitor cîștit, să-l furi din odihna lui cu asemenea cărți...” El socotea că datoria sa este să dea o carte care să cînte curajul, vitejia, „devotamentul față de Revoluție, o carte care să exalte dragostea de patrie, prietenia cîștită, iubirea curată și ura neîmpăcată față de dușmani.

„S-au răscolit robii și viața cea veche trebuie, va trebui, să fie dată la fund — îl dăscălește Fiodor Juhrai, spătosul și dîrzul marinar din flota Mării Baltice, pe tînărul fochist Pavka. Pentru asta ne trebuie însă tovarăși neînfricați, nu niște cuconași răsfățați, ci oameni tari, de soi, care să nu se ascundă înaintea de luptă prin găuri, cum se ascund de lumină gîndacii; ne trebuie oameni care să lovească fără cruțare”.

Mai este oare nevoie să spunem că Pavel Korceaghin a devenit într-adevăr un astfel de om și că a educat la rîndul lui sute de mii de astfel de oameni?

În același timp, însă, Ostrovski era foarte supărat pe cei care voiau să vadă în Korceaghin — și implicit în el — un erou „excepțional”, un fel de „sfînt ascet”. Cine nu-și aduce aminte de paginile de o mare frumusețe în care Ostrovski vorbește despre dragostea pură, de adolescent, a lui Pavel pentru Tonea? „Ce poate fi mai gingaș — înseamnă el — ca mîinile fetei care te cuprind, mai fierbinte, ca sărutul care te pătrunde ca un curent electric?”

Ostrovski nu s-a gîndit nici o clipă la eroul său ca la intruchiparea unui ideal inaccesibil, chemînd la o adorare mută. Pavel Korceaghin era un tînăr muncitor, transformat de partidul bolșevicilor într-un luptător neînfricat pentru triumful comunismului, și ceea ce a făcut el ar fi putut fi făcut și de alții asemănători lui. Explicînd de ce le este atît de drag și scump numele lui Pavel Korceaghin, deținuții politici de la închisoarea din Riga i-au scris lui Ostrovski, îndată după apariția cărții: „Viața lui, mai ales în prima ei jumătate, seamănă atît de mult cu viața altor milioane de tineri. Parcă ar fi rupt cîte o pîrticică din viața fiecăruia dintre ei, pentru a le arăta cum trebuie clădită”. Și într-adevăr, Pavel Korceaghin nu s-a înălțat în mod arbitrar, din voința scriitorului, deasupra celor de o vîrstă cu el, ci a îmbinat în el, cu o neasemuită forță, cele mai bune însușiri ale lor, ceea ce a sădit în ei noua Revoluția.

Nikolai Ostrovski și-a început viața prin a fi un luptător și n-a coborît de pe baricadă pînă la ultima suflare. Din fiecare rînd scris de el respiră dorința fierbinte a scriitorului luptător de a însufla cititorului o atitudine activă față de viață, de a-l ajuta să învingă în el și în afara lui tot ceea ce ar putea împiedica

pe oameni să se bucure de viață, să fie fericiți, să construiască societatea nouă. Cea de-a doua carte a lui Ostrovski, „Născuți în furtună”, a văzut lumina tiparului chiar în ziua cînd el a închis ochii pentru totdeauna. Era în anul 1936 și, simțind apropierea uraganului ce avea să se dezlănțuie, el și-a asumat misiunea de a face ca tineretul să „cunoască toată ticăloșenia, toată mîrșăvia dușmanului, fățărnicia lui trădătoare, șiretenia și perfidia lui, pentru ca, în lupta ce o vom avea de dus în viitor împotriva fascismului, să-i putem da lovituri de moarte”.

Chinuit de boală, condamnat la nemișcare, scriitorul se pregătea cu febrilitate pentru lupta viitoare și s-a străduit să arate în această a doua sa carte greutățile nespuse pe care le-a

avut de înfruntat clasa muncitoare spre a-și cuceri libertatea în lupta dusă împotriva intervenționiștilor, a Poloniei semi-fasciste a lui Pilsudski, pentru a îndemna astfel noua generație a lui Octombrie Roșu să apere cu aceeași bărbăție neînfricată cuceririle Revoluției și să dea riposta convenită dușmanului care se anunța: fascismul hitlerist.

Este foarte greu să încerci a reda în cîteva rînduri conținutul cărților lui Nikolai Ostrovski, cu marea lor multime de oameni și de fapte, cu viața lor fremătătoare. Ar fi o încercare temerară și zadarnică. Și, pe deasupra, ea n-ar fi nici folositoare. Cărțile lui Ostrovski trebuie citite, studiate, sorbite. Nu poate să existe cititor cu dragoste de oameni și omenie, care după ce le va fi citit să nu simtă o mare bucurie și mîndrie la gîndul că există asemenea oameni, care să nu fie cuprins de dorința de a ajunge să semene, fie chiar în parte numai, cu Pavel și Rita, cu Andrei și Raevski.

De aceea, în ziua aceea mohorîtă de decembrie cînd urna cu cenușa lui Nikolai Ostrovski a fost înmormîntată în cimitirul Novo-Deviciei, în necrologul publicat în ziare de conducerea Uniunii Scriitorilor Sovietici se spunea, pe drept cuvînt: „A plecat din mijlocul nostru un talentat scriitor bolșevic, a cărui viață și activitate eroică servesc drept model pentru toți scriitorii sovietici.

„Așa s-a călît oțelul” a devenit cartea preferată a popoarelor Uniunii Sovietice... Această carte inspiră milioane de oameni, ea îi învață să-și închine devotamentul lor plin de abnegație cauzei comunismului.

Nikolai Ostrovski și-a închinat întreaga lui viață Revoluției. Pînă la ultima clipă el n-a încetat să-și ducă munca sa de creație, lucrînd la terminarea romanului „Născuți în furtună”, închinat războiului civil:

„Puțini oameni au avut o soartă atît de excepțională și mai puține cărți au avut un destin atît de extraordinar ca „Așa s-a călît oțelul” și „Născuți în furtună”. Citite de oameni liberi în țări eliberate de sub robia capitalului sau de deținuți politici în țări încă tușate, purtate în ranite de ostași chinezi sau de partizani greci, sorbite pe ascuns în Brazilia sau Iran, ele au călît și continuă să călească oameni de un fel deosebit, oameni noi, cum n-au mai existat nicicînd înainte, comuniști demni de acest nume, exemplare umane de elită. Crescuți în furtună și călîți ca oțelul, acești oameni fac ca viața și opera lui Nikolai Ostrovski să se prelungească în timp, să fie nemuritoare.

Dumitru HÎNCU

Țintuit ani îndelungați în pat, Ostrovski a creat nemuritorile sale romane, fie scriind cu ajutorul unei rame special construite, fie dictînd unei dactilografe.

N. A. OSTROVSKI, în 1925

O DISCUȚIE PRINCIPIALĂ

SCHIȚĂ

de Valentin SILVESTRU

Ilustrație de A. POCH

— Grîul se mai coace încă, dar orzul e aproape gata. Acuș intră secerătoarea gospodăriei în el.

Și colectivistul negricios și scund, care intrase în sediu în dimineața aceea de iulie, așeză binișor pe masă un mănunchi de fire lungi aurii.

Cei doi brigadieri sfărîmară cite un spic, încercară boabele în dinți, iar pe cele rămase le vîntură în palme.

— Ai dreptate — încuviință unul din ei — acuș începe secerișul. Îți mulțămim că ne-ai adus la cunoștință — și zîmbi către tovarășul său.

Noul venit își trase un scaun aproape de masă, așezîndu-se picior peste picior.

— Așa că, de vreme ce-i aproape coapt, înseamnă că trebuie întărită paza pe lan.

— Și aici ai dreptate. Să știi că ceva în privința asta s-a și pus la cale.

— Mă mir. Nu m-a vestit nimeni.

— Despre pază? Nici nu era nevoie. Altă veste umblă să te ajungă. Dar fiindcă tot ai venit pe aici, să ți-o spunem noi. Ce zici, Lînarule? Putem să-i spunem?

Lîнару dădu din cap în semn că se poate.

— Uite ce e, Vasilică. Acuma sosește pentru gospodăria noastră vremea muncii celei mai grele, strînsul pîinii. Știi că nu prea sînt brațe destule...

Vasilică se rezemă cu coatele de masă.

— Vasăzică asta e, vreți să mă luați într-o brigadă....

— Ai și aflat? — se miră Lîнару.

— Eu gîndeam să încep a te prelucra pe departe — rise celălalt brigadier — și cînd colo...

Tu pesemne că pentru asta ai și venit: să spui că nu-ți convine.

— Nu numai pentru asta. Zicea unul: „du-te, măi, la sediu că Rocoș și Lîнару s-au luat de cap, fiecare trage de tine să fii la el în brigadă”. Drept care venii să vă împac.

Vorbea cu un aer atît de serios, încît nici pe departe nu gîndeai că glumește.

— Adică tu ce propunere ai? se interesă Lîнару.

— Rămîn la pază, e un sector de răspundere...

— Aha...

Rocoș își infundă nasul într-un carnețel, iar Lîнару scoase briceagul ca să-și ascuță creionul chimic.

— După cum văd, nu prea vă-ndesați la discuție — se alarmă Vasilică.

— Ce să mai discutăm? Cu un om atît de hotărît...

— Eu am venit special să vă arăt că n-aveți dreptate. Am o grămadă de temeieri. Ar fi bine să le ascultați...

— Le ascultăm — făcu Lîнару într-o doară, suflînd cu atenție praful violet de pe masă.

— Atunci să vă întreb: ce ne învață maril dascăli ai proletarietului?

— În ce privință?

— Așa, despre oameni.

— Spune-ne tu, că ai fost propagandist în armată.

— Ba să-mi răspunzi tu, Lînarule, că ai pretenție de agitator bun.

Lîнару îl privi pe sub sprîncene, apoi își coborî din nou ochii pe virful creionului.

— Eu unul aș zice că deoarece te-ai hotărît definitiv să nu intri în brigadă...

— Nu, nu, stăi o leacă... Este părerea democrației populare: omul potrivit la locul potrivit? — Este.

— Atunci eu sînt omul potrivit la pază. Am fost paznic la primărie, în condițiile negre ale regimului burghez-mosieresc? Am fost. Am făcut armata la grăniceri, în regimul nostru? Am făcut, adică la paza hotarului. Am fost paznic doi ani în gospodăria noastră? Am fost. Iacă-tă-mă calificat în meseria de paznic. Trebuie deci să capăt în continuare munca de paznic.

— Noi vrem însă să-ți creștem calificarea — se împotrivi Rocoș netulburat — de la ghioaga de paznic la secere și de acolo la arie, tot mai sus, pînă sus de tot pe batoză la aruncat snopii în mașina de treier. Asta-i drumul tău.

— Da, da — adăugă și Lîнару — iar în munca de paznic ai să predai calificarea lui moș Manole. Are 73 de ani și arde de nerăbdare să-ți fure meseria.

— Nu e just. După statut bătrînii trebuie să fie întreținuți din fondul de 2%.

— Zău? Dar dacă omul a făcut cerere să-i încredințăm un post de paznic? Măi Rocoș, ia adă tu cererea moșneagului să i-o arătăm.

Rocoș dădu să se ridice, dar Vasilică îl opri:

— O fi făcut. Dar cererea lui n-are temei... Acuma, cînd orzul trebuie păzit de dușmani ca ochii din cap, se cuvine, cred eu, ca un braț tînăr și puternic să poarte baltagul pe arie și nu un bătrîn nevolnic.

— Moș Manole nu-i nevolnic: fă-te că-l înjuri și lasă-te să-ți tragă un pumn după cap. Ai să vezi singur...

— Asta ar fi o probă bună — se alătură și Rocoș propunerii. Dacă vrei îl chemăm numai-decît, trebuie să fie prin curte.

Vasilică își schimbă nemulțumit locul pe scaun.

— Măi tovarăși, eu am venit să discut principial... Cum se face că timp de doi ani nu m-ați scos de la pază? Era să fiu și evidentiat.

— Tu, băiete — lămuri mereu serios Rocoș — ai fost o rezervă internă de a noastră... nedescoperită. Văzînd că n-avem destule brațe pentru treier, ne-am uitat încăodată la repararea oamenilor. Și așa am dat peste tine: Vasile Talica, 27 ani, sănătos, vesel, agricultor, braț tînăr și puternic... Mare bucurie a fost în consiliul de conducere cînd te-am descoperit.

Vasilică se ridică oftînd, luîndu-și bățul de lingă perete:

— Ehe! tovarăși, după cum văd, se ascute lupta de clasă, nu glumă...

Nemaiputînd să se păstreze serioși, cei doi brigadieri izbucniră într-un rîs cu hohote pline.

— Cum vine asta, frate? se miră Lîнару.

— Păi, sigur: cine are interes să mute cadrele de colo pînă colo, să nu le lase să-și cîștige o calificare? Mă gîndesc dacă n-ar fi bine să pîn chestiunea în adunarea generală...

În ușa sediului se arătă o femeiușcă slabă, tuciuire, cu tulpan galben.

— Bună ziua, tovarăși... Aici ești, Vasilică? De mult te caut, bărbate. Ce facem cu vaca aceea a noastră? O aduc aici s-o paști? După cum văd pe dușumelele sediului nu crește lucernă.

Pesemne că Vasilică respecta mult vorba iute a nevetei, pentru că se mulțumi numai s-o asigure că vine numai-decît.

— Du-te tu, că te ajung din urmă.

— Ba eu aș zice să nu mă lași singură, că de frumoasă ce-s să nu cad în vre groapă. Măi, tovarăși brigadieri, dați-i dumneavoastră dezlegare să se ducă, că eu plec la grădină, azi îs la calistirit morcovul, iar acasă sînt și pe acolo niște nevoi.

— Dinspre partea noastră, ne-am lămurit — explică Lîнару — nu-l ținem.

— Așa? V-ați lămurit? Și femeia se răzgîndi cu plecatul, așezîndu-se bucuroasă pe scaun. Cum ați hotărît? Îi dați în echipa mea la grădină, ori merge la cîmp, la arie?

Vasilică se schimbă de pe un picior pe altul, vădînd oarecare stinghereală.

— Lasă, Zoică, îți povestesc eu mai tîrziu — căută el s-o îndemne la drum.

Zoica îi aruncă însă o privire care-l făcu să se lase păgubaș de alte asemenea îndemnuri.

— Ia spune, tovarășe Rocoș...

— Ar fi fost mai nimerit la arie, acum sigur trebuie să hotărască și el.

— Bine, Vasilică — se întoarse femeia pe jumătate către bărbatu-său, — înțeleg că ai vrut să te duci la arie, ca să nu fi în echipa mea. Nu mă mai împotrivesc, cu toate că în fiecare seară, avem să vorbim amîndoi cum merge munca ta și acolo. Știi, dragi tovarăși, era și timpul să lasă de la pază... De doi ani, om tînăr și în putere, în loc să se hodinească noaptea acasă și ziua să muncească, dormea noaptea pe cîmp, iar ziua se culca în șură. Tocmai mi se destăinuise mai alaltăieri că are să vă roage singur să-l schimbată.

— Gînd la gînd cu bucurie — zîmbi Rocoș — tocmai se hotărîse și consiliul de conducere la o asemenea treabă.

— Ei atunci, Vasilică, nu te țin de rău că ți-ai pierdut vremea pe aici, înseamnă că ai arătat limpede tovarășilor care ți-i interesul.

Și cu un gest hotărît își strînse mai bine cingătoarea de pe mijlocul subțirel, ca de fetiță.

— Eu de fapt — începu rar Vasilică — am avut o discuție cu dumnealor dacă n-ar fi totuși mai bine ca anul ăsta să mai rămîn la pază și la anul... să vedem ce-o mai fi.

— Cum spui, bărbate? făcu femeia ochii mari.

— Vasăzică, anul ăsta...

— Du-te — se mînie Zoica aprigă — du-te la vacă și discută cu dînsa, că ea e individuală, cu ea ai să te înțelegi. Noi sîntem aici colectiviști... ci pleacă odată, omule, nu mă îmbolnăvi acum cînd e atîta nevoie de brațe la gospodărie...

Vasilică mai deschise o dată gura în gol, dar își luă de o seamă. Salută scurt cu degetul la capela veche, militară, pe care o purta, și dispăru urgent.

— Măi tovarăși, — se ridică și femeia — nu e cu cale să-l luați la o brigadă de cîmp. Să treacă întîi la brigada de grădină și să facă muncă barem o lună în echipa mea, eu îi știu bine meteahna. Pe urmă să-i vină rîndul la cîmp.

— Din partea mea — spuse Lînar — n-aș fi contra... Dar crezi că pe asta am purtat discuție cu el pînă acum?

— Dar ce alta?

— Nu vrea să iasă de la pază și pace.

Zoica făcu iar ochii rotunzi și-și încleștă mîinile:

— Vai de mine și de mine!... De trei ori pe zi l-am prelucrat și pînă la urmă, iaca ce-am ales! Of, Vasilică, Vasilică... așa ne-a fost vorba?... Să nu gîndiți rău, tovarăși, îmi place de el că citește jurnalul și are drag de carte. Dar dacă nu-l vindec de lene, apoi să știți că-i pun un sac în cap, îl leg și drept în iaz îl azvirl...

Din prag se mai întoarse o dată, strîngîndu-și și mai avan cingătoarea, cu un gest bărbătesc:

— Aș vrea să rămîn înțeleasă cu dumnea-voastră: intră în brigada de grădină, chiar în echipa mea. La treieratul griului vi-l dau la arie, pînă atuncea nu...

Și porni val-vîrtej pe ușa larg deschisă. Vasilică făcuse o bucată bună de drum. Părîndu-i-se însă că a mers destul, se trase la umbra unei șire vechi de paie, într-un loc mai pustiu, unde se lăsă jos cu brațele sub cap și capela peste ochi.

După o vreme, simți însă o pală de vînt rău și parcă o împunsătură în inimă. Deschise numai un ochi, dar ceea ce văzu îl făcu să-l deschidă și pe celălalt, ba chiar să se salte într-un cot. Dinspre drum venea cu pași repezi și mîinile drepte pe lîngă trup, Zoica.

— Bine te-am găsit, Vasilică — îl luă în primire încă de departe, cu glas mușcător. Te hodinești și tu o leacă? Iaca-i bine, mă miram eu cum te mai țin picioarele de-alîta muncă... Vezi numai să nu te pălească vreă scurtătură rătăcită...

— Mă duc, mă duc după vacă... — o liniști Vasilică cu blîndețe și supunere.

— Bine, măi omule... Adică om ești tu? Vasăzică stăm, vorbim, iar stăm, iar vorbim, îmi pun obrazul către brigadier, și tu? Apoi, Vasilică, să știi că mie numai la sac și la iaz mi-a rămas nădejdea... Că altcum nu văd scăpare; încaltea să știu că nu mai ești pe lume și să-mi iau de-o grijă.

Vasilică o privea mereu, fără să îndrăznească să-și schimbe poziția:

— Zoică, fetițo, de ce nu vrei tu să discutăm o dată principial?

— Principial?... Să discutăm, de ce nu... Își puse o mină în șold și se propti bine pe piciorul drept, începînd a batjocuri:

— Dragă bărbate și iubite tovarășe! Văzînd că de la tine la un om harnic e drum cît o fugă bună de cățel, pîn'ce cade părul de pe el...

— Tu știi doar că mie-mi place paznic.

— Ție-ți place somnul, Vasilică.

— ...Și pe urmă, nu vreau să intru în echipa ta.

— Apoi de ce? se minună femeia.

— Pentru că... nu te supăra, Zoică... ești tare aspră, doar te știu de-acasă.

— Aha... Leagăn nu vrei? Să-ți cumpăr leagăn!

— Iaca, vezi? Sugrumi critica de jos.

— Pînă cînd ai program să stai lolănit? Și la urma-urmei, nu știu de ce mai pierd vremea cu tine. Cred că trebuie să mă hotărîsc.

Zoica spuse vorbele din urmă cu un asemenea ton, încît pe fața lui Vasilică trecu o nălucire de spaimă.

— Ce hotărîre, nevastă?

— Să pun chestiunea în adunarea generală. Bărbatul se ridică ager, dintr-un salt.

— Ce tot vorbești?

— Ce-auzi. Nu-mi șade mie, șefă de echipă, deputată la sfat, utemistă, să... să... Cum se spune, Vasilică?... Așa... Să colocoșesc un trîntor.

— Cocoloșesc... — o îndreptă el cu voce stînsă.

— Dar trîntor e bine, da? Mă ridic în adunare și propun scurt: afară cu trîntorii din gospodărie.

Vasilică se îngălbeni de-a binelea.

— Parcă ne luasem din dragoste, Zoică... Femeia se apropie mult de el.

— Din dragoste. Dar tu așa mă iubești pe mine, că ne faci pe amîndoi de rîsul lumii?

— Eu atîta vreau, să rămîn la pază.

— Și eu nu vreau. Noaptea să fii lîngă mine, că de aceea mi-ești bărbat, iar ziua... tot lîngă mine să fii, că... de aceea ești în echipa mea.

Vasilică rămase pe gînduri, trăgînd din cînd în cînd cu coada ochiului către femeia care aștepta cu brațele încrucișate, dîrză, gata de bătălie. Într-un tîrziu, rosti tărăgănat, abia deschizînd gura:

— Dacă pui problema personal...

Zoica îl privi lung, cu ochii pe jumătate închiși și oftă încet.

— Of, Vasilică, cum mă frigi tu pe joratic... Hai să ședem aici în iarbă și să ne înțelegem.

Vasilică se așeză supus, nevastă-sa se așeză și ea, cuviincioasă lîngă el. Se mai muiașe, dar nu se clintea de loc din ale ei. Începu să vorbească iar, parcă numărînd pe degete ce era de hotărît:

— Vasăzică: nu intri în echipa mea, nu-ți place. Intri în brigada lui Lînar. Te duci acum înapoi la sediu. Tot azi vorbesc și eu cu el. Mîine dimineață ești pe cîmp. Seara om vedea cum te simți.

— Nu prea sînt antrenat... — îngăimă Vasilică.

— Ascultă-mă. Încăodată: nu intri în echipa mea, nu-ți place. Intri în brigada lui Lînar... Peste vreo trei ceasuri, Vasilică se întoarse la sediu. Nu mai era acolo decît Rocoș.

— Uite ce e, tovarășe Rocoș, — se așeză el iar picior peste picior — m-am gîndit că n-ar fi principial să convocăm o adunare generală pentru cazul meu, tocmai acum.

— Înțeleaptă hotărîre — se ținu Rocoș să nu ridă.

— De aceea propun ca provizor — înțelegi? numai provizor, să intru la dumneata în brigada a doua de cîmp.

— Nevastă-ta ne-a rugat...

— Am avut eu cu dînsa o discuție serioasă. Am dus tratative. Ce zici, trec la dumneata?

— Bine, Vasilică, dacă așa ți-i voia... Să fie într-un ceas bun.

— Nu, că eu nu țin la misticisme de astea. Mai degrabă urează-mi să nu-mi pierd calificarea de paznic.

— Se poate. Îți urez ceea ce-ți dorești.

— În cazul ăsta o să mi se împlinească. O să vedem noi la arie cum facem. Poate că am să primesc s-o păzesc ziua contra incendiilor...

BAJOR Andor

Furtuna blindă

(Idilă despre grindină)

Pe-a lanurilor nesfîrșită mare
e liniște! Nu se aude-un zgomot!
Pe unde marea de-aur dă în floare
furtuna blindă-i trage lin un ropot.

Din palme mici, bat pomii în livadă,
fac semn că „da”, din capul lor gingaș.
Omide roze prind din crengi să roadă,
mîncînd cu gingășie mugurași.

Furtună blindă, luminoase pefe...
Cît de senină e această zi!
Un pom uscat învie pe-ndelete,
troznește, — este semn că va-nverzi.

Dar vîntulețul a ochit pe dată
și-a nimerit un cuib cu pușori.
Și puil cu privirea sperlată,
înalță jucăuși un vesel cor.

Poetul, tînerel și pierde-vară,
își simte sufletul urcînd înalt...
E rece vîntul, dar e primăvară
și pentru el și recele e cald.

E frig! După copaci își poartă pasul
să-și înțeleagă propriul său gînd.
Se simte-un pic de guturai în glasul-i
și rîde-ncet, poetul, strănutînd.

E grindină, și toarnă cu găleata!...
Zig-zagul roz pe cer e luminos.
Poetul, roz, sub pomii, de scris stă gata;
trăzni-l-ar să-l trăznească-un fulger roz!

În romînește de
Letiția PAPU

Mircea PAVELESCU

În dosul citatelor

— Ce crezi de vremea asta?

— La întrebare

Pot să-ți răspund cu vechea zicătoare:

„Că dis-de-dimineață se vede ziua bună”.

Chiar Anton Pann obișnuia să spună

în cartea cu zicale culese din popor:

„Că timpul deseori e schimbător

Și-nocmai cum e omul mofturos,

El poate fi senin sau neguros”.

De altfel este-o vorbă minunată:

„Să nu te-ncrezi în vreme niciodată”

Dar uite-te că plouă, s-ar părea

C-ar trebui să spun: „E vreme real”

Însă Plutarh ne spune cu finețe:

„Orișice lucru are, ca vremea, două fețe”.

Ce zici? că n-am părere personală?

Dar asta-i o insultă colosală,

Însă te lert, deoarece, amice,

Cu siguranță că nu știi ce zice

Vorbînd despre opinii personale

Ilustrul Ion Luca Caragiale.

Ascultă deci citatul ăsta și...

— „A se slăbi, Mitică — a se slăbi!...”

Posta redacției

SARCINI NOI ÎN MECANIZAREA ȘI ELECTRIFICAREA AGRICULTURII

Tov. Scăunașu Eugeniu, elev la școala profesională de tractoriști din București, ne întreabă care sînt sarcinile Institutului de cercetări pentru mecanizarea agriculturii.

Institutul de cercetări pentru mecanizarea și electrificarea agriculturii, înființat în anul 1952 prin grija Partidului, dirijează din punct de vedere științific acțiunea pentru crearea bazei materiale necesare aplicării unei agrotehnici înaintate, de pe urma căreia să se ridice producția la hectar a tuturor culturilor agricole.

Pînă în prezent Institutul a reușit prin încercări de teren să aleagă tipurile cele mai corespunzătoare de mașini care să fie fabricate în țară, precum și cele ce urmează să fie importate din străinătate, în vederea mecanizării și electrificării agriculturii noastre.

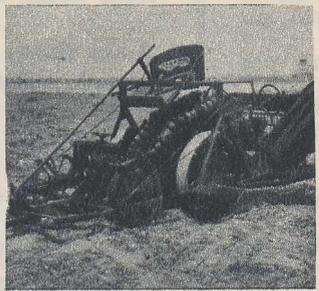
Toate cele aproape 40 tipuri de mașini agricole ce se fabrică în țară au fost verificate în mod amănunțit, atât din punct de vedere funcțional, cît și constructiv, la Institut. Cu ajutorul acestor mașini, agricultura noastră poate mecaniza aproape toate procesele tehnologice mai importante, începînd de la arat și pînă la recoltarea mecanică a diferitelor culturi, cum ar fi recoltarea mecanică a stelei cu combina SKEM-3, a cartofului cu combina KOK-2 etc. Proiectul de Directive al celui de al II-lea Congres al P.M.R. deschide perspective largi pentru dezvoltarea agriculturii în următorii 2-3 ani, dezvoltare la care Institutul va trebui să contribuie în măsură cît mai mare.

Pentru punerea în valoare a tuturor rezervelor de terenuri agricole, așa cum se arată în capitoul I al proiectului de Directive, Institutul și-a luat ca sarcină să stabilească care sînt mașinile cele mai bune pentru executarea îndigurilor, descărilor, irigațiilor și combaterea eroziunilor solului.

Pentru mărirea producției de cereale, Institutul va stabili

sisteme de mașini necesare aplicării complexului Maitev și va urmări îndeaproape îmbunătățirea calității mașinilor agricole fabricate în prezent. Se vor studia cele mai simple metode pentru semănatul culturilor prășitoare în cuiburi așezate în pătrat și se vor elabora instrucțiuni detaliate pentru aplicarea prășitului în cruce.

În vederea ridicării producției legumicole, viticole și pomicele s-a întocmit un plan vast de mecanizare a lucrărilor mai importante, cum sînt: plantarea și plantarea, confecționarea și plan-

Combina sovietică S. K. E. M-3 pentru recoltarea mecanică a stelei de zahăr.

țarea ghiivecelor nutritive, mecanizarea prășitului etc. Dezvoltarea creșterii animalelor va fi sprijinită prin mecanizarea proceselor de pregătire a hranei și a transportului ei la timp de la siloz la grajd. În vederea asigurării unei cît mai bune funcționări a bazei tehnico-materiale a sectorului socialist al agriculturii, o deosebită preocupare a Institutului este și stabilirea celor mai adecvate procese tehnologice pentru întreținerea și repararea mașinilor agricole.

Grija deosebită a Partidului pentru Institut s-a manifestat și prin sprijinul acordat în construirea noului local, în care colaboratorii Institutului vor avea condiții de lucru foarte bune.

Un grup de studenți de diferite naționalități din China citește articolul cu titlu nou Constituția.

chineză a pornit pe calea luminoasă a construirii socialismului. Jugul exploatatorilor a rămas de domeniul trecutului. În noua China crește cu putere industria socialistă, iar țărani muncitori, deveniți stăpîni ai pămîntului pe care-l muncesc, pășesc cu încredere pe făgașul agriculturii colective, mecanizate, productive. Constituția garantează fiecărei cetățean dreptul la muncă și la odihnă, dreptul la învățătură, dreptul la liberă exprimare

a convingerilor și credințelor sale, dreptul de a lua parte la conducerea statului etc.

În trecut, cele peste 60 de naționalități din China suportau întregul jug al micilor moșieri de aceeași naționalitate, al moșierilor feudali chinezi și al imperia-liștilor străini. Astăzi Constituția garantează tuturor cetățenilor Chinei egalitatea în drepturi, dezvoltarea economiei lor, a tradițiilor lor naționale, a culturii lor specifice, precum și

dreptul unei administrații proprii, autonome. A luat sfîrșit secolara robie a femeii chineze, ținută în ignoranță, scotită în familie ca un animal de povară și de jug. China nouă acordă femeilor și tineretului deplină egalitate de drepturi și cheamă aceste categorii ale populației să participe cu cinste la construirea și întărirea neîncetată a patriei.

Scăpată din ghearele imperia-liștilor fâuritori de războaie, China este astăzi un puternic factor de stabilitate și pace în Extremul Orient și în întreaga lume. Prietenia indistructibilă cu Uniunea Sovietică și celelalte țări din lagărul democratic, prietenia cu toate popoarele iubitoare de pace se află la baza politicii sale externe. „Lupta pentru țelurile nobile ale păcii în întreaga lume și ale progresului omenirii reprezintă linia fermă a țării noastre în problemele internaționale“, se spune în Constituție.

Adoptarea primei Constituții a R.P. Chineze are rădăcini îndoi-nu numai o uriașă însemnătate națională, dar și o deosebită importanță internațională. Acest eveniment va mări și mai mult prestigiul, influența și simpatia de care se bucură R.P. Chineza în lumea întreagă și îndeosebi în rîndurile popoarelor dornice de libertate din Asia.

CE ROL PREĂTEȘTE LUCIA STURDZA-BULANDRA

ovarășul Constantin Mateescu, maestru timpelar la Serviciul Cădrilor I.T.B., ne scrie: „Aș vrea să aflu ce roluri pregătește pentru noua stagiune artista popularului Lucia Sturdza-Bulandra“.

O mamă bătrînă, îndurerată de trădarea fiului ei, devenit agent provocator în slujba Gestapoului, și o femeie vîrstnică, paralizată, a cărei conștiință se trezește în contact cu realitățile sociale și cu oamenii noi din jurul ei, lată cele două personaje pline de forță, de adîncime sufletească și de autentic dramatism, pe care artista popularului Lucia Sturdza-Bulandra le va întruchipa în stagiunea aceasta pe scena „Municipalului“.

Înfățîșind trăsăturile morale cele mai semnificative ale Valeriei Zapan din noua lucrare dramatică originală „Arcul de triumf“ de Aurel Baranga, Lucia Sturdza-Bulandra va dezvălui în fața spectatorilor întreg complexul de simțămînte al unei femei simple și cinștite care ani de-a rîndul și-a crezut fiul pierdut ucis de hitleriști, pentru ca, reințînindu-l, să-l descopere unealtă jocosă în mințile dușmanilor popularului și să-l socotească de data aceasta definitiv mort pentru ea, dispărut pentru totdeauna din inima ei de mamă.

Dragostea de libertate, stima și încrederea față de fiii cei mai bravi și mai devotați ai poporului — comuniștii — față de acțiunile lor vitejești închinute eliberării o fac pe Valeria Zapan să nu șovăie nici o clipă atunci cînd i se cere să aprinde cu slabela ei puteri o acțiune patriotică. Aceeași bătrînă nu poate însă supraviețui suferinței pe care i-o pricinuiește trădarea copilului ei. Ea moare, mîndră, demnă, așa cum a trăit de-a lungul întregii sale vieți.

Personalitatea puternică, întransigența și patosul dramatic, care alcătuiesc trăsăturile caracteristice ale mult încercatei femei, domină acțiunea piesei. Oglîndirea veridică, realistă, a bătrînei Valeriei Zapan, constituie pentru Lucia Sturdza-Bulandra un obiectiv însemnat, pe care tinde să-l atingă printr-o strădanie consecventă și minuțioasă.

Cel de al doilea rol — personajul Rujena Kalafova — aparține unei piese din ținara dramaturgiei cehă. În această lucrare (care se reprezintă în țara noastră sub titlul „O-na Kalafova“) scriitorul ceh Vojtek Tack izbutește să infățî-

șeze cu multă măiestrie literară prefacerile adînci care se săvîrșesc în sufletul și în conștiința unei femei vîrstnice, sub influența unor patrioți, luptători înfricoșători pentru libertatea și fericirea poporului.

Confruntînd aspectele semnificative ale vieții de mincună și putreziciune, specifică societății burgheze în care trăiește, cu lupta tumultuoasă pentru triumful unei noi orînduri politico-sociale bazată pe progres și pe dreptate, Rujena Kalafova se orientează spre idealurile unei vieți noi, luminoase și curate, pînănd tot mai hotărît alături de cei ce vor să înlăture, o dată pentru totdeauna, exploatarea și întregul ei cortegiu de suferințe și de samavolnicii.

Pentru Lucia Sturdza-Bulandra, Valeria Zapan ca și Rujena Kalafova oglîndesc, sub două infățîșări diferite, fondul comun de idei, de sentimente și de năzuințe care au însuflețit în anii grei dar eroici, de luptă, ai popoarelor vremelnic încătușate de regimurile burghezo-moșierești, acțiunile patriotice a sute și mii de femei.

TRĂSĂTURILE CARACTERISTICE ALE CONSTITUȚIEI CHINEZE

ovarășul I. Luvisch, tehnician la moara „Constantin David“, ne cere să-i arătăm care sînt trăsăturile caracteristice ale noii Constituții a Republicii Populare Chineze.

Adoptarea Constituției Republicii Populare Chineze poate fi socotită drept cel mai însemnat eveniment din viața marelui popor chinez, de la istorica lui victorie asupra imperialismului, feudalismului și capitalului birocratic și de la proclamarea Republicii Populare Chineze.

Se poate spune că noua Constituție a R.P. Chineze este rodul luptei neobosite a întregului popor chinez. Înainte de a fi adoptat de Adunarea reprezentanților populari din întreaga China, proiectul de Constituție a fost supus celei mai largi discuții cunoscută pînă astăzi în China, la care au luat parte peste 150 milioane de persoane. Ca orice constituție a unei țări de democrație populară, Constituția R.P. Chineze are un dublu caracter: ea este un bilanț al

marilor victorii cucerite pînă în prezent de poporul chinez și, totodată, o temelie pentru realizările sale viitoare.

În trecutul încă proaspăt în amintirea poporului chinez imensa China era țara tipică a Robiei coloniale și a asupririi celor ce trezește de către o mîină de îmbuibăți, cămătari, generali și politicieni corupți pînă în măduva oaselor. În mariile orașe, alături de palatele luxoase ale băncilor americane și ale bogătașilor chinezi, înflorau mizeria de nedescris a cartierelor muncitorești, epidemiile ucigătoare. La Șanghai accesul chinezilor în parcuri era înclasa întii a tranșelor era interzis. La țară se stingeau de foame zeci de milioane de oameni, jecmăniți de moșieri, de fiscalul necruțător, de generali războinici sau de cotropitorii străini. Astăzi, China, sub călăuză glorioasă a Partidului Comunist Chinez, a devenit — după cum spune Constituția, — „un stat de democrație populară, condus de clasa muncitoare și bazat pe alianța dintre muncitori și țărani“. În China întreaga putere aparține poporului. Din voința poporului, marele stat

TEATRUL LA MICROFON

ov. Vichi Miloian — planificatoare la Raicoop din Tg. Frumos — ne roagă să arătăm cum sînt organizate emisiunile radiofonice de teatru.

Teatrul la microfon este teatru cel mai mult auditoriu, piesele difuzate prin stațiunile noastre de radio fiind ascultate pînă în cele mai îndepărtate colțuri ale patriei noastre. Și dat fiind faptul că teatrul la microfon are puțină să prezinte în fiecare săptămînă noi premiere, în timp ce la un teatru se pot da 5-6 premiere pe stagiune, în cadrul emisiunii „Teatru la microfon“ se pot asculta zeci de premiere anuale.

Condițiile de muncă în care se montează piesele sînt optime. În minunatul palat al radiofoniei

Se repetă în studio un scenariu satiric. Prin geamul cabinei se poate urmări jocul actorilor.

există un aparat modern, studiouri multe și bine utilizate. Exigențele ascultătorilor au impus regizorilor de teatru la radio o nouă atitudine față de munca lor. De unde în urmă cu 7-8 ani o piesă de teatru se repeta de cinci-gase ori și se difuza direct auditoriilor, acum

pentru o asemenea emisie se fac 20-30 de repetiții. Imprimări de probă, discuții și analize asupra fiecărei scene și după aceea se trece la înregistrarea definitivă pe banda de magnetofon. Mulțumită acestei înregistrări, o piesă se poate oricând relua, imprimările valoroase păstrându-se în fonoteca secției de teatru.

Pentru realizarea la microfon a unei piese de teatru muncesc o serie întregă de tovarăși. Mai întâi textele piesei, adaptată pentru microfon, se bat la mașină din timp, într-un număr mare de exemplare. Piesa se dă apoi regizorului artistic, care între timp o studiază, cercetând și materialul documentar necesar. Apoi regizorul artistic își propune o distribuție cât mai potrivită, care este discutată cu ceilalți regizori. La prima repetiție cu actorii, regizorul artistic își arată concepția sa regizorală asupra piesei și asupra muncii de viitor.

Pe urmă încep repetițiile de masă, unde se dau primele indicații regizorale. După un număr de 5-6 repetiții de masă, se trece la cele de studio. Din cabina tehnică, regizorul artistic conduce repetiția de studio. Actorii își înseamnă pe textele indicațiile date și amplasamentele variabile în diferitele momente ale piesei. În studio se repetă aproximativ 20 de zile, câte 4-5 ore pe zi, pentru fiecare piesă. Și numai când actorii au intrat bine în

roluri, atmosfera piesei a fost creată, iar întregul spectacol realizat la un nivel artistic corespunzător, se trece la înregistrarea de probă.

Se face o înregistrare a întregii piese și apoi se ascultă de colectivul de conducere, de colectivul de regizori și de actorii interpreți. Urmează o discuție critică asupra a ceea ce s-a realizat. După corecturile necesare, aduse la următoarele 2-3 repetiții, se face înregistrarea definitivă.

La realizarea unui spectacol de teatru la radio, regizorul artistic, responsabilul întregii munci, este ajutat de regizorul tehnic, omul care coordonează sunetele, zgomotele, amplasamentele și în general partea tehnică a emisiunii; de regizorul muzical, care alege și îmbină părțile muzicale cu textul, în așa fel ca aceste părți muzicale să completeze imaginile sonore, să le sugereze, să ajute textul, să se prezinte mai expresiv, mai ușor de înțeles, și de regizorul de studio, care are grija zgomotelor ce se produc în studio și ajută actorii în executarea diferitelor acțiuni necesare piesei și realizării ei.

În linia mari același sistem de muncă se folosește și pentru alte emisiuni care conțin scenarii radiofonice.

Ing. C. MORUZAN

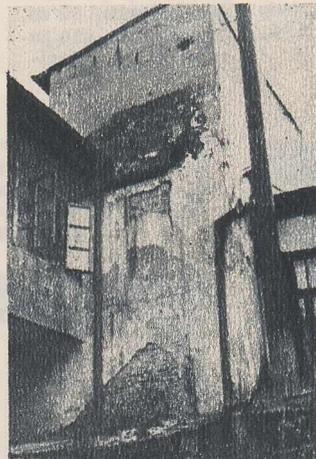
DIN TRECUTUL CAPITALEI

Dorind să cunoașcă cât mai multe fapte din istoria Capitalei patriei noastre, tovarășul Adam Stoica, student la Institutul de Științe Statistice din București, s-a adresat redacției noastre cu rugămintea de a se scrie un scurt material despre cercetările arheologice făcute în ultimul timp în București.

Legenda spune că Bucureștiul a fost întemeiat de Bucur Ciobanul. Cîndva, prin secolul al XII-XIII-lea, Ciobanul Bucur, coborînd spre Dunăre, s-a oprit pe locul unde e așezat astăzi Bucureștiul, pe malul Dimboviței, s-a stabilit aici, punînd astfel temeliele orașului ce-l poartă numele. Ca singură mărturie a trecerii lui Bucur pe aceste meleaguri unul indică biserica Bucur, de la dealul Radu-Vodă care — se spunea — ar fi fost construită de Bucur sau de urmașii lui. Documente care s-au întorsă aceste lucruri nu există. Despre București se vorbește prima dată într-un document al lui Mircea cel Bătrîn. Se pare însă că așezarea Bucureștiului era mai veche, dar despre perioada corespunzătoare întemeierii lui nu sînt pînă acum mărturii arheologice convingătoare.

De curînd, Academia Republicii Populare Romîne a luat inițiativa deschiderii unor șantiere arheologice în București cu scopul de a stabili vechimea așezărilor de pe malul Dimboviței și descoperirea unor mărturii științifice care să poată stabili cu precizie cât vechimea orașului, olt și civilizațiile care s-au succedat pe aci. De doi ani un grup de istorici și arheologi lucrează pe trei șantiere aflate pe dealul Radu-Vodă, pe dealul Mînai Vodă și pe locurile fostei curți domnești, aflată pe o suprafață largă între străzile Lipșcani, Selari, Bd. 1848 și vechia albie a Dimboviței. Cercetările făcute pînă acum au scos la iveală o serie de lucruri interesante.

La dealul Mihal-Vodă s-au găsit urme de așezări din treapta superioară a barbariei, din vîrsta mai veche a pietrei. S-au găsit aici unele de cremene cioplite, datînd din acele vremuri. În albia veche a Dimboviței s-au aflat urmele unei așezări din epoca de bronz — cam cu 1800 ani înaintea erei noastre — și apoi urme ale unor localități dacogetice de la care s-au păstrat colibe cu vetre de lut, împodobite cu ornamente artistice. Și la șantierul Radu Vodă și Curtea Veche s-au găsit urme din acele vremuri — în special din epoca de bronz și de la dacogeti — ceea ce permite să

O parte a zidului ce s-a mai păstrat din palatul lui Mircea Ciobanul.

se tragă concluzia că veșnicul de-a rîndul au existat așezări puternice de-a lungul Dimboviței. Cercetările arheologice de pe cele trei șantiere au scos la iveală obiecte de ceramică, care dovedesc că din primele secole ale erei noastre populația autohtonă era în strînsă legătură cu slavii de la Dunăre. Vasile și podoa-

bele găsite arată o influență puternică a civilizației slave, ele fiind asemănătoare cu cele descoperite în sud-estul R.S.S. Ucrainene.

S-ar părea că istoria țării noastre începînd cu feudalismul este mai cunoscută. Luorurile nu stau însă de loc așa. O dovadă este faptul că nu se cunoaște mai nimic despre începuturile orașului București și despre populația care a locuit pe aceste meleaguri. Cercetările făcute pînă acum permit să se spună că așezări mai temeinice pe malul Dimboviței au fost în secolul al XIII-XIV-lea și ele au fost baza orașului de astăzi. Îndăcum urmele găsite de arheologi sînt încă slabe. Pe viitor cercetările vor arăta dacă aceste presupuneri sînt întemeiate.

La șantierul Radu-Vodă s-au găsit temeliele obștilor și palatului monahal al unei mănăstiri din veacul al XVI-lea. Nu se știe de cine a fost ridicată. S-a constatat că biserica Bucur e de o dată foarte recentă și anume din secolul al XVIII-lea, fiind doar o capelă a vechii mănăstiri. Urmele găsite aici, ca și pe șantierul de la Curtea Veche, arată că Bucureștiul era un centru aglomerat la începutul veacului al XV-lea și că treptat s-a întins pe cele două maluri ale Dimboviței.

În ceea ce privește veacurile înapoi apropiate de noi, șantierul de la Curtea Veche e mai bogat în monumente istorice. Aici s-a putut stabili temelia unui palat ce a fost ridicat de Mircea Ciobanul la mijlocul veacului al XVI-lea, împreună cu biserica curții cunoscută astăzi în mod greșit sub numele de Sft. Anton. În realitate biserica Sft. Anton — construită pe temeliele unei biserici incendiate în 1595 de Sinan Pașa — se afla în cuprinsul gheretelor din Piața de Flori și a ara la 1847, cu prilejul marelii incendiu care a pus în afcuni Bucureștiul. În ruinele bisericii se observă o frescă caracteristică veacului al XV-lea. N-ar fi exclus ca această biserică să

fi ridicată pe temelii mult mai vechi. În jurul bisericii s-au găsit temeliele vechiului palat domnesc și urmele unui sistem de canalizare, și anume conductele de apă potabilă care alimentau și o fîntînă aflată aici. Apeeductul alcătuit din olane trecea prin curtea bisericii și se îndrepta spre actuala Piața de Flori. Tot la Curtea Veche s-a găsit o construcție care folosea ca visterie pentru ape. Aici se strîngeau și se distribuiau apele în interiorul palatului. Această construcție datează de la începutul veacului al XVII-lea și arată perfecțiunea la care ajunseseră meșteșugarii noștri în această perioadă.

În strada Soarelui s-au găsit tot temelii ale vechiului palat și un zid de o factură mult mai veche, caracteristic secolului al XIV-XV-lea, construit din bolovan și cărămidă. Tot aici s-a dat de o pivniță datînd din secolul al XV-lea. În ea s-au găsit colozii de piatră care amintesc descrierea palatului făcută de călătorul italian Deichero. Curtea Veche s-a năruit la sfîrșitul secolului al XVIII-lea și locul s-a vîndut la meșteri.

Cercetările făcute în preajma Curții Vechi, pe strada Sft. Ion Nou și pe lângă vechia Mitropolie a Munteniei, au întărit rezultatele săpăturilor de pînă acum. Ele au scos la iveală ceramica datînd de acum 3000 de ani și pînă în secolul al XVIII-lea. Aceste săpături au mai scos la iveală un lucru pe care îl ascundea istoricii burhezi. E vorba de bordeiele ce se aflau chiar în apropierea palatului domnesc și care dovedesc că în preajma palatelor, poporul trăia în condiții misere. În str. Sft. Ion Nou s-au găsit urmele a numeroase bordeie din veacurile XVI-XVIII și care permit să se tragă unele concluzii despre traiul locuitorilor orașului.

Cercetările asupra vechimii orașului București continuă și vor da posibilitatea istoricilor să ne aducă la cunoștință felul în care s-a desfășurat viața poporului nostru de-a lungul istoriei sale.

VLADIMIR KUȚ, UN ADMIRABIL ALEGBĂTOR

Mă interesează mult activitatea sportivă a atletului sovietic Vladimir Kuț. Aș dori să aflu care sînt diferitele recorduri pe care le-a obținut acesta, ne scrie tovarășul Nicolae Constantin, muncitor la Fabrica de ceramică a gospodăriei agricole de stat „Nicolae Bîlcescu” din Perle, raionul Snagov, regiunea București.

„...nu știam cine e. Nu-l cunoașteam numele. Îl vedeam doar numărul 21 pe tricou; dar era un alergător sovietic și aceasta constituia principala. Abia după cursă mi s-a spus că-l cheamă Vladimir Kuț, după ce de-a lungul a 5000 m aflasem singur că este un mare alergător...”

Rîndurile acestea au fost scrise de Emil Zatopek la București în 7 august 1953, după memorabila cursă în care campionul olimpic a trebuit să dea o luptă uriașă pentru a întrece pe acel tînar alergător blond, suplu, cu pas elastic, care se încumetase să ia cursa pe cont propriu în fața renunțului recordman.

Intr-adevăr, puțin știau în vara anului 1953 cine este Vladimir Kuț. Astăzi îl cunoaște însă o lume întreagă. În mai puțin de un an, Vladimir Kuț a urcat pe scara valorilor mondiale în atletism, ajungînd pe suprema treaptă. Pe stadionul Neufeld din Berna, cu ocazia campionatelor europene de atletism, Kuț a doborât recordul lumii pe 5000 m (13:56,4), detinut de Zatopek, care de data aceeaș n-a putut rezista trenului rapide impuse de alergătorul sovietic.

De curînd, în cadrul întîlnirii atletice prietenești dintre selecționatele orașelor Londra și Moscova, deși în cursă de 5000 m a fost depășit cu 2/10 de secundă de englezul C. Chataway, V. Kuț a stabilit un nou record mondial la 3 mile, realizînd 13'27", timp înregistrat de cronometre în cursul desfășurării probei de 5000 m plat.

Dacă rezultatele sportive ale lui Kuț sînt astăzi bine cunoscute, începuturile sale în atletism le cunosc mai puțin. Pînă în 1951 marinarul din flota din Baltica, Vladimir Kuț, nu se ocupa decît de haltere, schi — în timpul iernii —, inot și canotaj. Kuț este originar dintr-un sat ucrainean, Alexeevo, regiunea Sumkalsk. De acolo pînă la Harkov înt vreo sută de kilometri. Colhoznicul Kuț a călătorit însă mai multe sute de kilometri spre nord, pentru a se dedica nateriei pe care o visa de copil-născut. Aci, la Leningrad, ca stas în marina militară, a făcut pentru prima oară cunoștință cu sportul. A participat la cîteva

edii ale campionatului de schi al forțelor maritime militare. În toamna lui 1951 un mare profesor de atletism l-a deschis gustul pentru această disciplină sportivă. I. S. Homenkov a ținut atunci un curs de o lună pentru marinarii din flota din Baltica. Lui Kuț i-au mers la inimă cele auzite de la renumitul antrenor. El a continuat în mod metodic antrenamentele și după terminarea cursului, iar în 1952 își făcu debutul în competiții.

Primele rezultate sînt deosebit de promițătoare. În vara anului de debut Kuț alerga sub 15 minute la 5000 și 31:02,0 la 10.000 m. Astfel tînarul alergător a fost selecționat în iulie pentru tradiționala întîlnire Moscova-Leningrad-Kiev, primul său concurs mare. El alerga atunci 14:28,0 (5000 m). Cîteva săptămîni mai tîrziu, cu ocazia zilei unionale a sportivului, el realizează un timp excepțional 14:14,0. Totuși Vladimir Kuț nu intră în lotul fondștilor sovietici pentru Olimpiada de la Helsinki. Alții mai buni și mai rutinați sînt aleși să aere culorile U.R.S.S. pe stadionul Olimpic din Finlanda.

Cînd marinarul Vladimir Kuț s-a întors acasă la Alexeevo, în peninsula sa de o lună, cel din colhozul „Hruscev” nu credea că el este atletul de care scriau ziarele. Credeau că e un alt Kuț... Dar fiindcă medalii și diplomele arătau că într-adevăr fostul tractorist Vladimir Kuț este una și aceeași persoană cu renumitul atlet Vladimir Kuț, acesta a fost sărbătorit cum se cuvine, în satul său natal. La plecare i s-a urât să fie mereu primul de aci încolo, oriunde i-ar fi adversarii.

Vladimir Kuț a încercat de atunci să nu-și dezamăgească cînsătenii...

TIPARUL ÎN CULORI

As vrea să aflu care este procesul tehnologic de executare a reproducțiilor poligrafice în culori care apar în „Flacăra” — se scrie tovarășul Alexandru Tudoran, ajutor la uzina „Steaua Roșie” din București.

Executarea gravurii pe cilindrii de tipar adinc.

Tiparul în culori a apărut încă pe la jumătatea secolului al XIX-lea. Pe atunci sistemul de lucru era manual. Originalul pregătit pentru a fi reproduș era redesenat pe piatră de către un litograf, folosindu-se pentru fiecare culoare o altă piatră. Pietrele litografice erau pușe în presă și se tipăreau culorile după culoare. Prin suprapunerea tiparului se obținea reproducerea în culori. Acest sistem de lucru, pe lângă că nu dădea rezultate multumitoare în ceea ce privește exactitatea reproducțiilor față de original, era și dezavantajos prin faptul că nu se puteau realiza decît tiraje minime. Cu timpul sistemul de lucru a fost perfecționat, introducîndu-se sistemul de reproducere foto-mecanic.

Astăzi se folosesc trei sisteme pentru tiparul în culori: tiparul înalt, tiparul plan și tiparul adinc.

Toate aceste forme de tipărire folosesc același principiu pentru decompunerea lucrărilor în culori. Originalele sînt descompuse cu ajutorul unor aparate fotografice speciale construite, atașîndu-se în fața obiectivului un filtru de culoare.

Pentru tiparul înalt și tiparul adinc se fac trei filme reprezentînd culorile de bază (roșu, galben și albastru). Pentru tiparul înalt filmele se copiază pe zinc sau cupru, executîndu-se oțte un oțșeu de zinc sau de cupru pentru fiecare dintre aceste culori. Pentru tiparul adinc se folosesc cilindrii de aramă, executîndu-se cite un cilindru pentru fiecare culoare. Tipăriindu-se culorile după culoare, se obține o reproducere foarte apropiată de original. La tiparul înalt, în majoritatea

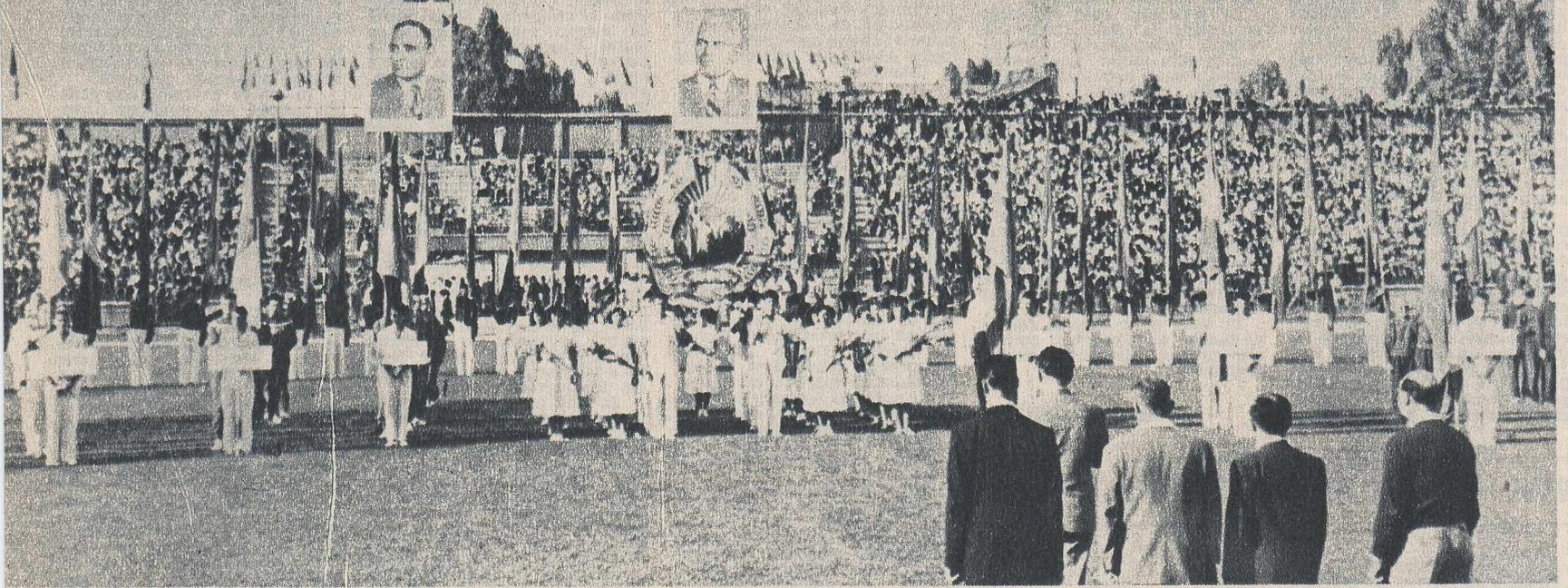
cazurilor, se folosește și culoarea de negru, pentru conturare. Este posibilă tipărirea oricîrui original normal în trei sau patru culori, deoarece cerneala este transparentă.

Pentru tiparul plan se folosesc mai multe culori, deoarece cerneala nu este transparentă. Astfel, în afară de cele trei culori de bază, se folosesc mai multe culori ajutătoare. Acest sistem de tipărire este mai puțin indicat pentru fotografii, deoarece nu dă bogăție de semtonuri, fiind însă mai potrivit pentru reproducerea pastelurilor sau acuarelor.

În ceea ce privește revista noastră copertile și o serie de planșe (în special cele reproduse după fotografiile color) sînt tipărite după sistemul tiparului adinc. Planșele cu reproduceri de picturi în ulei ce au apărut în revista s-au tipărit după principiul tiparului înalt. În numărul nostru din 23 August 1954 am tipărit la tipar plan planșele ce reproducuau picturi în pastel și acuarelă.

Ar mai fi, desigur, multe amănunte tehnice de dat, dar spațiul acestei rubrici nu ne permite. Noi ne-am propus să scriem cîndva despre procesul de tipărire a revistei noastre și credem că o vom face în curînd, cînd vom încerca să satisfacem într-o măsură largă răsădă, curiozitatea cititorilor.

O mare sărbătoare A ATLETISMULUI NOSTRU

In fotografia din titlu: aspect de la deschiderea Campionatelor internaționale de atletism ale R.P.R.

Din nou Stadionul Republicii din Capitala patriei noastre a cunoscut, timp de trei zile, atmosfera sărbătorească a marilor competiții internaționale.

De-a lungul zilelor de concurs, sportivi reprezentând 15 țări și-au disputat cu dârzenie înfăptuirea la diferite probe din cadrul celei de a VII-a ediții a Campionatelor internaționale de atletism ale R.P.R. Tribunele au fremătat iarăși de încurajările și aplauzele cu care mulțimea spectatorilor a răsplătit măiestria concurenților, eforturile lor pentru obținerea de performanțe deosebite.

Și eforturile nu au fost

zadarnice. Numeroși concurenți, români și străini, au realizat rezultate valoroase, ce pot fi înscrise alături de cele mai bune performanțe atletice ale anului.

Dar, în afară de performanțele sportive, aceste campionate, desfășurate sub semnul păcii și al prieteniei între popoare, au oferit un nou și minunat prilej de reînnoire a vechilor prietenii și de legare a altora noi între cei care, în aceste frumoase zile de toamnă, s-au întrecut pentru secunde și centimetri, pe pistă, la gropile de sărituri, sau la locurile de aruncări.

Ce altceva decât prietenia de care sînt animați i-a îndemnat pe Söter și pe suedezul Nevrup să se îmbrățișeze, sau pe sportivi din diferi-

te țări, din R. D. Germania, din Austria și din Republica noastră Populară, din R.P. Bulgaria sau din Elveția, să-i felicite, cu entuziasmul caracteristic tinereții, pe francezul Bonino, pentru victoria sa pe „suta de metri“, ori cînd spectatorii din tribune, aplaudind ridicăți în picioare, entuziasmați de cursa danezului Nielsen în proba de 1500 m plat, l-au încurajat pe parcurs și l-au salutat călduros după victorie?

Și au fost multe astfel de manifestări ale prieteniei în cele trei zile de concurs, înaintea lor și după acestea.

Prin măreția sa, prin numărul țărilor participante, crescut față de alți ani, tradiționala competiție sportivă internațională a țării noastre se înscrie pe răbojul atletis-

mului european ca una dintre cele mai reușite și mai importante manifestări de acest fel.

În această competiție, desfășurată la un înalt nivel sportiv, atleții țării noastre, alături de cei străini, s-au străduit, prin comportarea lor, să fie la înălțimea adversarilor pe care îi aveau de înfruntat în întreceri. Și sportivii noștri, în majoritatea lor, nu au înșelat așteptările. Opt din cele 32 titluri de campioni internaționali ai R.P.R. au fost cîștigate de ei. Astfel, ei au cucerit primul loc în clasamentul, neoficial, pe țări, și, o dată cu acesta, o frumoasă victorie pentru culorile dragi ale patriei. Cele opt titluri au fost cîștigate de Ion Söter la săritura în înălțime (1,95 m), Ilie Savel la 400 m garduri (53,7 sec.), Gabriel

J. Csirmak (R.P.U.) a cîștigat pentru a treia oară titlul de campion internațional al R.P.R., aruncînd ciocanul la 60,82 m.

Cursa de 800 m plat-femei a fost cîștigată de către reprezentanta țării noastre E. Treybal, după care pe următoarele două locuri s-au clasat în ordine Dumitru Florica (R.P.R.) și Nyquist (Finlanda).

Titlul de campion internațional la triplu salt a revenit lui Virgil Zăvădescu, care a obținut rezultatul de 15,09 m, realizînd cu această performanță un nou record al R.P.R.

Georgescu la greutate (15,83 m), Lia Manoliu la aruncarea discului (43,57 m), Dumitru Paraschivescu la 10.000 m marș (46:13,6), Edith Treybal la 800 m plat (2:16,6), Iolanda Balaș la săritura în înălțime (1,63 m) și Virgil Zăvădescu la triplu salt (15,09 m — nou record al R.P.R.)

Acest succes ilustrează valoarea atletismului nostru, aflat pe drumul cel bun, ca urmare a experienței și învățămintelor atletismului sovietic, pe care atleții români le aplică permanent în activitatea lor sportivă.

Pregătirea tehnică, dorința lor patriotică de a se situa pe locuri cât mai bune în clasamentul probelor, au făcut ca tineri cum sînt: Virgil Zăvădescu, Daniel Grafensteln, Iulius Jordan, Constantin Crețu, Ion Knaller, Romeo Covelanu, Ana Roth, Gabriela Stoica, precum și alți atleți, cu o experiență mai îndelungată, ca Dumitru Paraschivescu, Ion Söter, Mircea Dumitrescu, Iolanda Balaș, Lia Manoliu, Edith Treybal etc., să realizeze rezultate valoroase. O remarcă specială merită Claudia Dumitrescu, care, deși în timpul antrenamentului schimbă locul de 4 x 100 m, în competiție, a continuat totuși să alerge pentru a obține un loc pentru echipa noastră în clasamentul probei, dînd, prin comportarea ei, un frumos exemplu de patriotism.

Dintre performanțele deosebite realizate de atleții români ies cu deosebire în relief cele înregistrate de Csermak (R.P.U.) la cîmăș (60,82m), I. Sidlo (R.P. cehă) la suliță (76,05 m), Jerec Klics (R.P.U.) la disc (50,94 m), R. Bonino (Franța) la 100 m (10,6 c.), J. Goudeau (Franța) la 400 m (47,6 sec.), Gunnar Nielsen (Danemarca) la 800 m (3:49,8), Gizela Öhler (R.D.G.) la 100 m (2,0 sec.), 200 m (24,8 c.) și 80 m garduri (11,2 c.), Maria Feher (R.P.U.) la greutate (13,46 m).

Una dintre cele mai spectaculoase probe ale concursului

Primele trei echipe clasate la ștafeta 4x400 m.-bărbați. Pe primul loc se găsește echipa Franței, urmată de cea a Suediei pe locul II, iar pe locul III de echipa R.P.R.

O clipă, și sulița va zbura la 43,58 m. Cu acest rezultat A. Reimusch (R.P.R.) se înscrie pe locul II al probei.

cel mai important a fost cursa de 10.000 m marș, la sfîrșitul căreia victoria a revenit, după o dispută pasionantă, atletului nostru Dumitru Paraschivescu. După ce Kun (R.P.U.) și Paraschivescu depășesc pe Weber (R.D.G.), care conducea după 6000 m, se duce o luptă epuizantă între atletul român și cel maghiar.

Paraschivescu, cu 100 m înainte de sosire, atacînd puternic, își asigură victoria ce entuziasmează pe spectatori.

În afară de cele 8 titluri obținute de sportivii noștri, 13 probe au fost cîștigate de atleții celorlalte țări de democrație populară participante la campionate.

O impresie frumoasă au lăsat sportivele din R.D. Germană, care — ca urmare a pregătirii tehnice și tactice excelente, demonstrate cu prisosință în comportarea lor din cadrul întrecerilor — au obținut unele dintre cele mai bune performanțe.

De aceeași apreciere s-a bucurat din partea publicului spectator atletul bulgar Peter Spasov, care a cîștigat primul loc în proba de 3000 m obstacole (9:03,2), stabilind cu acest prilej și un nou record al țării sale.

O înaltă clasă și o valoare tehnică deosebită au arătat sprinterii francozi care, împreună cu V. Sillon, recordmanul Franței la săritura cu prăjina și cîștigătorul probei la aceste campionate (4,25m), au atras simpatiile și aplauzele spectatorilor.

La capătul concursurilor, cupele oferite de comisia de organizare au încununat eforturile celor mai buni trei atleți și atlete, acei ale căror performanțe au obținut cel mai mare punctaj.

*

Seara începuse a-și lăsa umbrele asupra stadionului, cînd aceiași trompeți, care cu trei zile în urmă anunțaseră deschiderea festivă a competițiilor, au dat semnalul închiderii celei de a VII-a ediții a Campionatelor internaționale de atletism ale R.P.R. În acordurile melodicoase ale Imnului nostru de Stat, pavilionul, ce strălucise timp de trei zile desfășurarea întrecerilor sportive, a fost coborît.

Brăț la brăț, legați de aceeași pretenție ce n-a lipsit o clipă din sufletele lor, în ritmul marșului sportivilor și în ovațiile entuziaste ale spectatorilor, concurenții au defilat prin fața tribunelor, luîndu-și rămas bun de la acei care, timp de trei zile, din tribune, i-au încurajat, i-au admirat și i-au răsplătit cu aplauze neprecupețite, pentru măiestria lor.

Romulus SCURTU

o frumoasă aruncare a discului. Lia Manoliu s-a clasat pe primul loc la această probă, cu 43,57 m, performanță cu care și-a adus titlul de campioară internațională a R.P.R. pe anul 1954.

După o aprigă dispută cu maghiarul Kun, Paraschivescu trece primul linia de sosire în cursa de 10.000 m marș, obținînd astfel titlul de campion internațional al R.P.R.

Dintre cei opt concurenți la aruncarea greutății, pe primul loc s-a clasat G. Georgescu cu o aruncătură de 15,83 m, Thomas (Franța) și Van Der Sande (Belgia) s-au clasat pe locurile II și respectiv III.

1

2

3

1) Cea mai bună performanță la săritura în înălțime-femei a realizat-o Iolanda Balaș (1,63 m). Pe locurile II și III s-au clasat Rode (Danemarca) cu 1,50 m. și, respectiv, Handke (R.D.G.) cu 1,45 m.

2) Iată-l pe Ilie Savel conducînd în cursa de 400 m garduri, pe care a cîștigat-o cu timpul de 53,7 secunde, devenind campion internațional al R.P.R. pe anul 1954.

3) Pentru a șaptea oară Ion Söter ocupă primul loc pe podiumul învingătorilor la tradiționalele campionate. Pe locul II se află Nevrup (Suedia), iar pe locul III Knaller (R.P.R.).

Un baci tehui, odată, prin vale se pornise
Să-și caute un ctine, fiindcă al lui murise.
Și înfrinând un lup, orezu că-l un dulău:
„Așa un ctine-aș vrea: frumos, voinic și rău!”
Intră cu el în vorbă... Doar după multă rugă
Lupu-a primit să intre la baciul nostru slugă.
Și, dacă-n orice noapte, fără să lase urmă,
Ctine o oale, două, îi dispăreau din turmă,
Nici gând n-avea ciobanul de paznic a se pitnge,
Căci bravul lup adesea venea umplut de stnge
Ctnd se-nforcea din lupta cu hoții dimineața.
„Sărmanul, pentru stfnă, nu-și cruță de loc viața!”

Ca-n orșicare turmă și-n asta, un asin
Era-ntr-o oi mai marea și huzurea din plin:
Avea pășuni înfrinse cu lerbă din belșug
Și nu știa de hamuri, de șa, samar sau jug.
Dar, ca boierii dînsul, de-aftea viață bună,
Nu prea putea să doarmă în nopțile cu lună
Și hoinărea atuncea hai-hui, prin lăstăriș.
Așa umblînd odată văzu într-un tufiș
Trei lupi înfrucînd din niște oi și...

groaznic!
Intr-unul dintre ei recunosc pe paznic!

„Iha! Așadar asta
Ți-e paza?... Biete oi!
Vă scap eu de năpasta
Căzuți peste voi!
Hei, ludă fără neam!
Jivină năvălită!
Bandit bătrîn! Te am
La mine în copilă!
Dau totu-ndat' pe foșă
Și turma am s-o scapi!”
Și, prime oară-n viață,
Porni măgaru-n trap.
Da-ncefini curînd,
Apoi se-opri de tot
Și zise-abia suflînd:
„Ia stai să mă socoti!
Nu fac vreo neghlobie
Dacă mă duc și-l spun?
La ce-mi trebuie mie
Cu halfa să mă pun?
Și, ce-l, la urma urmii,
De rod și ei un os?
Is prost, de dragul turmii,
Să-mi caut vreun ponos?
De ce să stnu mereu
De-acum cu frica-n stn?
Mai bine să-mi văd și eu
De pale și de fîn!”

De-afunci măgarul nostru se cam ferea să iasă
In nopțile ctnd luna era prea luminoasă.

Dar cum s-a terminat cu oile curînd,
Măgarul cel isteț veni și el la rînd.

„Mai sînt și printre noi dintre acela carl
Ii știu pe lupi, dar fiind... (Nu-mi plac vorbele tari!)
Și nu vor să înțeleagă: pe lupi ori îi jupoi,
Ori ei înghit de-a valma măgarul prudent și oii!

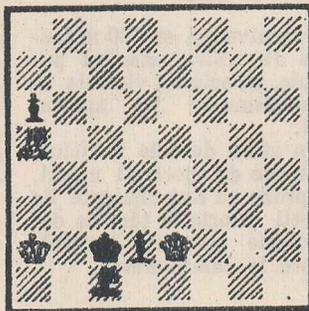
Den SOLOMON

ORIZONTAL: 1. Sport în care te lansezi — Cunoscut jucător de tenis de masă maghiar, fost campion mondial. 2. Linia de fund la fotbal, rugby etc. — Scosul mingii cu piciorul din grămadă la rugby. 3. Echipete cu rezervele lor — Aparat de gimnastică. 4. Vestit portar cehoslovac — Îi găsiți la hipodrom — Gol-gol! 5. Literă slavonă — Jumătate din Csepell — Calitate primordială a trăgătorilor la volei. 6. Cînd este prea mare, împiedică pe canotori să realizeze un timp bun — Avantaj de puncte — Regiunea Autonomă Maghiară. 7. Înot, polo, sărituri (art.) — Ale boxerilor sînt turtite. 8. Tînără și talentată jucătoare de tenis — Disciplină sportivă. 9. Bun pentru — Gimnast sovietic, campion mondial la proba de inele — Începi să ridici halterele. 10. Jucător de tenis de masă cehoslovac — 11 la fotbal sau 6 la volei — Diftong. 11. Calitate necesară unui bun sportiv — Un joc clar, fără multe artificii (fig.). 12. Bolduri — Iar (arh.) — Fotbalist sibiian. 13. Atacant la Știința-Ti-

S A H

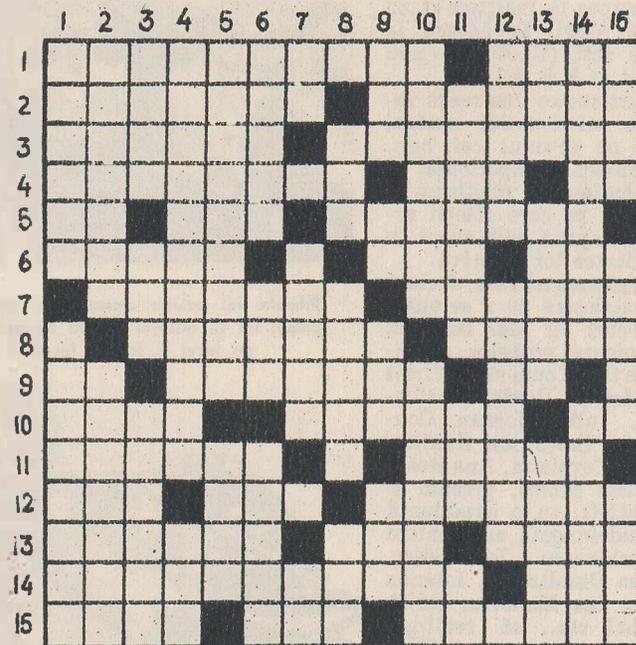
Problemă publicată în revista „Șahmatî S. S. S. R.” în cadrul unui concurs de dezlegări pentru probleme-mînatuiri

Mat în 2 mutări

(Controlul poziției: Alb: Rc2, De2, Na5; Negru: Rc2, Nc1, Pp. a6, d2)

Deși pe tabla de șah se găseac doar 7 piese, problema nu este totuși atît de simplă cît s-ar părea la prima vedere. Dacă dama albă părăsește orizontala 2-a, atunci pionul negru d2 se poate transforma pe cîmpul d1 în diferite piese, creînd apărări neașteptate. Nebunul alb nu poate muta, din cauza a6-a5, iar regele, din cauza șahurilor nebunului negru. Cu puțină răbdare, veți găsi soluția ingenioasă, chiar fără a utiliza tabla și figurile.

mișoara — Cerneala... luptătorilor! — Al doilea după președinte. 14. Răspunde de buna organizare a unui meci — Termen la șah. 15. Cînstit — Numărul portarului la fotbal — Concurs nautic (pl.).

VERTICAL: 1. Pipăit — II sar atletii. 2. Stoper din echipa de fotbal C.C.A. — Aruncare la picioarele adversarului, la rugby. 3. A nimeri alături de poartă — Pronume etrusce — Verbul sprinterilor. 4. Lia Manoliu, Melania Velicu, Aneliese Reimesh etc. — Jucător de rugby la Swansea. 5. Jucătoare de tenis de masă, a făcut parte din echipa R.P.R. care a cîștigat anul trecut titlul de campioană mondială (2 cuv.) — Gaz ... luminos. 6. Hrisoave — Nume feminin — Element chimic. 7. Pronume — Toate au rubrici de sport — Zinc. 8. Fluviu în Italia — Alt nume feminin — Pronume posesiv.

9. Nu ia plecarea — Eugen Florescu — Munte în Algeria — Una din competițiile sportive de masă de acum cîțiva ani, cu ajutorul căreia s-au ridicat mulți sportivi de frunte. 10. Probă athletică cîștigată de Meyer S. la ediția a VII-a a Campionatelor internaționale de atletism ale R.P.R. — Atacant în echipa R.P.R. de fotbal. 11. Jocul mingii pe extremă — Minge de... hochei! — Notă muzicală. 12. Șahist finlandez care a participat la turneul zonal de la Praga — Cunoscut sprinter sovietic. 13. Fructe din Gabon — De teatru sau militar! — Post la rugby. 14. Ciclist danez, cîștigătorul ultimei ediții a „Cursel Păcii” — Înaintașul de către funduș. 15. Una din atletele care s-a lansat în concursurile competiționale de masă — Pasiunea ursului — Grupuri, pot fi și de sportivi.

Cuvinte mai puțin cunoscute: VICO, UAH, INE.

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NUMĂRUL 19

„VITICOLA”

ORIZONTAL: 1. CRACANA — MANA. 2. STRUGURE-AUREL — A. 3. MALAGA-ARBUST — TILV. 4. AB-MITIC-BAT — CORBI. 5. SATENA-VUI-AT. 6. A-A-IT-ARTA-I. 7. PRE — O-SPANAC. 8. COTNAR — EE-ALO. 9. EMA-G-CIRCEL — NINEL. 10. PERORA-PANCIU — LASA. 11. TAMIOSA — ZEMOSI. 12. SASCA-CADA.

—AGRIS. 6. AGATATOR-AIA. 7. CU-I-C-OS. 8. ARAC-IPAC. 9. NER-RASA. 10. A-BB-CNA. 11. AUA-EC-C. 12. MUST-LIZA. 13. ART-VASE-UED. 14. NE-CURPEN MA. 15. ALTOITA-ILO. 16. IR — ANANAS. 17. ALBA-ALESI. 18. VITICOLA.

Monoverb cu incastri:
(XXXXXXXXXX)
Contingent.

REÎNNOIȚI DIN VREME ABONAMENTELE
LA REVISTA „FLACĂRA” PE ANUL 1955

REDAȚIA: BUCUREȘTI, Casa Postală 56
PIAȚA ȘTINTEI, Tel. 7.60.10 Int. 1788

ABONAMENTE:

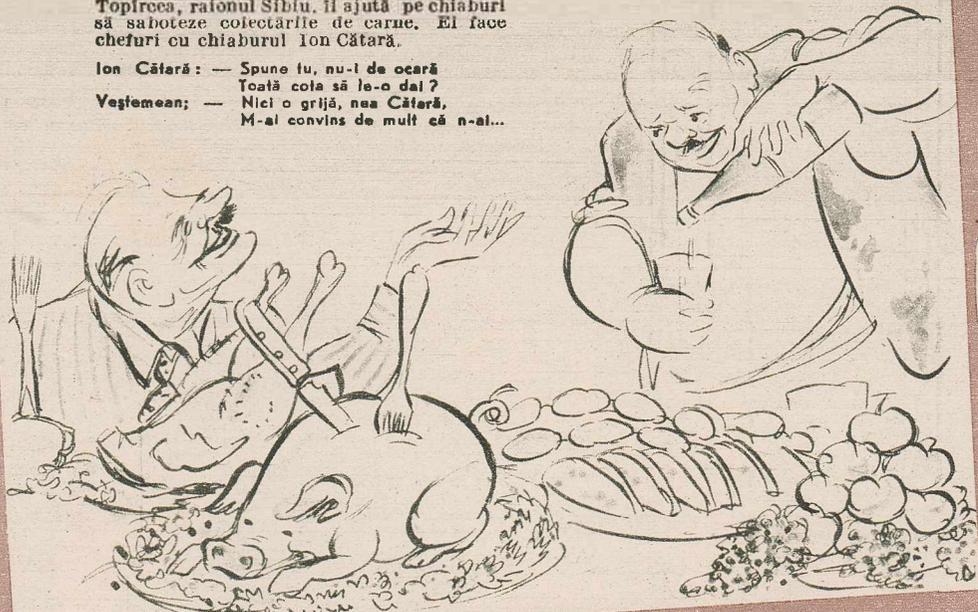
la toate oficiile postale din țară și la factorii
pagii și difuzorii voluntari din întreprinderi
și instituții.

PREȚUL
ABONAMENTELOR

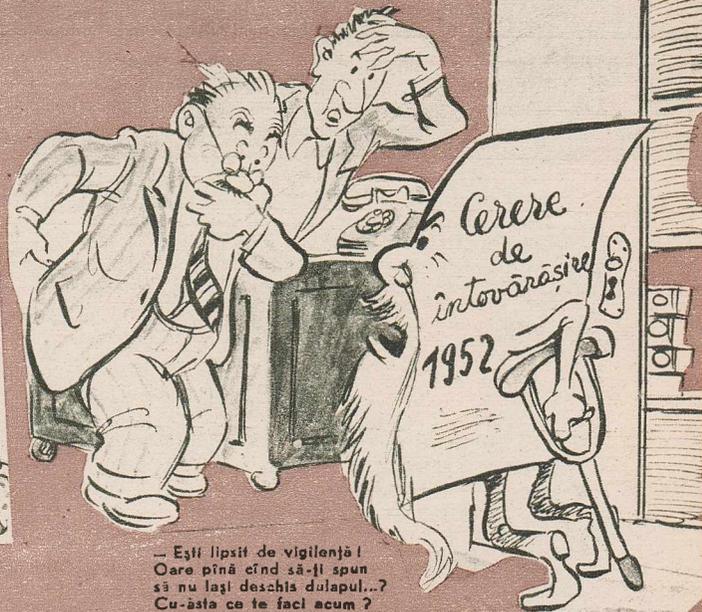
3 luni: 9 lei
6 luni: 18 lei
un an: 36 lei

Colectorul Ion Veștemean, din comuna Topiroca, raionul Sibiu, îl ajută pe chiaburii să saboteze colectările de carne. El face chefuri cu chiaburul Ion Cătară.

Ion Cătară: — Spune lu, nu-i de oară Toată cota să le-o dai?
 Veștemean: — Nici o grija, nea Cătară, M-ai convins de mult că n-ai...

În comuna Fundeni, regiunea Galați, zac în dulapul statului popular comunal cereri de întovărășiri nerezolvate din 1952.

— Ești lipsit de vigoare!
 Oare până când să-ți spun să nu lași deschis dulapul...?
 Cu-asta ce te faci acum?

La centrul de închiriat mașini și unelte agricole de pe lângă cooperativa de consum Scorteni, raionul Moinești, uneltele zac aruncate, defecte, citate peste grămadă.

— Le ții în ploale și în soare
 Și-or să ruginească, frate.
 — Nu-i nimic, prima ninsoare
 Le acopere pe toate.

AVIZIER

LUNI
 ORA 10 DIM.
 ȘEDINȚĂ
 ORGANIZAȚIEI
 DE BAZĂ

LUNI
 ORA 11 DIM.
 ȘEDINȚĂ
 CU
 FEMEI

LUNI
 ORA 12 DIM.
 ȘEDINȚĂ
 DE
 TINERET

LUNI
 ORA 12½ DIM.
 ȘEDINȚĂ
 LA
 ȘEFUL
 POPULAR

Instructorul Badea Toma, de la Com. raional P.M.R. Liești, înțelege să ducă munca pentru formarea întovărășirilor agricole la sate, numai prin ședințe.

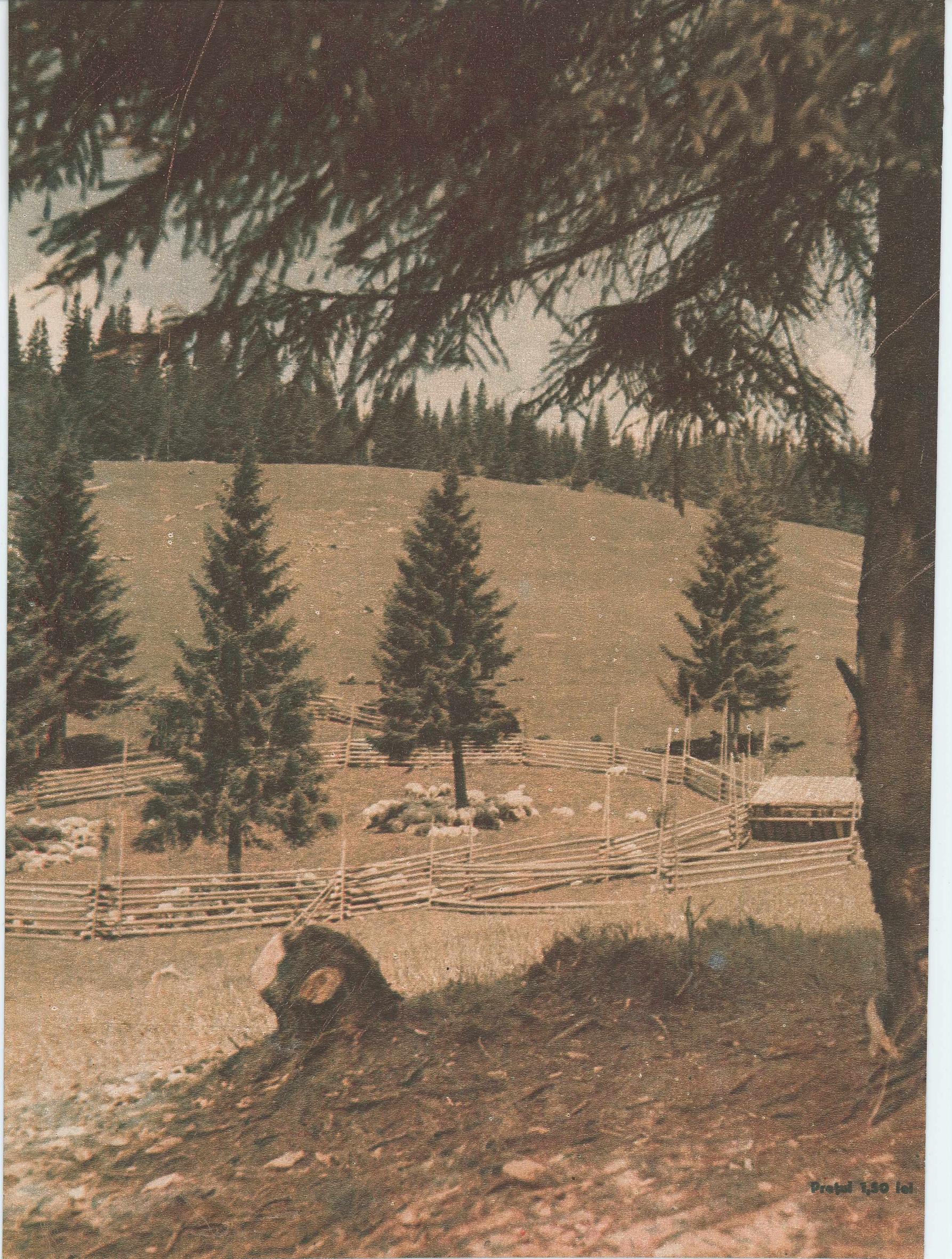

În patru ședințe bune
 Cred că-i lămurase în mesă;
 Fac și-o întovărășire,
 Priad și trenul înspre casă.

Delegatul de botoză Nicolae Zamfir, din comuna Chirnogeni, raionul Negru-Yodă, a înlesnit chiaburului Gheorghe Maioru să sustragă de pe arie aproape 2.000 kg grâu.

Cînd luna-ncet coboară
 Și-apună printre duzi,
 Nimic nu vezi afară,
 Nimica nu auzi...

Prețul 1,50 lei